

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

OKRADLI SAMOSTAN

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek dopoldne je neznanec prišel v Franciškanski samostan v Novem mestu, odšel v prvo nadstropje in iz spalnice ukradel tolarje in devize. Samostan je oškodoval kar za milijon dvesto tisoč tolarjev.

McDonald's v Novem mestu

McDonald'sova restavracija v trgovskem centru v Bršljini - Računajo na 1000 do 1200 gostov na dan - Postrežba tudi v avtu - Prispevek za zdravstveni dom

NOVO MESTO - V petek, 20. avgusta, so v novem novomeškem trgovskem centru v Bršljini odprli McDonald'sovo restavracijo. To je že 12. taka restavracija v Sloveniji, letos pa načrtujejo odprtje še dveh, in sicer v Mariboru in Kranju. Novomeška restavracija je tipa McDrive, kar pomeni, da ima poleg klasične restavracije tudi dostopno linijo za avtomobile.

McDonald'sova restavracija v Bršljini je podjetje McDonald's Slovenija veljala okoli 2,5 milijona nemških mark. Restavracija meri 300 m², v njej je 78 sedežev, računajo pa, da bodo vsak dan v njej postregli 1000 do 1200 gostov. Če bi sodili po tem, koliko ljudi med njimi je bila velika večina mladih - je vdrlo v restavracijo, brž ko je maratonski plavalec Martin Strel prerezal trak, se za goste res ni bati. Zanje bo skrbelo 40 zaposlenih.

Sicer pa v McDonald'sovih restavracijah v Sloveniji postrežejo več kot 15.000 gostov vsak dan, lani so jih postregli več kot 4 milijone, letos pa pričakujejo, da jih bo še milijon več.

"Pri McDonald'su prodajamo hrano najvišje kakovosti, kar uresničujemo s hitro in prijazno postrežbo v čistem in prijetnem okolju po vsakomur dostopnih cenah," pravi direktor McDonald's Slovenija mag. Dejan Turk.

"Pri nas je poglavito načelo kakovost, ki je bistvena predvsem pri izbiri in pripravi hrane. Naše restavracije ponujajo sveže, vroče in kakovostne obroke hrane," Mc-

Donald'sovi proizvodi so sestavljeni iz osnovnih živil, ki jih uporabljamo tudi pri pripravi hrane doma: govedine, piščančjega mesa, rib, zelenjave, kruha, krompirja in mlečnih izdelkov. 70 odst. surovin in končnih izdelkov za McDonald's Slovenija dobavljajo domači dobavitelji, čeprav so zahteve zelo stroge, tako da je moč na primer surovino za najboljši priljubljeni McDonald'sov sendvič BigMac, ki so jih v Sloveniji prodali že več kot 2 milijona, po vsem svetu pa več kot 150 milijard, kontrolirati nazaj do krme. Med velikimi dobavitelji so Perutnina Ptuj, ki dobavlja piščančje meso, Mesna industrija Pomurka za govedino, Pekarna Grosuplje peče zanje kruh idr.

Danes ima McDonald's v 116 državah po vsem svetu 25.000 restavracij, njihov promet, ki se vsako leto poveča za okoli 8 odst., je lani znašal blizu 35 milijard ameriških dolarjev. Pravijo, da pri njih ne gre za hitro pripravljeno, ampak sveže pripravljeno in hitro postreženo hrano. Tako v liniji McDrive, se pravi, ko je gost v avtomobilu, od naročila do postrežbe ne sme preteči več kot minuta in pol.

Ob otvoritvi novomeške restavracije je generalni direktor McDonald's Slovenija mag. Dejan Turk direktorici novomeškega zdravstvenega doma prim. mag. Tatjana Gazvoda izročil ček za 400.000 tolarjev za nakup dveh hidravličnih preiskovalnih miz za razvojno ambulanto. A. B.

Dva prevoza in več kot tisoč ton

V Krško bodo 6. septembra pripeljali prvega od dveh novih uparjalnikov potem, ko ga bodo 30. avgusta odpeljali iz Kopra - Oviran in zaprt promet na cestah - Temeljita priprava poti

KRŠKO - V Krško bodo 6. septembra pripeljali prvega od dveh novih uparjalnikov, potem ko ga bodo 30. avgusta naložili v koprski luki. Dvajsetega septembra bo na dvorišče nuklearke prispel še drugi uparjalnik, ki ga bodo v koprskem pristanišču poslali na pot 13. septembra.

Omenjeni izredni tovor bo potoval po cestah, zato bo promet v času prevoza na posameznih odsekih oviran. Kjer bo možno, bodo uredili obvoze, ponekod pa bo tudi zaprt. Zapore bodo začasne, tako da bodo imela druga vozila prosto pot takoj, ko bo transportna kompozicija odpeljala naprej.

Obvestila o prevozu in zaporah prometa bo posebna operativna ekipa krške jedske elektrarne pošiljala sproti po radiu in v tisku. O prometu med prevozom govori tudi zloženka, ki so jo izdali v sedmih jezikih in 200.000 izvodih in ki je na voljo na cestninskih postajah slovenskih avtocest, na mednarodnih mejnih prehodih v Sloveniji in v bazah Avto-moto zveze Slovenije. Poslali pa so jo tudi na vrsto drugih naslovov.

Prevoz omenjenega tovara je vsekakor velik zalogaj v več pogledih. Posamezen uparjalnik je težak 343 t in dolg 21 m. Temu primerno so morali sestaviti vozilo za prevoz, tako da bo kompozicija dolga 77 m, široka 5,8 in visoka 4,6 m. Skupna teža uparjalnika in transporterja - tovor se bo pomikal po cesti v Krško z največ 5 km/h - bo 666 t. Kljub tolikšni teži tovora prevozniki zagotavljajo, da bo osna obremenitev pri prevozu celo manjša, kot je pri nekaterih običajnih kamionskih

Prevoz uparjalnikov je seveda le korak pri zamenjavi, zamenjava uparjalnikov pa spada v projekt dolgoročne modernizacije krške jedske elektrarne. V sklopu te posodobitve je novi popolni simulator, ki ga bodo v Krškem vgradili

• Ko bodo prevažali uparjalnika, bo na počivališčih možen tudi ogled nenavadnega tovara, s tem da bo okrog transportne kompozicije 50-metrski varovani pas.

predvidoma novembra letos, uporabljati pa naj bi ga začeli po vseh potrebnih testiranjih februarja prihodnje leto. L. M.

PRIPRAVA POTI - Za tovor nevsakdanjih razsežnosti so morali npr. prilagoditi nagibov ceste - te so nujne npr. na Črnom Kalu - in pod nekaterimi nadvozi poglobitve ceste H 1, tj. "avtoceste" med Ljubljano in Obrežjem. Podpreti so morali tudi nekatere mostove, tako tudi most čez Savo v Krškem. Prejšnji petek ponoči so z naloženimi tovornjaki na krškem mostu in merilnimi napravami spremljali odzive tega objekta na izjemno težo. (Foto: L. M.)

STREL ODPRL NOVOMEŠKI MCDONALD'S - Maratonski plavalec Martin Strel (drugi z desne) je prerezal trak in tako odprl McDonald'sovo restavracijo v Novem mestu. Na fotografiji so še generalni direktor McDonald's Slovenija mag. Dejan Turk, najemnik novomeške restavracije Dejan Novak (drugi in tretji z leve) in direktorica Zdravstvenega doma Novo mesto prim. mag. Tatjana Gazvoda (prva z desne). (Foto: A. B.)

OPOZORILO!

NOVO MESTO - Policijska uprava Novo mesto, ki je med vikendom obravnavala veliko vlomov v avtomobile, ki so bili parkirani v vinorodnih okoliših, opozarja občane, naj ne puščajo denarnic in dokumentov ter drugih predmetov v avtomobilih. Prav tako naj pred odhodom ne pozabijo, pa čeprav so odsotni le za trenutek, zakleniti vseh vrat in zapreti oken. Kako neodgovorni so nekateri, kaže tudi primer, ki so ga obravnavali policisti v Šentjernej. Na Tolstem Vrhju so namreč opozorili lastnike vozil, naj iz avtomobilov poberejo denarnice in dokumente, vendar tega navodila vsi niso upoštevali, in še isti večer je neznanec vlomil v enega od vozil in ukradel denar.

POZOR, NA CESTI SO ŠOLARJI!

NOVO MESTO - Za varnost otrok v cestnem prometu je policija skrbela skozi celo leto. Skupaj z mentorji v osnovnih šolah so pregledali in ažurirali načrte varnih poti, preventivna aktivnost policije pa se bo nadaljevala tudi na sestankih s starši in pri praktičnem usposabljanju otrok za varno pot v šolo. Na območju novomeške UNZ bodo policisti v prvih dneh novega šolskega leta poosttrili kontrolo prometa s poudarkom na kontroli varstva otrok in mladoletnikov v cestnem prometu. Še posebno pozornost bodo policisti namenili pravilnemu prečkanju cest, ustavljanju voznikov pred prehodi za pešce, ugotavljanju hitrosti v bližini šol in na šolskih poteh ter kontroli tehnične brezhibnosti avtobusov.

Ob koncu tedna bo spremenljivo, občasno so možne krajevne padavine. Še bo toplo.

Berite danes

stran 3:

• **Cena mestnega zemljišča**

stran 4:

• **Planinsko slavlje na Mirni gori**

stran 8:

• **Tudi domač kamen je lep in trajen**

stran 10:

• **Visok jubilej znamenite učiteljice**

stran 11:

• **Zena mu je umrla med dojenjem sinka Jureta**

stran 16:

• **Spet šestletni šolarji, tokrat v devetletki**

stran 17:

• **Srečkovo življenje je en sam boj**

DUŠAN MATOH RAZSTAVLJA V DOLU

RIBNICA - V okviru poletnih večerov bodo v soboto, 28. avgusta, ob 20. uri v paviljonu graščine Dol pri Ljubljani odprli razstavo slik in risb Dušana Matoha. Ribničan, ki živi v Ljubljani, se bo predstavil s slikami, ki so nastajale ves čas njegovega slikanja, in risbe, ki jih je naslikal pred kratkim. Med najbolj mikavnim sta Špičkova domačija in pogled s Sv. Ane, na katerih slikar na realističen način pripoveduje tudi o sebi.

Miss Kolpe izbrali pod vrbo

V Vinici na Šrečanju ljudi z obeh bregov izbrali miss Kolpe - Kupe - Najlepša Andreja Čupor iz Ozlja

VINICA - Številnim lepoticam oziroma missicam, ki jih tudi pri nas izbirajo že skoraj na vsaki drugi večji turistični prireditvi, se je v nedeljo zvečer pridružila tudi Miss Kolpe - Kupe, ki so jo na srečanju ljudi z obeh bregov Kolpe izbrali v viniškem kampu. Sicer dobro zamišljena prireditev, namenjena druženju ljudi iz različnih držav na dveh nasprotnih bregovih Kolpe, je bila pripravljena slabše kot vsaka navadna gasilska veselica, reševali pa so jo predvsem nastopajoči sami na čelu z voditeljico Renato Mikec, tako da je na koncu vse skupaj izpadlo kar spodobno.

Nekdanji predsednik krajevne skupnosti Vinica Jože Stegne je za 4. srečanje ljudi z obeh bregov Kolpe zbral kar dobro ekipo nastopajočih. Prireditev sta dobro in z vrhano mero potrpežljivosti, saj so organizatorji scenarij prilagajali sproti, vodila Renata Mikec z Radia Krka in njen karlovški

kolega Damir Valent, čakanje med posameznimi predstavitvami devetih kandidatk za Miss Kolpe - Kupe, ki so na oder najprej stopile v dnevni oblekah, v drugo v kopalkah metliške Beti in na koncu še v večernih oblekah, so več kot tisoč gledalcev krajšali nekdanji pevec razvpite skupine Divlje jagode Toni Jankovič, črnomaljski ansambel Šum, predvsem fantovski del občinstva pa so z več nastopi v različnih preoblekah poskrbele vitke in gibke plesalke kostanjevke skupine Harlekin plus.

Na odru pod vrbo se je za naslov najlepšega dekleta obkolpskih krajev pomerilo devet deklet, pet Slovenk in štiri Hrvatice, ki jih je obkolpsko ljudstvo prav toplo sprejelo, mednarodna žirija pa je svoje delo tudi po mnenju večine občinstva opravila pošteno in lente so dobile res najlepše med njimi.

I. V.

NAJLEPŠA DEKLETA OB KOLPI - Lento najlepšega dekleta obkolpskih krajev so v Vinici obesili preko ramena 17-letni dijakinji Andreji Čupor iz Ozlja (druga z leve), njena prva spremljevalka je postala dolgonoga novomeška trgovka, 24-letna Suzana Štrasberger (prva z leve), ki je srednješolska leta preživela v Metliki, druga spremljevalka je bila prikupna 19-letna študentka javnega prava Lidija Jakljevič iz Adlešičev (druga z desne). (Foto: I. Vidmar)

Uparjalnika in zakaj ne

Trenutek, ko bodo 30. avgusta iz Luke Koper odpeljali prvega od dveh uparjalnikov za jedsko elektrarno v Krškem, bo trenutek spoznanja nasprotnikov nuklearke, da bo jedski objekt na Krškem polju deloval obnovljen tudi še v prihodnosti. Pot od Kopra do Krškega je sicer dolga, vendar ob strogih varnostnih ukrepih na celotni poti ni razlogov za strah, da bi se tovor prevrnil in da zato drugo leto ne bi bilo načrtovane zamenjave uparjalnikov.

Transport stoletja, ko bo krenil na pot v Luki in ko bo vozil po Ferrarski ulici v Kopru in Črnem Kalu in nekaj dni pozneje od Ljubljane po dolenski magistrali skozi Ivančno Gorico in Otočec v Krško, bo simbolično sporočilo Hrvaški. Simbolika je v tem, da je Rožmanova ekipa izbrala za transport slovensko traso in ne približno enako dobro/slabo pot skozi Hrvaško. To pomeni, da se bo nuklearna nova zgodovina, ki se bo začela z zagonom novih uparjalnikov, pisala brez Hrvaške.

K spoznanjem ob prevozu uparjalnikov mogoče še tole. Avstrijci so se doslej že velikokrat pokazali kot goreči nasprotniki krške jedske elektrarne in atomske energije. Toda uparjalnika bodo vozili avstrijski šoferji na avstrijskih tovornjakih, ker so Avstrijci pač med tistimi, ki so posebej dobro opremljeni in izurjeni za prevoz uparjalnikov.

MARTIN LUZAR

Začetek šolskega leta

Se veselite, sami ali skupaj s šolarjem, začetka šolskega leta? Vam konec počitnic in začetek šole pomeni zgolj skrb in nadlogo? Nakup učbenikov in drugih potrebščin za šolo je včasih prava mora. Nemalokrat je dovolj že samo pogled v nabito knjigarno, da človeka mine nakupovati. K sreči je možno šolske potrebščine naročiti v knjigarnah in papirnicah tudi vnaprej in se s tem izogniti napornemu čakanju in v dneh pred začetkom šole. Knjigarna vam sestavi naročeni paket šolskega materiala in vas obvesti, kdaj lahko pridete ponj. Ko ste se tako izognili dremkanju v prodajalni učil, vam kot staršem preostane le še plačilo računa za prejeto goro knjig, pisal in drugih pripomočkov za učenje vašega šolarja. Ali vam je račun videti velik ali majhen, je odvisno od tega, kako bogati ste. Vsekakor družinski proračun boleče občuti, če imate šolarje, vsak začetek šolskega leta. Kar zadeva učbenike, lahko precej prihranite, če se odločate za rabljene učbenike. O vzdušju pred začetkom šolskega leta pišemo tudi v tokratni anketi. Odgovori kažejo, da starši in šolarji kar resno računajo s šolo.

VLADKA AGNIČ, administrativni tehnik, doma iz Desince: "Punka hodi v četrti razred, fant v sedmega. Knjige sem naročila v šoli na koncu šolskega leta, delovne zvezke pa sem kupila v knjigarni. Razlike v ceni glede na lani nisem opazila. Ostalih potrebščin otroka še nimata. Novega šolskega leta se ne veselimo, saj s šolo pridejo problemi, ki jih sedaj ni."

MARINKA ŠABEC, uslužbenka v Iskrji Semič, doma iz Semiča: "Sina hodita v tretji oz. peti razred. Knjige in delovne zvezke dobijo v šoli, obrabo knjig in delovne zvezke pa plačamo med poletnimi počitnicami. Ostale potrebščine bomo še kupili. Otroka se šole ne veselita, meni pa je med šolo lažje, saj sta pod nadzorom, med poletnimi počitnicami pa sta sama."

NADA STARC iz Sodražice: "Z nakupom šolskih potrebščin hčer, ki obiskujeta 8. razred OŠ Sodražica oz. 3. letnik kočevske gimnazije, bo obremenjen družinski proračun, a manj kot prejšnja leta. Nekaj zvezkov in pribora smo kupili v kočevski knjigarni, če bo kaj zmanjkalo, poiščemo v Ljubljani. Šole bodo spet ponujale knjige s plačano obrabnino, kar je za starše veliko olajšanje."

JOŽICA LAVRIČ iz Podpreske: "Sin obiskuje gradbeno šolo v Ljubljani in bo poleg denarja za knjige in zvezke potreboval še več za bivanje v internatu in prehrano. Mlajši sin bo v domači šoli, kar se bo krepko poznalo v denarnici, povrh pa izposojijo učbenikov lahko poravnava v obrokih. Težava je, da moramo po druge potrebščine v Kočevje ali v še bolj oddaljeno Ljubljano."

IRENA GORŠE iz Meniške vasi: "Letos imamo prvošolca, delovne zvezke zanj smo naročili junija, dobili pa smo jih pred kratkim in mislim, da ima Mladinska knjiga to kar dobro urejeno. Čeprav v prvem razredu še ne potrebuje veliko knjig, zvezkov in potrebščin, pa kljub temu vse skupaj kar nanese. Starši, kjer imajo dva ali več šolarjev, pa se morajo na začetek šole kar dobro pripraviti."

SONJA MUHIČ, gospodinja iz Novega mesta, po nakupih v Trebnju: "Za šolo sem naročila po seznamu, ki ga je dala šola. V knjigarni bomo dobili vse šolske potrebščine. Šolar je samo eden, če bi jih bilo več, bi bil nakup učbenikov večji strošek, saj je treba kupiti še drugo. Ni mi vseeno, kako bo na poti v šolo, saj mora naš šolar čez cesto in železnico."

CIRIL FURLAN, upravnik planinskega doma na Lisci: "Z nabavo učbenikov in drugega za šolo so stroški. Dosti sicer pomaga šola, ker si tam izposodimo učbenike. Po ostalo gremo v knjigarno, ta pa je v Sevnici. Je samo ena. Nekatere stvari moramo poiskati tudi kje druge in tako gremo v knjigarno v Celje ali v Krško. Za zdaj, pred začetkom šolskega leta, se je knjigarna kar dobro založila."

MARTA RUNOVEC, vzgojiteljica iz Krškega: "Učbeniki se dobijo, so pa dosti dragi, tako tudi delovni zvezki. Če je več šoloobveznih otrok, je to kar velika strošek. Strašno me moti velika gneča v knjigarni in da je knjigarna odprta samo do 16. ure. Vsaj pred začetkom šolskega leta bi morala biti na voljo dlje časa. Tudi ni več take izbire, kot je bila."

MAŠA MOČNIK iz Brežic, dijakinja gimnazije: "Moram reči, da mi je kar žal, da so se letošnje počitnice tako hitro končale, ko mi pa je bilo to poletje tako lepo. Sedaj je pred mano znova vrsta odgovornosti, katerih se, iskreno rečeno, ne veselim preveč. Že samo iskanje učbenikov je neprijetno početje, zato sem se letos odločila, da bom v glavnem posegla po rabljenih."

BOLŠJI SEJEM RABLJENE ŠOLSKE OPREME

NOVO MESTO - Te dni pa vse do srede, 1. septembra, poteka na novomeškem Glavnem trgu tradicionalni Boljši sejem rabljene šolske opreme, na katerem lahko učenci, dijaki in študenti na stojnicah prodajajo ali kupujejo rabljene šolske učbenike. Organizator sejma je Društvo prijateljev mladine Mojca iz Novega mesta, ki bo te dni v Taboru mladim v Dolenjskih Toplicah gostilo letos najštevilnejšo skupino - 150 mladih folkloristov z vseh koncev Slovenije. Pripravljajo se tudi že na prireditve ob tednu otroka, ki bo potekal od 4. do 10. oktobra. Poleg že tradicionalnih akcij razmišljajo o tem, da bi otrokom in mladini ponudili vožnjo pod strokovnim vodstvom s kolesi in kajaki, s katerimi trenutno bogatijo program v taboru.

RAZSTAVA ALENKE SOTTLER

NOVO MESTO - V petek, 27. avgusta, bodo ob 20. uri v Galeriji Krka odprli razstavo ilustracij akademske slikarke Alenke Sottler iz Ljubljane. Na ogled bodo ilustracije Pravljic Oscarja Wilda. Na otvoritvi bo pisatelj pisma predstavil dramski igralec Boris Ostan, spremno besedo pa bo prispeval pesnik Boštjan Leskovsek. Razstava bo na ogled do 27. septembra.

KOLESARJI, POZOR!

NOVO MESTO - Z novim šolskim letom se bo število mlajših kolesarjev na cestah povečalo, zato policija opozarja starše, naj se otroci vozijo z ustreznimi opremljenimi in vzdrževanimi kolesom, na glavi pa morajo imeti kolesarsko zaščitno čelado. Kolesarji lahko vozijo po kolesarski stezi, kolesarskem pasu ali ob desnem robu vozišča, če ni kolesarske steze oz. pasu. Po teh poteh se lahko vozijo, ko so stari najmanj 8 let in imajo pri sebi kolesarsko izkaznico oziroma ko so stari nad 14 let. Kolesarji, ki vozijo v skupini, morajo voziti drug za drugim, ob zmanjšani vidljivosti pa morajo uporabljati luči.

NOV AVTO ZA GASILCE

DOBREPOLJE - Videmski gasilci so pred kratkim dobili nov avto Mercedes-Benz s pogonom na vsa štiri kolesa. Veljal je kar 21 milijonov 610.000 tolarjev. Za njegov nakup so največ prispevali: občinski proračun 10 milijonov tolarjev, Sklad za požarno varnost Ministrstva za obrambo 6,5 milijona tolarjev in nato še dodatnih 2,5 milijona. Nekaj je prispevala Gasilska zveza Slovenija, nekaj so zbrali gasilci sami, vendar z vsem tem denarjem novi avto še ni v celoti plačan.

JERNEJEVSKI AVTORELI - Drugi dan prireditve Jernejevo 99 je potekal v znamenju Turističnega avtorolja pod naslovom Spoznajmo našo lepo deželo. Udeleženci, bilo jih je kar 56, so štartali med 15. in 16. uro pred občinsko stavbo in vsako vozilo je imelo tablico Jernejevo 99. Na štartu so udeleženci prejeli vprašalnik o krajih, po katerih so vozili. Vprašalnik so morali izpolniti do prve kontrolne točke, kjer so dobili novega. Vsi so pravočasno dosegli cilj. Kar 15 ekip je zbralo vseh 30 točk, devet, ki jih je določil žreb, pa se jih je pomerilo še v spretnostni vožnji. Zmagal je Sandi Franko (na sliki), sicer dirigent šentjernejske godbe, drugi je bil Franc Šinkovec in tretji Darko Šuštaršič. (Foto: M. Hočvar)

G7 pridobil certifikat kakovosti

Prva družba za varovanje na Dolenjskem, ki se ponaša s tem certifikatom - Mlado podjetje, ki iz leta v leto napreduje - Največ opravi fizičnega in tehničnega varovanja

NOVO MESTO - Zaradi vse več kriminala je vse bolj pomembno, kako poskrbimo za svojo varnost in kako zavarujemo premoženje pred neprimernimi. Za varnost premoženja in ljudi skrbijo tudi družbe za varovanje in ena takšnih je G7, ki je maja kot prva družba za varovanje na Dolenjskem prejela certifikat sistema kakovosti ISO 9001.

"Kvalitetno opravljena storitev je vse bolj pomembna in vse več poslovnih partnerjev zahteva od svojih dobaviteljev certifikat kakovosti, zato smo se tudi pri nas odločili, da poskušamo naše storitve dvigniti še na višjo raven," je povedal član uprave podjetja G7 Mitja Bradač. Postopek pridobivanja je bil zahteven in je trajal dve leti. V podjetju, ki deluje skoraj po celi Sloveniji in zaposluje okrog 600 redno in pogodbeno zaposlenih delavcev, samo na Dolenjskem pa 80 ljudi, so še posebej ponosni na to, da so pridobili certifikat sistema kakovosti ISO 9001, ki je zahtevnejši od ISO 9002, saj ocenjuje tudi predvideni razvoj podjetja. "Zavedamo se, da certifikat, ki smo ga prejeli za celotno paleto dejavnosti našega podjetja, ni nekaj, kar smo za vedno dosegli, saj s tem šele stopamo v sistem kakovosti, kjer se bo kontrola naših storitev nadaljevala tudi naprej," je povedal Bradač.

G7 je mlado podjetje - nastalo je leta 1996 - vendar je iz leta v leto napredovalo in povečevalo število zaposlenih. Na Dolenjskem ima svoje poslovne prostore v BTC-ju v Bršljini, delujejo pa na območju od Ivančne gorice, prek Kočevske, Ribnice in Bele kra-

jine, na Dolenjskem in v Posavju. Čeprav ponujajo široko paleto storitev, od varnostne službe, prevoza in spremstva denarja, intervencijskega varovanja, varovanja prireditve do varnostnega inženiringa, opravijo največ fizičnega in tehničnega varovanja. Varujejo tudi največja dolenjska podjetja, kot so Krka, Revoz, BTC, Dolenjsko banko, Mercator. S ponosom pa povedo, da se je obseg del po pridobitvi certifikata še povečal.

Mitja Bradač

FLAMSKI FOLK V ČRNOMALJSKEM GRADU

ČRNOMELJ - V torek, 31. avgusta, bo ob 20. uri v atriju črnomaljskega gradu predzadnji koncert letošnjega Poletja v Črnomlju. Nastopila bo belgijska oziroma flamska šestčlanska skupina Fluxus. Skupina iz Genta v Flandriji preigrava sodobno ljudsko glasbo, ki temelji na ljudskih plesih Flandrije, za katero je značilna poskočnost in plesnost. Poleg flamskih dud, flavte, okarine, električnega basa, kitare, saksofona in diatonične harmonike uporabljajo tudi nam manj znana glasbila, kot so hurdy-gurdy, djembe in druga tolkala.

POHOD PO BARAGOVNI POTI

TREBNJE - Slovenska ljudska stranka, podružnica Trebnje, bo organizirala v nedeljo, 29. avgusta, IV. pohod po Baragovi poti. Začetek pohoda bo ob 8. uri pred Motelom Trebnje, od koder bodo udeleženci nadaljevali pot v smeri Luža-Mala vas - Dobrnič-Vrhtrebnje, kjer bo ob 14. uri zaključek. Pohodniki si bodo na poti med drugim ogledali cerkve in Baragovo sobo. Organizatorji pričakujejo na pohodu častilce misionarja Barage in ljubitelje pohodništva.

SLOVENSKO-HRVAŠKO PRIJATELJSTVO

VINICA - Po srečanju ljudi z obeh bregov Kolpe je glavni organizator prireditve Jože Stegne napovedal, da bodo 24. septembra v motelu Vukova gorica pri Dugi Resi na Hrvaškem ustanovili društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva. Pobudo je dal prvi minister za notranje zadeve Hrvaške Josip Boljkovac. Po Stagnetovih besedah bodo na ta način poskušali prispevati k izboljšanju odnosov med sedanjima državama.

19. SREČANJE OKTETOV ŠENTJERNEJ

ŠENTJERNEJ - Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, društvo Srečanja oktetov Šentjernej in Občina Šentjernej vabijo v soboto, 28. avgusta, na 19. Srečanje oktetov. Program, v katerem bo nastopilo 28 oktetov iz vse Slovenije, se bo pričel ob 13. uri na prireditvenem prostoru ob upravni stavbi občine.

Mariborsko pismo

Turizem je vzhajal

Zasluge ima kultura in šport

MARIBOR - Maribor na področju turističnega gospodarstva doživlja pravi preporod, saj se je število prenočitev domačih in tujih gostov v mestu v prvem polletju letošnjega leta glede na enako obdobje lanskega leta povečalo kar za 60 odstotkov, medtem ko se je v Sloveniji v celoti število prenočitev v tem obdobju za 2 odstotka zmanjšalo. Maribor je do konca junija letos obiskalo za 51 odstotkov več domačih in za 43 odstotkov več tujih gostov kot v prvi polovici lanskega leta.

Za domače in tuje turiste postaja vse bolj zanimivo tudi mariborsko Pohorje, saj se je v tamkajšnjih hotelih in planinskih kočah oziroma penzionih število prenočitev v prvih šestih mesecih letošnjega leta glede na enako obdobje lanskega leta povečalo kar za 45 odstotkov. V prvi polovici leta je na mariborskem Pohorju prenočilo 22 odstotkov več tujih in 55 odstotkov več domačih turistov kot do konca junija lani.

Svojevrsen rekord pa so zabeležili turistični delavci v Le-

V zadnjem času se za varovanje odločajo tudi državne službe, npr. Davčna uprava in sodnik za prekrške.

"Naši delavci se nenehno izobražujejo, nekateri tudi v tujini, npr. za prevoz denarnih pošilk bank so se usposabljali v Nemčiji," pove Bradač in doda, da imajo v Novem mestu za prevoz denarja enega najmoderneje opremljenih vozil za te namene. Ponudbo storitev prilagajajo potrebi ljudi. Zaradi vse več nesreč in restriktivnega prometnega zakona pa od letos ponujajo tudi prevoz domov za tiste goste, ki so malo preveč pogledali v kozarec, in to 24 ur na dan. Bradač pravi, da so nekateri ljudje to z veseljem sprejeli in se tega poslužujejo, pa še cena, ki jo za to plačajo, je v primerjavi s kaznijo in kazenskimi točkami, da ne govorimo o poškodbah, zanemarljiva.

J. DORNIŽ

VISOKO PRIZNANJE JANEZU PAPEŽU

KOČEVJE - V petek, 13. avgusta, je kočevski fotograf in predsednik fotografskega društva Grča Janez Papež prejel obvestilo, da je prejel ameriški fotografski naziv PSA CS. To je prvi Slovenec, ki je prejel tako visoko ameriško priznanje. Nazive za razstavljalke dosežke je podelila tudi Fotografska zveza Slovenije ter Evropska fotografska zveza FIAP. Stanko Lavrič, Stanko Pelc in Darko Mikulič so prejeli naziv "fotograf 1. razreda", član kočevskega društva iz Zeleznikov Aleksander Čufar pa drugo stopnjo evropske fotografske zveze FIAP. V Grči je sedaj včlanjenih 12 fotografov amaterjev, ki pa s svojimi dosežki presenečajo domačo in svetovno javnost. Sodelovanja na svetovnih razstavah se kar vrstijo in njihov cilj, osvojitve vseh celin, je vse bližje. Škoda le, da njihovega početja ne podpre občina, kajti fotografi so pravi ambasadorji našega kraja. Mladi potrebujejo spodbudo, saj je komaj 17-letna dijakinja Anja Papež že stikrikrat posegla po visokih mednarodnih priznanjih, tokrat ponovno na 21. FIAP-ovem festivalu mladih fotografov v Švici.

nartu, nedaleč od Maribora, ki ga je v letošnjem prvem polletju obiskalo kar 4,3-krat več domačih in 2,2-krat več tujih turistov kot v enakem obdobju lani.

Razlogov za tako hiter razvoj turizma je več. V minulih letih so v mestu zgradili novi hotel Habakuk, ki je najbolj luksuzen v državi, obnovili pa so tudi večino drugih hotelov in restavracij v mestu od Orla do Piramide. Maribor se ponaša tudi s Casinojem, pred leti pa so obnovili tudi diagnostični center in kopališče s termalno vodo Fontana. V zadnjih letih je v okolici mesta zrastle tudi veliko kmečkih turizmov, ki domačim in tujim gostom poleg prijaznega podeželskega okolja ponujajo tudi dobre domače specialitete ter vrhunska štajerska vina. Razvoj turizma vzpodbuja tudi sejem Gost-tur, ki ga vsako leto pripravi v mestu. Po svoje pa na turistični razvoj Maribora vpliva tudi dejstvo, da ima v njem sedež ministrstvo za malo gospodarstvo in turizem, ki je edino ministrstvo s sedežem izven Ljubljane.

Verjetno pa na razvoj turizma v štajerski metropoli še najbolj vplivajo številne kulturne in športne prireditve od festivala Lent do Zlate lisice, da o imenitnih predstavah, ki so jih letos svojim ljubiteljem pripravili nogometaši Maribora Teatnica, niti ne govorimo.

TOMAŽ KSELA

Bogastvo in lepote Suhe krajine

Dejavno Turistično društvo Suha krajina - Vse delajo zastonj, vsak tolar nazaj za delo društva - Visoko priznanje Turistične zveze Slovenije - Ministrstvo jih je spregledalo

ŽUŽEMBERK - Eno najbolj vsestransko dejavnih društev v Žužemberku in Suhi krajini sploh je Turistično društvo Suha krajina, ki šteje več kot 75 članov. "Naši člani so v glavnem iz občine Žužemberk, se pravi iz Suhe krajine, pridružilo pa se nam je tudi nekaj članov iz sosednjih občin," pravi Vlado Kostevc, od ustanovitve leta 1993 predsednik in gonilna sila društva.

"Suha krajina je izredno lepa in bogata dežela," pravi Kostevc. "Naše društvo si prizadeva, da bi to bogastvo in lepoto spoznali in uživali tudi drugi ljudje, da bi v Suho krajino privabili izletnike in turiste, ki jim imamo kaj pokazati in ponuditi," pravi Kostevc, sicer priseljenec, ki ga je prevzela in omamila ta lepa dežela. "Prizadevamo si za naravi in ljudem prijazen turizem, zato tudi želimo, da bi uredili režim vožnje s rafti in kajaki po zgornjem toku Krke, kjer ta reka tvori značilne prelepe, a krhke lehnjakove pragove. Pa tudi pri domačih prebivalcih je

Turistično društvo že tretje leto zapored prireja poletne grajske prireditve, ki so letos sovpadle s proslavo 600. obletnice prve omembe trga Žužemberk. "Prireditve potekajo na dvorišču žužemberškega gradu, ki je osrednji zgodovinski spomenik v naših krajih. Se posebej smo veseli, ker njegova obnova lepo poteka, vodi pa jo poseben odbor pri občini," pravi Kostevc, tudi sam član tega odbora.

Turistično društvo pripravlja številne turistične in kulturne prireditve, skrbi pa tudi za izdajo promocijskega materiala; tako so izdali komplet štirih razglednic z motivi Žužemberka, Dvora in Suhe krajine, več zgibank, označili so rimsko cesto, po kateri poteka rekreativna kolesarska prireditev od Ivančne Gorice do Dvora, ki jo že več let prirejajo prvi teden v juniju; jeseni pa organizirajo potovanje s kolesi po tako imenovani ravbarski poti od Dvora do izvira Krke po desni strani reke. Za 1. maj pripravijo pohod na Komanco, jeseni pa na Sv. Katariño, 523 m visok hrib nad Šmihelom.

"Lani je naše društvo pripravilo kar 40 prireditev oziroma raznih drugih dogodkov," se pohvali predsednik. Za svojo izjemno delavnost in prizadevnost je Turistično društvo Suha krajina v letu kulture v turizmu prejelo zlato priznanje Turistične zveze Slovenije. Poleg tega so lani dobili še 7 drugih priznanj in zahval. V društvu deluje več sekcij, tako pevska in likovna, ustanavljajo viteško četo, ki naj bi se prihodnje leto že pomerila na viteškem turnirju. "Vse delo v društvu je brezplačno, vsak tolar, ki ga dobimo ali iztržimo, vložimo nazaj v društvo." Zato še toliko bolj čudi nerazumljiva zavrnitev njihove prijave na razpis ministrstva za turizem za turistične prireditve. "Samo za prireditve ob proslavi 600-letnice Žužemberka smo porabili 1,5 milijona tolarjev, to so le najnujnejši stroški, za delo in organizacijo ni šel niti tolar, to smo opravili člani društva in drugi krajanje," pravi Kostevc. Vse prireditve so bile brezplačne, pobirali so le prostovoljne prispevke, nastopajočih je bilo več kot 20.

"Če se bo le dalo, bomo prihodnje poletje na grajskem dvorišču pripravili letni kino, prizadevamo si tudi, da bi označili kulturne in zgodovinske znamenitosti v Suhi krajini," je končal Kostevc.

A. BARTELI

OBNOVA GRADU - Eden pomembnejših projektov v žužemberški občini je obnova mogočnega žužemberškega gradu, ki jo od 1995 vodi poseben odbor pri občini. Do konca septembra naj bi opravili sanacijo zahodnega grajskega stolpa. (Foto: A. B.)

PUCLEJVI - S kmečkim turizmom se ukvarjajo že sedem let. Zadnje čase pa mami Rezka doma pomaga tudi hči Cilka, ki je po končani šoli za šiviljo opravila tudi tečaj za delo na turistični kmetiji. (Foto: J. D.)

Vlado Kostevc

treba krepiti zavest, da imamo lepo deželo, neokrnjeno naravo in bogato kulturno in zgodovinsko dediščino."

TEKMOVANJE ZA NAJBOLJŠO OBARO IN POTICO

NOVO MESTO - Na letošnjem zadruženem sejmu na Grabnu bo potekalo tudi kulinarčno tekmovanje, ki ga pripravljajo Kmetijska zadruga Krka, novomeška Srednja šola za gostinstvo in turizem in Dolenjska turistična zveza. V pripravi teletje obare se bodo preiskusili gostinci, turistični delavci in družine. V petek, 3. septembra, dopoldne bodo obaro pripravljali gostinski delavci, popoldne turistične kmetije in člani turističnih društev, v soboto pa jo bodo pripravljale gospodinjice. V nedeljo, 5. septembra, bo od 11. do 16. ure na ogled tudi razstava potic. Obaro in potice bo ocenila posebna strokovna komisija, po ocenjevanju pa bodo tudi napredali.

Suhokranjski drobiž

DOPUSTI - Med prvimi je svoje župljane zapustil žužemberški dekan Franc Povirk in julija odšel na zaslužen dopust čez lužo. Počitnice si je privoščil tudi župan Franc Skufca, in to reci in beri štiri dni nabiral moči in se obenem posvetil v tem času svoji družini, tudi najmlajši hčerki Maruši, na enem izmed jadranskih otokov, tam, kjer dopustuje tudi nadškof Franc Rode. Župan Franc Skufca sicer na tekmovalnem županov v nedeljo v Sentejnu ni zmagal, je pa bil prvi na tekmovalnem v streljanju, ki se je odvijalo še pred dopusti. Po dopustu ga čaka še veliko "ovir".

RAFTING - Prva ovira, ki čaka župana Skufco in občino Žužemberk bo gotovo tudi delitvena bilanca med bivšo občino Novo mesto in Žužemberkom. Med veliko odbojarsko prireditvijo v Žužemberku je župan Skufca povabil tudi župana mestne občine Novo mesto dr. Starca in njegove sodelavce na rafting od Zagradca do Šmihela, Sodeč po zadovoljnih obrazložitvah po raftu, so med šume njem reke Krke spregovorili kakšno besedo tudi o bilanci in nadaljnjem sodelovanju med občinama.

ZAKLJUČNA DELA - V novem prizidku pri telovadnici OŠ Žužemberk potekajo zadnja zaključna dela in postavitve montažnih tribun.

Kmečki turizem pri Puceljvih

Z njim so se začeli ukvarjati pred sedmimi leti - Domači kruh, za katerega je gospodinja Rezka dobila že več priznanj - Ponujajo tudi jahanje - V načrtu tudi prenočišča

ŽUŽEMBERK - Pod žužemberškim gradom ob reki Krki se že sedem let ukvarjajo s kmečkim turizmom tudi Pucelji iz Žužemberka. Gospodinja Rezka je znana po tem, da peče zelo dober kruh, kar potrjujejo tudi priznanja, ki jih je dobila zanj. Na vsakoletni prireditvi Kmečke dobrote na Ptuj je namreč zadnja tri leta zapored prejela bronasto priznanje za bel pšenični kruh z mlekom.

Po njenem kruhu in odojku, ki ju pripravi po naročilu, zelo radi sežejo tudi njihovi gostje, od domačih, ki prihajajo predvsem za vikend, do tujcev. Puceljev kmečki turizem pa je znan tudi po ponudbi jahanja s konji, za katere vestno in prizadevno skrbi Rezkin mož Franc. Franc se je v Žužemberku priženil iz Dolenjih Kotov, s seboj pa je prinesel tudi ljubezen do konjev. Že kot fantič je tako kot kak odrasel mož pomagal očetu, ki je s konji spravljal les iz gozda. Takrat še ni bilo traktorjev in konji so bili zato nepogrešljivi, danes pa jih imajo ljudje predvsem za šport. Pri Puceljvih imajo štiri krotke kobile, od tega imata trenutno dve zrebeta. "Škoda, ker je naš teren hribovit, ob reki pa močvirnat in ni najbolj primeren za ježo, zato naši gostje s konji najraje odhajajo proti Laščam ali Trepi vasi, Liscu in Dobrniču," pove Rezka.

Včasih sta bila Franc in Rezka zaposlena; Franc v Novolesu,

Rezka v Iskri, doma pa sta imela od 20 do 30 pitancev. Ko sta začela s kmečkim turizmom, sta ostala doma. Po njunih stopinjah gre tudi hčerka Cilka, ki se je sicer izučila za šiviljo, vendar zaenkrat pomaga doma očetu in mami, sin Jaka, ki je mesar v predelavi na Grabnu, pa je velik ljubitelj čolnarjenja. Zaradi čiste vode je Krka v Žužemberku primerna tudi za kopanje, vendar je bilo letos v njej zaradi slabega vremena bolj malo kopalcev.

Pri Puceljvih, včasih so se tu pisali Zlajpah in imeli so usnjar in kovačnico, zaenkrat še nimajo prenočišč, načrtujejo pa, da jih bodo gostom lahko ponudili že drugo leto. K njim radi prihajajo nekateri stalni gostje, med njimi že sedem let pri njih letuje skupina tridesetih invalidov iz zavoda v Kamniku. "Škoda, da obrežje reke Krke ni bolj urejeno, ljudje se namreč najraje do vode pripeljejo kar z avtomobili, kamor pločevina prav gotovo ne sodi," pove

Rezka, ki ve, da bomo morali Slovenci se precej narediti za razvoj našega turizma, predvsem pa spremeniti naš mačehovski odnos do okolja.

J. DORNIŽ

Cena mestnega zemljišča

Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v novomeški občini, ki so ga sprejeli na zadnji seji občinskega sveta, lahko, vsaj kar se zgodovinskega jedra Novega mesta tiče, spodbudi nasproten učinek od želenega. Odlok po določenih merilih razvršča mesto in občno nasploh na območja, za katera se plačujejo različno visoka nadomestila za uporabo zemljišča. Glede na lego zemljišča, gostoto javnih funkcij in poslovnih dejavnosti, opremljenost s komunalno infrastrukturo in način pozidave so zemljišča razdeljena na 5 območij: na stavbna zemljišča v območju mestnega središča, na ostale območju mesta, na stavbna zemljišča v večjih naseljih s strnjeno pozidavo, zemljišča v manjših naseljih ter na zemljišča, ki niso zajeta v prvih štirih območjih.

Nadomestilo se plačuje za zaidana (stanovanjske in poslovne površine ter odprte površine, ki se štejejo za poslovne) in nezaidana stavbna zemljišča. Znižanje nadomestila za 20 odst. upoštevajo pri stavbnih zemljiščih oz. stavbah, ki se nahajajo na območju starega mestnega jedra in ki so spomeniškovarstveno zaščitene, če jih lastnik preuredi, to znižanje pa velja za obdobje 5 let po začetku del.

V prvotnem predlogu odloka je bilo celotno historično jedro Novega mesta v prvem pridobitvenem območju, za katero se plačuje najvišje nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča. Ob sprejemu pa so Glavni trg in Rozmanovo ulico izločili in ju uvrstili v 2. območje, češ da bodo tako spodbudili dejavnost v vse bolj opustelem starem mestnem jedru.

Ta ukrep, kakor je sicer dobrobrameren, pa je vsaj naiven, če ne kar paradoksalen. Prvič, uvrstitev Glavnega trga in Rozmanove ulice v isto območje, v kate-

SREČANJE MLADIH 99

PREČNA - Društvo mladih "Prava smer" pripravlja za soboto, 28. avgusta, na igrišču za bivšo prečensko šolo Srečanje mladih 99. Namen srečanja je v druženju bivših sošolcev osnovnih in srednjih šol pa tudi vseh ostalih, da ustvarijo nove prijateljske vezi in skujejo nova poznanstva. Srečanje se bo začelo z mašo, nadaljevalo s predavanjem o splošni problematiki mladih, družabnimi igrami in koncertom Aleksandra Mežka ob 19. uri.

Ena gospa je rekla, da šentjernejski župan brez brkov kot petelin brez repa.

V času od 5. do 15. avgusta so v novomeški porodnišnici rodile: Mojca Ljubi, Loška vas - Laro, Milena Popovič, Bircna vas - Lavro, Anica Metez, Veliki Nerajec - Kajo, Mila Lozar, Črnomelj - Dominika Klavdija Tomanič, Grič - Urošajn Klemeš, Janja Maysar-Popovič, Krško, Nikolaja Lidija Kerin, Sela pri Raki - Mateja Brigita Brulc, Vrhnova - Luka, Martina Kosec, Stara Bučka - Klaro, Martina Bartolj, Gor. Stara vas - Rebeko, Mojca Verbanec, Sečje selo - Sebastjana, Mojca Šabanovič, Stražnji Vrh - Nika, Zdenka Krošl, Kostanjevica - Zana, Mateja Povše, Uršna sela - Davida, Sedija Hodžič, Tomina - Hasana, Janja Petek, Gorenje - Gregorja, Elizabeta Novak, Jablan - Sandro, Zlatka Kastelic, Rdeči Kal - Boštjana, Jelena Grgič, Sentejnej - Aleša, Jerneja, Bojana Gole, Srednja vas - Marka, Boštjana, Jožica Strle, Oštre - Lucijo, Zdenka Sajce, Zorenci - Nastjo, Helena Franko, Gor. Brezovica - Mijo, Anita Hudorovac, Lokve - Kristino, Matejka Simonič, Drašiči - Manco, Vilma Stravs, Semič - Iaro, Mirjana Vratarič, Bojanci - Vita in Nataša Bratkovič, Mihovo - Neja.

IZ NOVEGA MESTA: Lijana Čavič, Ulica Slavka Gruma 26 - Kristjana, Lavra Fabjan, Mestne njive 13, Zarjo.

Cestitamo!

"PETELINIADA '99" - Društvo Gallus Bartholomaeus je v nedeljo, 22. avgusta, na hipodromu v Sentejnu v okviru kasaških dirk priredilo "Petelinado '99". Petelinje dirke za veliko nagrado Pivke so privabile toliko obiskovalcev, da je prvič v zgodovini kasaških dirk zmanjkalo vstopnic. Najhitrejši je bil petelin Miki, ki je z zmago prislul skoraj 100 kg piščančjega mesa perutnine Pivke. Po zmagi je lastnik zmagovalnega petelina Jože Starc iz Zameškega obljubil petelinu še eno leto brezkrbnega petja na domačem dvorišču. Na sliki (od leve): Stane Werbole, predstavnik Julijane, Jože Puiš in Stane Bregar - tretja na dirki petelinov, Niko Luzar - drugi na dirki, Jože Starc - zmagovalec petelinjade, Miran Jurak, predstavnik Pivke, Marjan Dvornik, glavni sodnik; spredaj pa Franc Martinčič, pomožni sodnik, Stane Bregar ml., predsednik društva in starter Jože Freilih.

Planinsko slavlje na Mirni gori

Belokranjski planinci praznovali 70-letnico planinskega doma na Mirni gori - Z novimi oskrbniki se na Mirno goro vračajo tudi planinci - Obnovljena gozdna učna pot

MIRNA GORA - Planinski dom na Mirni gori (1048 m) je edini v Beli krajini, v nedeljo, 22. avgusta, pa so vsa tri belokranjska planinska društva praznovala njegovo 70-letnico. Pobudnik in glavni organizator gradnje planinskega doma je bil tedanji ravnatelj šole na Planini Ivan Zagažen, ki je leta 1925 ustanovil prvo belokranjsko planinsko društvo. Po nekaj sušnih letih, ko je zaradi nespretnih oskrbnikov Mirno goro obiskovala le še peščica planincev, letos planinarjenje na belokranjskega tisočaka doživlja nov razcvet.

Sedanja oskrbnica doma na Mirni gori Vera Dovžan je z Možem Dušanom v belokranjske hribe prišla iz Gorenjske, iz Kranja. Z možem sta že dalj časa iskala planinsko postojanko, kjer bi dobila delo kot oskrbnika, a na njenem koncu, kjer v Alpah planinskih domov kar mrgoli, nista dočkala prave prilike. Lani sta v Oglasniku zasledila, da iščejo oskrbnika za dom na Mirni gori. Pogoji so jima ustrezali in dogovor je bil hitro sklenjen. Dovžanova pravi, da je bil dom lani avgusta, ko ga je prevzela, precej

zanemaren, obiskovalcev pa temu primerno skorajda ni bilo. Sprva so bili gostje tudi do novih oskrbnikov nezaupljivi in zgodilo se je, da kakšen dan praga doma ni prestopil noben planinec. Po časi pa so tako Belokranjci kot Dolenjci spet začeli zahajati na Mirno goro, tako da je tam včasih kljub slabšemu vremenu prava gneča. Da bodo gostje res zadovoljni, bo treba v domu še marsikaj postoriti. Predvsem je nujno napeljati centralno kurjavo, ki bi pozimi ogrela spalne prostore v zgornjem delu stavbe. Poleg tega je nujno obnoviti dimnik in zamenjati žlebove.

Dovžanova pričakuje, da čaka jo planinski dom na Mirni gori

lepši časi. Z možem sta se s belokranjskimi planinskimi društvi dogovorila za petletni najem, ki ga bosta, če bodo zadeve tekle kot predvidevata, poskusila še podaljšati. Planincem in drugim obiskovalcem doma sta pripravila posebno ponudbo, poleg za planinske domove običajnih enoločnic, ričeta, jote, golaža in vampov lahko na Mirni gori dobite tudi divjačinski golaž, pečene divje prasiča, košuto v omaki in številne slaščice, od raznih sadnih zavitev do hišne specialitete mirnogorske grmade.

Na Mirno goro se da po markiranih poteh priti z več strani: iz Bele krajine iz Črnomlja čez Planino, iz Semiča čez Gaber in Vrčice, z dolenjske strani pa pelje verjetno najlepša pot na Mirno goro z Gač. Iz vseh smeri vodijo do doma tudi lepo urejene makadamske gozdne ceste. Obiskovalec Mirne gore bo veliko zamudil, če si ne bo ogledal gozdne učne poti ob markirani poti s Planine do planinskega doma, ki so jo gozdarji pred kratkim skrbno obnovili.

I. V.

VABILO NA VIŽMARSKI TABOR

METLIKA - Slovenska ljudska stranka - podružnica Metlika vabi v nedeljo, 12. septembra, vse svoje člane in simpatizirerje na 11. tabor in 130. obletnico Vižmarskega tabora. Prijavite se po telefonu 60-450 (Starč) ali 58-422 (Radoš); najkasneje do 3. septembra.

SREČANJE NARODNO-ZABAVNIH ANSAMBLJ

ZILJE PRI VINICI - Prosto-voljno gasilsko društvo Zilje pri Vinici prireja četrto srečanje narodno-zabavnih ansamblov Dolenjske in Bele krajine Zilje 1999. Prireditve bo v soboto, 28. avgusta, ob 18. uri pred gasilskim domom v Ziljah.

TEKMA V POSPRAVLJANJU KORUZE

ČRNOMELJ - Društvo kmečkih žena in Kmetijska svetovalna služba Črnomelj vabita na tekmovanje v spravlilu koruze in na družabne igre. Prireditve bo v nedeljo, 29. avgusta, ob 14. uri pri gasilskem domu na Otovcu. Po spravlilu koruze bo družabno srečanje udeležencev.

Mladi slikarji v Špeličevi hiši

Četrta likovna delavnica mladih v Črnomlju - Pod mentorstvom Roberta Lozarja dogradili šolsko znanje in spoznali različne pristope k likovnemu izražanju

ČRNOMELJ - Črnomaljska območna izpostava Sklada Republike Slovenije za ljubiteljske in kulturne dejavnosti je od 16. do 20. avgusta v Špeličevi hiši v Črnomlju pripravila četrto likovno delavnico za mlade, ki jo je tako kot prejšnja leta, ko je v Špeličevi hiši mlade likovnike zbral KUD Artoteka, vodil črnomaljski akademski slikar Robert Lozar.

Zanimanje za udeležbo na likovni delavnici za mlade je bilo letos veliko, zato je morala posebna komisija na osnovi predloženih likovnih del izbrati 12 mladih iz črnomaljske in semiške občine, starih od 10 do 17 let. Za več je v Špeličevi hiši premalo prostora pa tudi za enega mentorja je ducat mladih likovnikov ravno prav velika skupina.

Kot je povedal Robert Lozar, poskušajo v likovni delavnici dopolniti znanje, ki so ga mladi dobili v šoli pri rednem pouku likovne vzgoje. Mladi so tako bolje spoznali pristop k ustvarjanju v tehnikah tempera, gvaš, oglje, svinčnik, letos prvič pa so se poskusili tudi v modeliranju z glino. Teme ustvarjanja so bile krajina, mestne vedute, portret in figura. V likovni delavnici so mladi dobili dodatna znanja, spoznali drugačne pristope, precej poudarka pa je tudi na samostojni ustvarjalnosti.

Po Lozarjevem mnenju je en teden oziroma 40 ur premalo, da bi se lahko v katero izmed področij likovnega ustvarjanja pose-

70 LET STOJI NA GORI - Otvoritev planinskega doma na Mirni gori je bila 18. avgusta 1929, minulo nedeljo pa se je pred domom spet trlo planincev iz Bele krajine, iz Dolenjske in drugih koncev Slovenije. Proslavo so s kulturnim programom popestrili žužemberški rogisti in lovski pevski zbor in otroci s semiške osnovne šole, planincem sta med drugim spregovorila tudi semiški župan in podpredsednik Planinske zveze Slovenije, pred proslavo pa je v cerkvi sv. Frančiška, ki stoji ob planinskem domu, maševal novomeški prošt Jožef Lap. (Foto: I. Vidmar)

ORALI ZA MEDALJE - V nedeljo, 22. avgusta, so Strojni krožek Bele krajine, Kmetijska svetovalna služba Metlika in Združenje oračev Slovenije na Jakovčičevi njivi pri Krasincu pripravili belokranjsko regijsko prvenstvo v oranju, po pričakovanju pa je zmago tudi tokrat slavil udeleženec letošnjega svetovnega prvenstva oračev v Franciji Anton Filak iz Gribelj. Med 14 tekmovalci je v oranju s tekmovalnim plugom drugo mesto osvojil Ciril Totter, tretje pa Anton Strucelj (oba Griblje), v posebnem točkovanju oračev z navadnim plugom pa je največ točk zbral Peter Cerar iz Obrha pri Dragatušu, drugi je bil Janez Banovec iz Doblič in tretji domačin iz Krasinca Anton Klepec. (Foto: I. V.)

DESETMILIJONTI KOMPRESOR - V četrtek, 19. avgusta, so v črnomaljskem Danfossu naredili 10-milijonti kompresor, ki jih v podjetju s trenutno 1050 zaposlenimi proizvajajo od leta 1993. Podjetje Danfoss je v 100-odstotni lasti danske družine Clausen in pri nas velja za vzor sodelovanja tujih lastnikov z domačim vodstvom in delavci. Kar 95 odst. v Črnomlju narejenih kompresorjev za hladilne naprave izvozijo v Nemčijo, Italijo, Turčijo, Dansko in druge države, preostanek proizvodnje pa pokupita domači tovarni hladilnih naprav Gorenje in LTH.

ZA KONEC TAMBURICE IN ADI SMOLAR

METLIKA - Metliško kulturno poletje se počasi izteka. V petek, 27. avgusta, ob 20. uri bodo prireditve Pridi zvečer na grad na Pungartu doživele svoj vrhunec s koncertom Najzapoje tamburica. Poleg več belokranjskih tamburaških skupin se bo Metličanom tokrat predstavil tudi tamburaški orkester osnovne glasbene šole iz Slavonskega Broda, pol ure pred prireditvijo pa bodo organizatorji v avli kulturnega doma pripravili sprejem za pokrovitelje in vse, ki so na tak ali drugačen način pomagali pri prireditvah. V soboto, 28. avgusta, ob 20. uri na Pungartu nastopil Adi Smolar, zadnja prireditve bo v soboto, 4. septembra ob 20. uri.

Vera Dovžan

LJUBLJANSKE KORENINE - V okviru poletnih kulturnih večerov v Metliki pod skupnim naslovom Pridi zvečer na grad je v petek na Pungartu nastopil dixieland orkester Ljubljanske korenine. Skupina ljubljanskih glasbenih veteranov je skupaj igrala že pred tremi desetletji, ponovno pa so se sedaj že povečini upokojeni glasbeniki zbrali pred dvema letoma. Preigravajo stare jazzovske skladbe pa tudi novejšje glasbe se lotijo, le da jo prireditvi v dixielandovskem slogu. Ker jih pri svoji dejavnosti vodi predvsem ljubezen do glasbe in želja po zabavi, za svoje nastope ne zaračunajo veliko, zato pa toliko bolj - tako tudi v petek na Pungartu - navdušijo občinstvo. (Foto: I. Vidmar)

ŽUPAN, ŽUPNIK IN GASILCI IN KOMBI - Gasilsko društvo Stranska vas je v nedeljo praznovalo veliko pridobitev, novo gasilsko vozilo Mercedes Vito 114. Do kombija, ki ga bodo uporabljali ob gašenju in za prevoz tekmovalcev na številna gasilska tekmovanja, so prišli delno z denarjem iz občinskega proračuna, dve tretjini denarja pa so zbrali med pokrovitelji ter s prostovoljnimi prispevki članov in krajanov. V paradi je sodelovalo kar 12 belokranjskih gasilskih društev, pred slovesnostjo ob blagoslovu in predaji vozila v uporabo pa so pripravili gasilsko tekmovanje, na katerem so pri dekletih zmagale domačinke, med moškimi pa druga ekipa Štrekljeva. Na sliki: novo vozilo so si z zanimanjem ogledali semiški župan Ivan Bukovec, župnik Janko Štampar, predsednik gasilske zveze Semič Alojz Derganc, predsednik GD Stranska vas Janez Malnarič in poveljnik stranskih gasilcev Dušan Absec. (Foto: I. Vidmar)

Sprehod po Metliki

KAJ PA NOGAVICE? - Znanemu metliškem kulturnemu delavcu in humoristu Matjažu Rusu v petek zvečer na Pungartu očitno ni bilo prav veliko do pijače, runde pa so se kar vrstile. Ko je imel pred sabo še dva polna vrčka piva in tretjega na pol izpitiga, ga je nekdo vprašal, če bo kaj spil. Matjaž ga je otožno pogledal in vprašal: "Zakaj me vsi sprašujete, če bom kaj spil, nihče pa me ne vpraša, če sem lačen ali če potrebujem nove nogavice?" Nič ni pomagalo, padla je še ena runda, Matjaž pa je Pungart zapustil, ne da bi spil vse, s čimer so ga počastili.

PUBLIKI PRIMERNO - Ko sta Toni Gašperič in Matjaž Rus med odmorom koncerta dixieland orkestra Ljubljanske korenine pevcu in trobentaču Radu Tihlju hvalila njihovo muziko, se je hudomušni glasbenik navedel skromnega in dejal: "Dobri nismo, smo pa primerni publiku," ko pa je videl razočarana obraza znanih Metličanov, ki sta se imela za člana omenjene nezahtevne publike, se je Rado popravil: "Če nas vsi tako hvalite, smo pa morda res dobri."

Črnomaljski drobir

NAROB SVET(1) - Ko je Jože Stegne s svojimi pomagači postavil oder za svojo prireditve Srečanje ljudi z obeh bregov Kolpe, je bil dan, ko pa je padla noč, je bilo vse narobe - narobe svet. Narobe sveti, so ugovarjali gledalci. Še dobro, da Stegne ni povabil simfoničnega orkestra, kjer vsi glasbeniki igrajo po notah, saj je ansambel na kasonu tovarnjaka ostal v temi, publika, ki je stala pod kandelabrom, pa je bila prav lepo osvetljena. Voditeljici Renati Mikec so morali besedilo osvetliti kar z vžigalnikom, nerodno nameščenimi edini reflektor pa je, dokler ga niso premestili, missicam svetil le v noge.

DRUGI ČASI - V črnomaljskem Danfossu bi prejšnji teden lahko proslavljali, saj je s proizvodnega traku prišel 10-milijonti kompresor. V prejšnjih časih bi ob taki priliki v fabriko povabili pomembne tovarniške iz Ljubljane, delavcem bi igral ansambel, plesali bi in se gnetli okrog kotla z golažem, medtem ko bi se direktor s šefi, lokalnimi veljaki in republikanskimi funkcionarji mastil z jagjenčkom in odojkom še pozno v večer. V Danfossu pa so ustavili samo tisto linijo, s katere je prišel jubilejni kompresor, delavci so se z njim slikali in se hitro vrnili na delo, veselili pa se bodo, ko bo plača.

Semiške tropine

JASNOVIDNI ŽUPAN - Semiški župan Ivan Bukovec je lani zmagal na kasaški dirki dolenjskih, belokranjskih in posavskih županov v Šentjernej, letos pa je na dan dirke raje ostal med svojimi ljudmi na proslavi 70-letnice planinskega doma na Mirni gori in popoldne na gasilski veselici v Stranski vasi, svoj izostanek pa je že dopolnil opravičil, češ da bo letos v Šentjernej pustil zmagati domačemu županu Francu Hudoklinu. "Jaz sem kmečki človek in znam s konji pa bi spet zmagal," je dodal Bukovec, Hudoklin pa je popoldne res ugnal vse konkurente in zmagal. Je semiški župan jasnoviden ali pa je bila Hudoklinova zmaga vnaprej dogovorjena?

ŽUPNIK JANKO - Semiški župnik Janko Štampar je med farani zelo priljubljen, tudi med tistimi, ki ne zahajajo v njegove cerkve. V nedeljo je v Stranski vasi požegnal novo gasilsko vozilo, pred tem pa je ljudem, ki so čakali na veselico, povedal anekdotno o kaplanu, ki je blagoslovil gasilsko brizgalno in ob tem dejal: "Bog daj, da ne bi rabila," in res ni, ko je prvič zagorelo, ni vžgala. Župnik Janko je ime nesrečnega kaplana modro zamožal, pri žegu pa je krepko poškrbilo kombi, malo žegna pa je kot ponesreči zadelo še brhko metliško godbenico, ki je stala ob kombiju, gospod pa so se ji pri tem še nagajivo nasmehnil.

LIKOVNA DELAVNICA - Zadnji dan likovne delavnice so mladi ustvarjalci izkoristili lepo vreme in se razkropili po starem delu Črnomlja in po bregovih Lahinje. Mentor delavnice akademski slikar Robert Lozar je tako prepešal kar nekaj kilometrov, ko je hodil od enega do drugega mladega slikarja in vsakemu dal nasvet. (Foto: I. V.)

PODIVJANI MOTORISTI - Po cesti od Ljubljane proti Brodu na Kolpi in tudi skozi Ribnico in Kočevje, največji mesti v tej smeri, je to poletje drvelo veliko motornih vozil. Vozniki so, vsaj podnevi, upoštevali cestnoprometne predpise. Nekateri so se seveda zapletli v radarsko "pajčevino", ne vedoč za naselja, kjer ribniški in kočevski policisti merijo hitrost jeklenih konjičkov. Manj disciplinirani pa so (bili) številni vozniki motornih koles, kateri zaenkrat brez težav uidejo radarskim žarkom. Zaradi tega po ovinkasti in zanje mikavni cesti vozijo kot podivjani. Redkokdaj hitrost zmanjšajo tudi, ko zasledijo kolono štirikolesnikov v naseljih ali radar. Mimo policistov zdrviyo kot blisk, ne oziraje se na omejitve, ki bi jih morali tudi oni spoštovati. A za vse je "kriv" radar, ker na motorju ni dovolj velike površine, da bi lahko meril hitrost. Policist pa motoristu, čeprav hitro vozi, tega ne more pripisati na vozi, dokler nima "posnetka". Psi lajajo, nevarna karavana gre naprej, bi lahko rekli.

POZABLJENI TAMBURAŠI - Zelo dobro organizirani in še bolj obiskani četrtkovni večeri v Kočevju so vsekakor dobrodošla oblika za preganjanje poletnega mrtvila in lepa priložnost za uveljavitev nekaterih mladih glasbenikov. Prireditelji so imeli pri tem kar dobro izbiro: ob nastopu obetavne tamburaške skupine iz Kostela so se ljubitelji berda, braca, bisernice in harmonike nehoti spraševali, kako to, da ni Prifarskih muzikantov. "Nihče nas ni povabil, drugače bi zanesljivo prišli," so sporočili iz Fare. A tudi če bi jih povabili, da bi peli na mestni ploščadi, bi morali zanje iskati drug termin, saj so bili kostelski vaški godci vse poletje pošteno zasedeni.

UMAZANA RINŽA... - Na avgustovsko barvo kočevske reke, Rinže, ki se nekoliko leno po ovinkih vali skozi mesto, morda vplivajo tudi številne rastline, ki se bohotijo ravno te dni. Veliki zeleni "cvetovi" plavajo po površini ne preveč čiste reke, v katero se izteka kar precej nesnagne iz mesta. Kaj vse "počiva" na njenem dnu, bodo lahko odkrili le člani potapljaškega kluba Ponirek, ki naj bi tudi letos na Rinži pripravili očistevalno akcijo. Samo poklicati jih bo treba!

IGRALI BODO OB AVSENIKOVEM JUBILEJU

KOČEVJE - V soboto, 28. avgusta, bo na Linhartovem trgu v Radovljici 70-letnico praznoval svetovno znani glasbenik in ambasador slovenske narodno-zabavne glasbe Slavko Avsenik. Med štirimi orkestri, ki bodo počastili Avsenikov življenjski jubilej, bodo nastopili tudi člani Pihalnega orkestra Kočevje. Nastopili bodo s polurnim lastnim programom, ob koncu pa bodo vsi štirje orkestri zaigrali najbolj priljubljene Avsenikove viže Na Golici. Prijatelji, ostanimo prijatelji in Lovsko koračnico.

Ribniški zobotrebci

IN BISTRICA - Odkar so pred leti zaradi poplavl mestnega jedra reko Bistrico na Bregu preusmerili čez Sajevec v zadrževalnik Prigorica, pri obilnejših padavinah ni več težav z vdorom vode v bližnje hiše in stanovanja. V Ribnici doteka in v Hrovčah ponikne le toliko vode, da lahko sredi mesta v mulju (po površini plavajo črede kečnih postvri) domujejo manjši kosi pohištva, rezervni deli koles in motorjev in še bi se kaj našlo. Ker se bliža Ribniški sejem, bodo prireditelji bržkone poskrbeli, da bo tudi Bistrica v čistem in v sijaju pričakala letošnje suhorbarske romarje, saj se bo ob njenih bregovih trlo največ ljudi.

MANJKAJO RAZGLEDNIČE - Ribnica se ne more ravno pohvaliti, da ima posebno prodajalno, ki bi zlasti sobotnim in nedeljskim popotnikom ponudila svojo razpizoto suho robo in druge izdelke. Ti se med tednom zatekajo v trafiko in prodajalke sprašujejo, kje bi lahko kupili nove ribniške razglednice, starih s cerkvijo in mostom imajo čez glavo. Mar so pristojni za "razgledničarsko propagando" pozabili na svoje mesto?

INLESOVI MODOŠI SE STRAŠUJO - Nihče natanko ne ve, koliko se je sodov s kemično snovjo od pomladi zgrnilo na dvorišču podjetja Inles. Čeprav je vodstvo objavilo, da jih bo s pred kratkim kupljeno posebno čistilno napravo odstranilo, se to še ni zgodilo. Sodi najbolj motijo (strašijo) sode, ki niso čisto prepričani, da so v njih uskladiščeni le vodotopni premazi.

Tudi vreme je vplivalo na izpade toka

V Ribnici bo razdelilna postaja - Prihodnje leto bodo zadnjega odjemalca priključili na slovensko omrežje

KOČEVJE - Zaradi rekonstrukcije transformatorske razdelilne postaje 110/20 kilovoltov na Mlaki pri Kočevju, ki jo izvajajo od jeseni 1998 in bo z zamenjavo opreme (naložba bo stala 225 milijonov tolarjev) končana čez dva meseca, je elektroenergetski sistem na tem območju bolj občutljiv, kot bi bil ob normalnem napajanju.

Posledice tega pa so odjemniki električne energije na območju kočevske poslovne enote Javnega podjetja Ljubljana, ki od Turjaka do Kolpe na površini 1300 kvadratnih kilometrov skrbi za redno oskrbo, najbolj občutili julija, ko so nenadno izpadli napeljava, večkrat ob koncu tedna, povzročali številne nevšečnosti. Tudi muhasta vreme je vplivalo na pogoste "kratke stike", teh je bilo v prvem poletju več kot prejšnja leta.

"Območje Ribnice je že dalj časa siva lisa v omrežju občin Kočevje, Osilnica, Kostel, Loški Potok, Sodražica, Velike Lašče ter Dobropole in delno tudi v občinah Crnomelj, Žužemberk, Grosuplje, Ig in Ivancna Gorica, do koder seže naše delo. Na redno in zanesljivejšo oskrbo bo v prihodnje vplivala nova transformatorska razdelilna postaja 110/20 KW na Ugarju, ki bo s kratkimi vodi tudi največjim porabnikom omogočala stabilen tok. Zaradi pomanjkanja denarja - naložba bo bremenila Javno podjetje Ljubljana v višini 600 milijonov tolarjev - bomo letos zgradili le ohišje in osi," je povedal Vincenc Janša, direktor poslovne enote Kočevje.

V okviru podjetja potekajo številna druga dela na izboljšanju srednjih in nizkonapetostnih

razmerij v omrežju, za kar so namenili 260 milijonov tolarjev. Po gruščastem zemljišču med Danami in Jelenovim Žlebom (7 kilometrov) so zakoličili traso novega dvajsetkilovatnega kablovoda, ki bo po krajši smeri povezal odjemalce v Loškem Potoku, ki so doslej elektriko prejemali po daljšem daljnovodu čez Sodražico.

Ze šesto leto si delavci kočevske enote prizadevajo brez motenj redne oskrbe v Kolpski dolini preklopiti slovenske odjemalce s

hrvaškega elektroenergetja, na katerega so bili vezani več kot petdeset let. Ker so imeli s kolegi iz sosednje države ves čas zelo urejene razmere, so dela potekala brez težav. Nekaj kilometrov pred ciljem jih čaka še polaganje kablovoda med Lazi in Vrtom (2,5 kilometrov) ter podaljšek do zaselkov Bilpa in Grgelj. Prihodnje leto bodo torej zadnjega odjemalca prekllopili na slovensko elektroenergetje in zaradi slabe napetosti zgradili nekaj novih vmesnih postaj.

M. G.

VEČ ŠTIPENDIJ V LOŠKEM POTOKU

LOŠKI POTOK - Albin Bartol je krajevni skupnosti Loški Potok zapustil skoraj osem milijonov tolarjev za stipendiranje socialno šibkih, a nadarjenih otrok iz Loškega Potoka, 1. januarja 1998 pa so sredstva znašala že dobrih 8,5 milijonov tolarjev. Krajevna skupnost bo na podlagi razpisov podeljevala stipendije. Sodišče je oporočko, ki je bila napisana 8. februarja 1997, priznalo. Krajevna skupnost Loški Potok pa se je obvezala, da bo spoštovala pokojnikovo željo in mu je tudi hvaležna.

A. K.

Vincenc Janša

Najlepša oselnik in prtiček

Izbrali najlepši spominek za letos - Kmalu konjeniška prireditev - Več turističnih društev?

DOBREPOLJE - Na vprašanje o letos opravljenem delu Turističnega društva Dobropole in še ostalih načrtih za letos, je predsednik društva Stane Škulj odgovoril:

"Uspešno smo izvedli razpis za najprimernejši turistični spominek. Izmed 8 prispelih predlogov je komisija prisodila največ točk oselniku in prtičku-vezenini, obema enako točk, na tretje mesto pa se je uvrstila pohodna palica. Spomladi smo pripravili tudi razstavo velikonočnih jedi in okrasov. Zdaj pa se je začela akcija ocenjevanja urejenosti domačij in njih okolja. Tako akcijo izvajamo letos že četrto leto. Rezultate bomo razglasili na zabavni prireditvi v novembru.

Sklep našega društva je tudi, da bomo vsako leto pripravili koncert, razstavo fotografij o urejenosti domačij in podelitev priznanj. Tik pred nami pa je tudi konjeniška prireditev, ki bo 4. septembra na hipodromu v Kompoljah, pripravljamo pa jo skupaj s Konjeniškim društvom. Ta prireditev bo že tretja po vrsti."

Na vprašanje o sodelovanju turističnih društev v občini pa je odgovoril, da je eno izmed treh društev skoraj prenehalo delovati oziroma praktično ne deluje več, prizadevno pa deluje Turistično društvo Podgora, s katerim kar dobro sodelujejo. Morda bo v občini nastalo še več turističnih društev, saj vsaka vas želi kaj pokazati. Če bo društev več, bo gotovo potrebno organizirati občinsko turistično zvezo, ki bo usklajevala delo društev, navzven predstavila zanimivosti občine pa tudi načrtovala dolgoročni turistični razvoj občine. J. PRIMC

Dobrepoljski krompirčki

DOBREPOLJSKA LEKARNA - Pri Zdravstvenem domu na Vidmu gradijo prizidek, v katerem bo lekarna. Investicija je načrtovana v občinskem proračunu za letos. Novo pridobitev občani že težko pričakujejo. Lekarna bo delovala v sklopu Lekarne Ljubljana oziroma njene podružnice v Grosuplju.

OKTOBRA MRLIŠKA VEŽICA - Odprtje mrliške vežice pri pokopališču na Vidmu se je nekoliko zavleklo. Zdaj je otvoritev načrtovana za nedeljo, 3. oktobra. Vežico bo blagoslovil škof Alojz Uran. Opremil jo bo domačin Marko Prijatelj iz Podgore, križ zanj pa bo izdelal akademski kipar Stane Jarm iz Kočevja.

PRIPRAVE ZA ASFALT - Na vseh cestah v občini, ki so predvidene v letošnjem občinskem proračunu za asfaltiranje, potekajo zemeljska dela. Asfaltirati jih bodo začeli v septembru.

DOBREPOLJSKI EKSTEM-POR - Ekstempore Dobropole 99 pripravljata Kulturno društvo Dobropole in Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti oziroma njegova izpostava v Ivančni Gorici. Letošnji Ekstempore se bo začel 28. avgusta in bo trajal do 5. septembra. Razstavo ustvarjenih del bodo odprli 5. septembra ob 19. uri v prostorih občine Dobropole in takrat bodo podelili tudi nagrade najboljše ocenjenim delom.

SLOVO OD POLETNIH VEČEROV

KOČEVJE - Skladu za ljubiteljske in kulturne dejavnosti, območni izpostavi Kočevje, Centru za promocijo in razvoj turizma Kočevje ter Radiu Univox gredo vse pohvale za uspešno izpeljane dvomesečne prireditve Poletnih večerov na mestni ploščadi. Sklepno dejanje bo v četrtek s štirimi nastopajočimi skupinami. Ob 18. uri bo lutkovna predstava O lisi in Grdnji v izvedbi lutkovnega gledališča Zapik, ob 20. uri bodo zbrane ogrele kočevske mažoretke, pol ure za njimi se bodo predstavili člani tamburaške skupine Dupljak iz Kostela, člani Pihalnega orkestra Kočevje bodo, tako kot so začeli, tudi zaključili poletne prireditve.

LIKOVNO SREČANJE RIBNICA 99

RIBNICA - Galerija Miklova hiša bo tudi letos pripravila tradicionalno Likovno teoretsko srečanje Ribnica 99, ki se bo začelo v ponedeljek, 30. avgusta, z odprtjem didaktične likovne zbirke po zasnovi Alenke Gerlovič. V torko bo pogovor o razstavi Iva Pranciča v Kostanjevici, pogovor bodo nadaljevali tudi v sredo, ker bo ob 19. uri javno predavanje arhitekta Tomaža Brateta pod nazivom Majhno mesto, veliki muzej. V četrtek bodo razgovor nadaljevali in ga sklenili. Likovne kolonije se bodo udeležili Zmago Jeraj, Gustav Ganuš, Bojan Gorenec, Robert Inhof, Sergej Kapus, Andrej Medved, Jure Mikuž, Matjaž Pociavšek, Ivo Prancic, Oto Rimele, Andrej Smrekar, Tomaž Vignjevic, Nadja Zgonik in Zdenka Zido.

ODPRLI GROFOVO POT

TURJAK - Z otvoritvijo Grofove sprehajalne poti in "zadnje večerje" v petek zvečer se je zaključil prostovoljni delovni tabor Turjak 99, ki ga je organizirala Vitra iz Cerknice v sodelovanju z domačini. Žal je otvoritvi in prvemu sprehodu po obnovljeni poti, dolgi blizu kilometer, nagajalo deževno vreme. Otvoritve in zadnje oziroma poslovilne večerje so se poleg udeležencev tabora, domačinov-Turjačanov, ki so tudi sodelovali v delovni akciji, udeležilo še več gostov, med njimi župan občine Velike Lašče Anton Zakrajšek, direktor Vitre Cerknice Bojan Znidaršič, predstavniki Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, domačih organizacij, turjaški vitezi z oprodami, grajskimi gospe in gospodičnami ter drugi gostje.

DRUGI ORATORIJ V SODRAŽICI - V organizaciji društva Kresnička iz Sodražice se je v tamkajšnjih lično urejenih župnijskih prostorih končal drugi Oratorij, šestdnevni počitniški program za otroke. Letos se ga je udeležilo 120 otrok od 5. do 14. leta iz občin Ribnica, Sodražica in Loški Potok. Za nemoten potek dela je skrbelo 30 animatorjev, največ študentov iz sodraške občine, vojak, ki je na civilnem sluzenju, sestre hčerke Marije pomočnice iz Rakovnika in selezijanc, za prijetno pocutje pa so skrbale tudi nekatere skrbne mame. Otroci so spoznavali svetopisemsko zgodbo o očetu Jakobu, pridno ustvarjali v številnih delavnicah, se ukvarjali s športom in drugimi igrami. Obiskal jih je sodraški župan Andrej Pogorelec, misionarka sestra Zvonka Mihec, ki svoje poslanstvo opravlja v Angoli in dijakom Peter Pučnik, sicer vnet glasbenik, ki bo z mladimi izvedel karaoke. Za izvedbo Oratorija pa se vsi udeleženci zahvaljujejo občini Sodražica in nekaterim drugim sponzorjem, saj brez njihove pomoči ne bi mogli pripraviti kakovostnega počitniškega druženja otrok. (Foto: M. Glavonjič)

Nada Vreček, travljanska legenda

Drugo srečanje njenih učencev - Kučanovo pozdravno pismo

TRAVA - Prvo srečanje, ki so ga poimenovali "Srečanje treh generacij" nekdanjih učencev Nade Vreček, je bilo že pred tremi leti. Takrat ji je predsednik Milan Kučan izročil visoko državno odlikovanje. Tokrat, v soboto, 21. avgusta, se srečanja ni mogel udeležiti, zato ji je poslal pismo z iskrenimi željami ob praznovanju njene 90-letnice, v katerem ji je zaželel srečno življenje in izrazil željo po skorajšnjem snidenju.

Jubilantki je v imenu njenih učencev govoril Slavko Ožbolt in v imenu KO ZB Ferdo Katerin. Priložnostno darilo ji je izročil tudi član glavnega odbora ZZB Slovenije Jože Gačnik v imenu ZB Škofje Loke - tam je bila Nada Vreček namreč rojena - pa Zdravko Troha, Blaž Pahulje nekdanji član rajonskega odbora, ki je deloval med vojno na Travi, Nace Karničnik v imenu ZB Kočevja, fotograf Šelhaus, ki je že med vojno naredil na Travi zgodovinske posnetke, in pa seveda župan občine Janez Novak, ki je v daljšem nagovoru orisal nesebično delo učiteljice, ki ga je opravljala v teh krajih vse od 1929. do 1984. leta, ko so šolo na Travi zaprli.

Nada pa je ostala del teh ljudi in krajev, in kot je dejal župan, dolga leta, zlasti pa težka leta med vojno in po vojni, postala prava mati, svetovalka in vzgojiteljica vsem, ki pa so danes žal raztreseni širom domovine in zamejstva. Zato je takšno srečanje ganljivo za še redke občane in še bolj za njene učence, ki so se v velikem številu udeležili srečanja. Župan je Nadi izročil priložnostno darilo in dokaj obsejerno govoril, kaj vse bi ti kraji potrebovali, da bi se v njih ohranilo življenje.

Tudi Nada se je vsem zahvalila za pozornost, za katero skromno meni, da je ne zasluži, rekoč: "Ko sem 1929. leta prišla v te kraje, nisem nikoli pomislila, da bom tu

za vedno ostala. Tu sem se živela in s temi dobrimi ljudmi delila vse, dobro in slabo."

Kulturni program je z ubranim petjem popestril Planinski pevski zbor iz Loškega Potoka, vse skupaj pa se je nadaljevalo z veselim družabnim srečanjem.

A. KOŠMERL

Potoške vesti

SMETARSKA ANKETA - Že pretekli teden so na nekaterih mestih začeli nameščati nove zabojnike za smeti. Se vedno pa ni ljudem, zlasti v nekaterih vaseh, jasno, kaj pomeni anketa, s katero naj bi vaščani odločali o skupnih ali individualnih zabojnikih, ki je občinski odlok že davno stopil v veljavo.

POMANJKANJE JOCKEJEV - Na Okornovem ranču je bil za 15. avgust predviden tečaj za jockeje, a je odpadel zaradi premalo prijav.

ČAKANJE NA ASFALT - Mali Log gotovo spada med najbolj urejene vasi v občini, še vedno pa prebivalci čakajo na dober kilometer asfalta, ki bi vas povezal z glavno cesto v smeri Notranjske in je že dolgo obljubljen.

SPOMENIK NA NOvem ME- STU - Občina je držala obljubo, da bo osrednji spomenik padlim v NOB zaradi ureditve središča občine premaknila na primernejšo lokacijo. To so tudi storili. Sedaj stoji spomenik ob prenovljeni šoli, v katero se bo vselila občina in druge institucije.

ČISTA CESTA - Sosednja občina Loška dolina je temeljito očistila zaraščeno cesto v smeri Loškega Potoka. Potoški del je namreč asfaltiran in tako je sedaj cesta prevozna tudi za avtobuse.

SV. FLORJAN OSTANE ENAK - Sv. Florjan in del polja na zahodu vasi Retje je po občinskem odloku zaščiten območje, zato se zamisel o asfaltiranju poljske poti do cerkve ni obnesla. Pravi pa, da je občina odstopila od pogodbe za obnovu sv. Florijana, ker letos za to nima denarja.

POČITNICE V FARI - Center za obšolske in šolske dejavnosti dom Fara v Kostelu je eden izmed petnajstih, ki jih je od leta 1992 ustanovilo ministrstvo za šolstvo in šport. V lanskem šolskem letu je dom obiskalo več kot 2500 osnovnošolcev in srednješolcev iz vse Slovenije, ki so spoznavali naravne in kulturne posebnosti tega dela naše države. Tudi za naslednje šolsko leto imajo zasedene vse zmogljivosti. Prejšnji teden so kot edini doma prvič organizirali kulturno-športni teden za 25 otrok iz vse Slovenije od 8. do 18. leta. Za udeležence je bila vožnja s kajaki na Kolpi poseben užitek, prav tako tudi večer ob tabornem ognju, kjer so pekli krompir, koruzo in se spoznavali s pesmimi in navadami kostelskih vasi. (Foto: M. Glavonjič)

V kimono za medalje in sprostitev

Sevniški klub Ippon Rucanor vadi na Lisci - Približno leto dni od ustanovitve - Z mladinsko državno prvakino - Mala šola samoobrambe, liga in rekreacija za starejše

SEVNICA - Na Lisci je bilo prejšnji teden nekaj dni precej stalnih obiskovalcev. Tu so bili namreč na pripravah pred tekmovalno sezono rokometiški iz Hrvaške in sevniški klub za borilne veščine Ippon Rucanor, ki so kot domačini lahko bolj na očeh.

Ipponovci bodo po omenjeni večernejši načrti vadi na Lisci bržda dosti spretnejši in močnejši na tekmovalnih blazinah v novi sezoni. Glede dosežkov jim sicer že doslej ni bilo kaj očitati, potem ko so z registracijo kluba leta 1998 začeli samostojno, čeprav ne začetniško pot v ju-jitsu. Klub je letos na državnem prvenstvu v borbah dosegel 3. mesto in je bil tudi organizator tekmovanja. V svojih vrstah ima tudi državno prvakino v borbah za mladinke Katjo Urek.

"Naš cilj je predvsem delo z mladimi, priprava mladih za samoobrambo. Zato že septembra začnemo malo šolo samoobrambe in občinsko ligo osnovnih šol v samoobrambi," pravi Miran Grubenšek, ki je dosegel 4. dan v ju-jitsu in je inštruktor v tej veščini, je pa tudi državni sodnik v ju-jitsu. Grubenšek je tudi zasnoval malo šolo in ligo kot projekt, s katerim soglašajo in ga podpira tudi ju-jitsu zveza Slovenije.

Grubenškovo zamisel je verjetno malce narekovalo tudi naraščajoče zanimanje za samoobrambo. "Za judo in karate je zanimanje kar veliko. Zanimanje za samoobrambo pa v zadnjem času narašča, in to med ženskami in med moškimi, med mlajšimi in starejšimi. V današnjem času

popoldanskega in nočnega življenja je želja slehernega človeka ubraniti se. Ravno to je pri ljudeh vzbudilo veliko zanimanja za samoobrambo in željo, da se o tem nekaj naučijo. Zato tudi prihajajo k nam v telovadnico," meni Grubenšek.

Nekaj že bo na tem, a tudi sloves sevniškega Ippona Rucanorja verjetno ni izmišljen, saj v ta klub v Sevnico vozijo na trening celo otroke iz Novega mesta in Kr-

škega. Klub vadi sicer v štirih središčih, in sicer v Sevnici v OŠ Sava Kladnika in v TVD Partizan ter v OŠ Boštanj in OŠ Tržišče.

Sevniški klub je priprave na Lisci pisal predvsem na kožo svojim tekmovalcem. Vendar skrbi poleg tekmovalnega športa tudi za drugo. Tako bo oktobra organiziral lahko tekmovalno in razgibanje. Gre za nekakšno vzporedno različico nam dokaj znane aerobike, kimono pa naj bi v tem primeru oblekla predvsem starejša generacija.

L. M.

Miran Grubenšek

IPPON RUCANOR VPISUJE V SEPTEMBRU

SEVNICA - Sevniški klub Ippon Rucanor bo vpisoval nove člane v septembru v Sevnici, Boštanju in Tržišču. Tisti, ki jih zanima samoobramba, dobijo več informacij o vpisu in delu kluba na mobitelu (041) 740-752.

NAŠLI MRTVEGA

OREŠJE NAD SEVNICO - V stanovanjski hiši na Orešju so v četrtek proti večeru našli mrtvega J. K. Zdravnik je ugotovil, da je umrl pred nekaj urami zaradi srčne kapi, in ni našel znake nasilja. Policisti so še po ogledu kraja tujo krivdo izločili.

Iz dvorišča tovarne spet cesta

Po dvajsetih letih bodo Mokronožani spet lahko hodili po cesti "Za zidom", ki jo je imela za dvorišče Iskra - Novi lastnik nekdanje tovarne bo kmalu odstranil cestno zaporo

MOKRONOG - Po dvajsetih letih bodo Mokronožani spet lahko hodili po cesti "Za zidom" v Mokronogu. Dve desetletji so bili brez te javne poti, ker jo je za svoje dvorišče uporabljala tovarna Iskra elektroliti.

Iskra je omenjeno cesto pregradila na severni strani z žično ograjo in na južni z zapornico in s tem je bilo ceste konec. K sreči samo začasno, je slišati v Mokronogu. Cesto so konec 70. let zaprli po predhodnem dogovoru med vodstvom Iskre elektroliti in svetom krajevnih skupnosti Mokronog. Do tega dogovora pa je bila sorazmerno lahka pot, saj je bil v vodstvu Iskre in sveta krajevnih skupnosti prav v tistem času isti človek.

Domačini so po Iskrinem stečaju začeli upati, da bo omenjena cesta spet postala javna. Pri tem so videli rešilno bilko zlasti v dokumentu, ki ga je lani dal krajevni skupnosti predstavnik likvidacijskega upravitelja in ki obeta vrnitev ceste v nekdanje stanje. Zdaj je v Mokronogu že povsem jasno, da bo cesta res kmalu po starem. Mirnsko podjetje Tom, ki je kupilo stavbo nekdanje Iskre, namreč zagotavlja, da bo odstranilo sporno ograjo, ki je pred dvajsetimi leti Mokronogu vzela cesto "Za zidom". Novi lastnik se ne izmika in bo cesto simbolično odprl že v začetku septembra, ko bo poglaj svoje stroje v Mokronogu.

Žične ograje in zapornica na cesti "Za zidom" so se domačini naveličali zlasti v zadnjem obdobju. Dokler je bilo v Iskrini zaposlenih 150 do 200 ljudi, je bilo sorazmerno mirno. Manj ko je bilo v Iskrini kruha za domačine, več je bilo nezadovoljstva nad ograjo in zapornico. Zato je razumljivo, da so tudi ob lokalnih volitvah domačini pritiskali in poskušali razveljaviti sklep, s katerim je v preteklosti cesta postala tovarniško dvorišče.

Pregrajeno cesto "Za zidom" si je letos v navzočnosti predstavnikov krajevnih skupnosti Mokronog, likvidacijskega upravitelja in

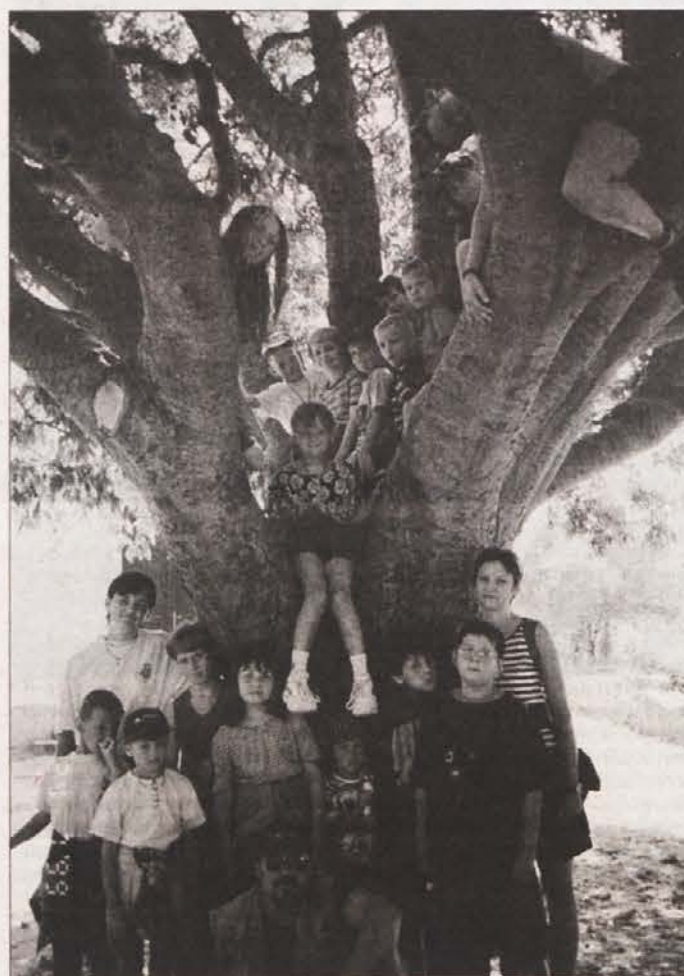

PRED POČITNICAMI - Vadbo sevniškega kluba Ippon Rucanor na Lisci je poleg Mirana Grubenška pripravil Silvo Koželj, 1. dan v karateju in 1. dan v ju-jitsu. Omenjena dva sta tudi ustanovila klub, ki šteje 110 članov, od katerih jih približno 90 vadi. Na Lisci je bil klub v okrnjenem številu. O množičnem zanimanju za ju-jitsu pa govori fotografija, nastala na zadnjem treningu 29. junija, tik pred počitnicami. (Foto: I. R. Sevnica)

občine ogledal tudi prometni inšpektor. Ta ogled nedvomno kaže, da se je Mokronog trdno odločil

dobiti nazaj svojo cesto, iz katere so poskušali narediti svoje tovarniško dvorišče že tudi mokronožski industrialci pred 2. svetovno vojno.

M. LUZAR

POČITNICE - Tudi letos so otroci iz krške in sevniške občine letovali v otroškem počitniškem naselju v Nerezinah. Od 18. do 28. julija je tam potekala prva izmena zdravstvenega letovanja v organizaciji Zveze prijateljev mladine Krško. V tej izmeni je letovalo 64 otrok, ki jim morjene pomene le poletnih počitnic, temveč jim pomaga pri premagovanju različnih zdravstvenih težav, saj otrok Lošinj slovi po blagem podnebju in zimzeleni vegetaciji. (Foto: K. Požun-Brinovec)

TUJCI PREHITRI

KRŠKO - Prometni policisti so na hitri cesti H1 pri radarski kontroli prometa ugotovili, da tujci vozijo mnogo prehitro. Državljan Italije je peljal 161 km/h, državljani Hrvaške 159 km/h, drugi Hrvat pa celo 177 km/h. V Krškem so ustavili voznika iz Hrvaške pri hitrosti 102 km/h ter še druge tujce, ki svoje hitrosti niso prilagodili omejitvam. Vsi so se srečali s sodnikom za prekrške.

SREDI BELEGA DNE OB GOLFA

KRŠKO - V ponedeljek popoldne je občan iz Krškega ugotovil, da so mu neznani izpred gostilne Kovačič na Drnovem pri Krškem odpeljali golfa. O tatvini je obvestil policijo, le-ta pa sosednje policijske uprave in medije. Ob sedmih zvečer je voznik iz Maribora poklical policiste in jim povedal, da je omenjeno vozilo videl ob cesti Ljubljana - Postojna. Avto so našli in ga bodo vrnili lastniku, za storilca pa policija še poizveduje.

"IZBOR NAJBOLJŠEGA POLICISTA ZA LETO 1998/99"

Po vseh policijskih upravah v Republiki Sloveniji od 1. oktobra lani poteka akcija "Izbora najboljšega policista za leto 1998/99", v katero so vključeni vsi uniformirani policisti in kriminalisti na policijskih postajah in policijskih upravah. Namen akcije je približati policijo javnosti in spodbuditi ter motivirati policiste za še boljše in učinkovitejše preventivno in drugo policijsko delo. Glasovanje poteka od 23. do 27. avgusta od 8. do 16. ure na brezplačni telefonski številki 080-2225 oziroma preko interneta <http://www.mnz.si>. Komisija Ministrstva za notranje zadeve bo izbrala najboljše policiste in jih razglasila na javni prireditvi v začetku oktobra.

POSKUS SAMOMORA

SENOVO - Prejšnji teden je OKC PU Krško dobila obvestilo, da je mladoletnica s Senovega poskušala narediti samomor. Policijska patrulja je na kraju ugotovila, da si je mladoletnica skušala prežati žile in si je pri tem poškodovala zapestje. Zdravnica jo je oskrbela, da ni v življenjski nevarnosti. Vzrok dejanja, o katerem so obvestili Center za socialno delo, je bil osebne narave.

ZASEGLI OROŽJE IN MOTORNO KOLO

SEVNICA - V naselju Log so sevniški policisti ustavili mladoletnika D. J. in A. B., oba iz okolice Šentjerneja, ki sta se vozila z neregistriranim motornim kolesom Tomos, oba brez čelad. D. J. ni imel ustreznega voznškega dovoljenja, pri njem pa so našli tudi tri t.i. nunchake - orožje, prirjeno za napad. Motorno kolo so začasno zasegli, zoper oba pa podali več predlogov sodniku za prekrške.

Trebanjske iveri

NUKLEARKA, SMETI, ZAPORI - VSEENO - Donosne so lahko smeti, nuklearka ali zapori. Npr.: v brežiški občini plačujejo Dobovi lepe denarce za to, da Dobova pusti voziti na svojo zemljo smeti iz vse občine; krška občina prejme lepo odškodnino zato, ker na Krškem polju deluje slovensko hrvaška jedrska elektrarna; trebanjska občina in KS Šentrupert tudi dobita denar na podoben način, čeprav občutno manj kot prej omenjeni. Trebnje in Šentrupert nimata ne občinskega smetišča ne jedrske elektrarne, da bi zaslužila z njima. Trebnjemu in Šentrupertu mora veliko plačevati KPD Dob. Kapede je velik, zato je znesek Trebnjemu in predvsem Šentrupertu tudi velik.

BERDA - Mirnska berda še buri duhove. Gasilci jo hočejo nazaj. Strel, ki je instrument podaril v Belo krajino in ki ga mora po mnenju gasilcev tudi vrniti Mirčanom, pa omenjeni gasilski zahtevi ne ustreže. Zadeve se utednejo še bolj zapletli, ker v mirnski zgodbi o berdi Strel prepušča odločilno besedo človeku, ki je - žal že pokojni.

NEPREGLEDNOSTI - Cesta pri mostu na koncu Mirne v smeri proti Mokronogu je že spet manj pregledna zaradi grmovja. Nad tem so zaskrbljeni zlasti vozniki, ki vozijo z Mirne proti Mokronogu. Ti morajo po znaku dati prednost vozilom iz nasprotni smeri, vendar ne vidijo, če sploh imajo koga nasproti. V tolažbo domačinom je, da pregledna cesta tukaj ni v trebanjski občini edino, kar občane spravlja v negotovost.

Z NAROČILOM HITREJE DO UČBENIKOV

TREBNJE - V papirnici Pingo v Trebnjem menijo, da bodo pri njih do začetka šolskega leta kupcem na voljo vse šolske knjige vključno s tistimi, ki jih doslej založbe še niso dobavile. Zdaj še manjkajo nekateri učbeniki za srednjo šolo. Kot ugotavlja papirnica, se je sezona nakupovanja šolskih potrebščin letos začela prej kot ponavadi, že pred uvedbo DDV. Pingo je med prodajalnami, ki poslujejo v veliki meri s stalnimi kupci, med katerimi jih večina naroča učbenike vnaprej. Po takih predhodnih naročilih papirnica pripravi celoten paket šolskih potrebščin in obvesti o tem naročnika. Tak način je hitrejši in prikladnejši za kupca, meni jo v Pingo.

Sevniški paberki

DOM IN DOMAČINI - Sevniški dom za stare ljudi je tak, da mu odpada omet. Poznavalci so prepričani, da to ni zgolj zaradi megle, ki se tu jeseni zadržuje rada, ali morebiti zaradi drugih vplivov reke Save na mestno arhitekturo. Hkrati verjamejo, da je dom že malce dotrajan zaradi ozračja v Sevnici. Družbenega. Če bi veli drugačni vetrovi, bi se lokalni vladarji vrgli z vso ihto v akcijo in iz Ropovih pisarn v Ljubljani pritovorili v rodno mesto kaj denarja za obnovo upokojenskega doma. Če akcija za obnovo vendarle poteka, je očitno bolj počasna, tako da bo dom obnoven do takrat, ko bodo sedanjí veljaki zreli za upokojenski dom.

SKORAJ NIČ - O nekdanji oblasti tokrat skoraj nič. Menda je ni doma, ampak na službeni poti - tokrat južno od Slovenije. JUTRANJKINA NOVA JUTRA - Če je v Sevnici jutro podobno jutru, pa je menda čisto drugo - če je tamkajšnje jutranjko. Vodstvo je prevzel nov direktor in zdaj so vanj uprte mnoge oči domačinov in zlasti domačink šivilj. Ko bi se v Jutranjko dobrohotno uprle še oči slovenske vlade, bi kot tekstilna tovarna mirneje čakala svoja nova jutra.

BOG IN SUŽENJ

SEVNICA - Jutri ob 20. uri bo v Lutrovski kleti na sevniškem gradu literarni performans Pavla Ocepka z naslovom Bog in suženj ali zapis iz peska. To je njegov drugi celovečerni avtorski projekt, ki je sestavljen iz radijskega posnetka in dveh ugledaljških posnetkov. Avtor združuje poezijo, igralski dialog in izrazne elemente žive gledališke umetnosti. Dogodek organizira Zveza kulturnih društev Sevnica. Vstopnine ne bo.

Rock delavnica tokrat v Afriki

10. septembra ob 21. uri

TREBNJE - V tukajšnji diskoteki Afrika bo 10. septembra ob 21. uri rock delavnica. "Letos to prireditev pripravljamo prvič v razširjeni obliki. Tako bo rock delavnica vsak mesec enkrat, s tem da bo v decembru finalna. Na vsaki rock delavnici bo skupina po izboru publike dobila za nagrado samostojen koncert v Afriki. Na finalni rock delavnici bo izbrala najboljšo skupino strokovna komisija. Ta bo tako določila, komu pripada lepa nagrada, in sicer 15 ur snemanja v studiu," je povedal Janez Ilnikar, ki tako kot dosedanje pripravlja tudi letošnjo rock delavnico.

Ilnikar pravi, da se lahko na rock delavnico prijavijo mlade rock skupine, ki bi se želele uveljaviti na slovenski rockovski sceni. "Pogoja za nastop sta dva. Skupina mora imeti enourni program v živo. Imeti mora lastno skladbo za promocijo na radijskih postajah ter propagandni material in repertoar tujih skladb. Prijava mora vsebovati posnetke na avdikaseti, in to z vaj ali s koncerta, in studijski posnetek lastne skladbe, dovolj demo-posnetek," je pojasnil Ilnikar.

Zgodovina rock delavnice se je začela leta 1987. Doslej je delavnica postregla z obilo dobrih skupin, ki so se pozneje

Janez Ilnikar

uveljavile v slovenskem prostoru. Med temi so Chateau, Nejoči, Peter, Peter Pan, Odiseja 2000, Strogo zaupno, Decibeli, 5. avenija, Rdeči baron, Brocklin, Continent, Gaad bend, Big Bibles Brothers Band, Stratus, Pirati.

Potem ko je letos po enoletnem premoru trebanjska rock delavnica spet zaživela, in to devetih, ni razlogov, da glasbeni navdušenci ne bi dobili v letu 2000 desete tovrstne prireditve. Ilnikar že napoveduje, da bo ob deseti rock delavnici izšla zgoščenka z najboljšimi skladbami vseh dosedanjih rock delavnic. Za letošnjo rock delavnico se skupine lahko prijavijo do 5. septembra, izjemoma tudi pozneje. Organizator sprejema prijave na naslov Janez Ilnikar, Cankarjeva 31, Trebnje 8210 in na GSM (041) 818659.

L. M.

Bazen s streho bi imeli še rajši

V Krškem žive zamisli, da bi pokrili bazen - Upravljalec je plavalni klub Celulozar, lastnik Videm v stečaju, Vipap Videm pa zagotavlja toplo vodo - Bazen kot priložnost za vse mesto

KRŠKO - Krški bazen ali mestno kopališče, kot mu pravijo nekateri, je po svoji razgibani zgodovini zdaj v obdobju, ko kliče po prenovi, po kateri bi bil privlačnejši in cenejši za vzdrževanje. Mnogi v Krškem so prepričani, da je veliko možnosti, da bi ga začeli obnavljati prihodnje leto.

"Bazen bi pokrili in posodobili. Pogoj za to pa je, da občina postane lastnik bazena," meni Anton Bizjak, predsednik plavalnega kluba Celulozar Krško ter dolgoletni trener v klubu in nekdanji plavalec.

Z bazenom upravlja plavalni klub Celulozar, vendar imajo v resnici roko nad njim drugi v Krškem. Lastnik bazena je še vedno Videm v stečaju kljub trem doslej objavljenim razpisom za prodajo objekta. Krška tovarna celuloze in papirja Vipap Videm oskrbuje bazen s toplo vodo. S tem se je nedavno pohvalil direktor tovarne na seji krškega občinskega sveta, ko so mu očitali, da njegova tovarna izjemno močno onesnažuje okolje.

Celulozar kot upravljalec, ki se trudi za delovanje in podoben bazena, skuša popestriti dneve kopalcem na več načinov. Tako organizira poleti ob večerih tudi pod reflektorji rekreacijo na bazenu, kjer je poleg rekreativnega plavanja možno tudi igranje košarke, namiznega tenisa in odbojke na mivki. Celulozar je organiziral med počitnicami tudi plavalne šole za otroke do 6. leta starosti in nadaljevalno plavalno šolo. Ob vsem tem pa zasluži posebno po-

zornost Lilegov memorial, vsakoletno tekmovanje, ki se ga udeležuje po 500 do 600 plavalcev.

Omenjeni vrvež na krškem mestnem kopališču je le senca tistega, kar se je dogajalo na bazenu ob ustanovitvi in še leta po njej. Odpri bazen z ogrevano vodo, kar je krški bazen še danes, je bil tedaj tolikšna redkost na Balkanu, da so se hodili kopat v Krško poleg okoličanov tudi mnogi Zagrebčani. V bazenu takratnih olimpijskih razsežnosti so se v preteklosti redno pripravljali tudi

jugoslovanski vaterpolisti, tu je npr. Djurdjica Bjedov kovala svoje olimpijsko zlato. Vrvež se je

• O bodočem lastništvu bazena bodo v Krškem vedeli več že septembra, ko je nekako rok za uredeitev teh zadev. Ni izključeno, da bo nekdanji Videm poravnal svoj dolg do občine kar z omejenim bazenom. Vsekakor je občina doslej naredila za bazen veliko s tem, da ga je z ustreznim sklepom zavarovala pred tistimi, ki so ga mislili podreti.

z bazena prenašal tudi v mesto in tako je zaradi bazena zaslužil še kdo zunaj kopališke ograje.

M. LUZAR

Anton Bizjak

Za Mojco je 13 zelo srečna številka

Ledvica za Mojco z Dob

KRŠKO - Mojca Cimerman je varovanka v Varstveno delovnem centru Leskovec pri Krškem in članica društva za pomoč duševno prizadetim osebam Sožitje Krško. Stara je 24 let. Poleg drugih tegob je imela tudi

Z ZDRAVO LEDVICO - Ko je izvedel veselo novico o ozdravitvi varovanke Mojce, je predsednik Sožitja Dane Mižigoj organiziral obisk pri njej doma na Dobah pri Kostanjevici. Ob srečanju so bili gajeni tako domači kot obiskovalci. Mojco so obiskali (z leve) varovane Danči Mižigoj, predsednik nadzornega odbora Sožitja Herman Pregel in desno varovane Sandi Pregel. V sredini je Mojca. (Foto: D. M.)

težave z ledvicami in je bila že 5 let vezana na dializo dvakrat tedensko v Ljubljani. Ves ta čas sta z materjo Štefko, ki jo je vedno spremljala in ji stoji ob strani, upali, da bo kdo podaril ledvico. Na neizmerno zadovoljstvo predvsem Mojce in tudi drugih, ki so sočustvovali z njo, se je želja uresničila 13. julija letos. Takrat so Mojci vsadili ledvico. Operacijo, s katero so je rešili neprijetne dialize, je dobro prestala in tudi zdaj se počuti dobro.

L. M.

Natašine sanje o avtu življenja

Nataša Urbanč iz Grzeče vasi pri Leskovcu pri Krškem zaradi cerebralne paralize težje kos običajnim potem - Akcija zbiranja denarja za avto - Služba in študij, kako da ne?!

GRZEČA VAS - Nataša Urbanč iz Grzeče vasi pri Leskovcu pri Krškem namerava delati vozniki izpit. Konec zgodbe o tem je tak, da bi morala imeti svoj avto, na katerem bi jo izbrani inštruktor naučil voziti in na katerem bi tudi opravila izpitno vožnjo. Nataša namreč potrebuje prilagojeno vozilo, ker običajnih tovornih strojev ne more upravljati zaradi cerebralne paralize. V ljubljani imajo eno prilagojeno vozilo za učenje vožnje, vendar je pot od Grzeče vasi do državne prestonice v danih okoliščinah za Natašo prenaporna, nemogoča.

Nekaj vrstic iz Natašinega pisma morebitnim darovalcem verjetno dovolj zgovorno pove, da pri vsej zadevi ne gre za nikakršno domišljavost triindvajsetletnice. Tako je zapisala na papir, ki ga je razposlala na 300 različnih naslovov v Sloveniji: "Zbiranje sredstev za nakup avtomobila ni vsakodnevna prošnja. Avto še vedno nekaterim predstavlja razkošje, čeprav si mnogi ne predstavljajo oz. predstavljamo življenja brez njega. Avto bi postal moja vstopnica v samostojnejše življenje."

Mnogo stopničk predtem je Nataša opravila z lastno zagnanostjo, ki pri kupovanju avta, ko gre pač za veliko denarja, nič ne pomaga. V Kamniku, kjer je obiskovala zavod za usposabljanje invalidne mladine, je uspešno končala srednjo ekonomsko šolo. Po vrnitvi domov je vgriznila v novo kisljavo jabolko - študira na visoki upravni šoli v Ljubljani. Zaposlena je preko javnih del kot tajnica Društva za cerebralno paralizo Posavja v Krškem, predtem je delala dve leti v krškem centru za socialno delo. V želji, da bi se zaposlila, je, preden je dobila službo, obiskovala klub za iskanje zaposlitve. Mnogi brezposelni državljani, ki gredo lahkimi nog naokrog, se tega kluba začno ogibati po prvih urah stikov z njim, medtem ko je Nataša sodelovala v njem z velikim veseljem. Ni kaj pripomniti o njenem trudu, mar ne?

Omenjena pisma za denar za avto so romala, kaže tako, v večini primerov v koše. Le okrog 20 zaprosenih je namreč nakazalo denar in ob teh jih je 15 pisno zavrnilo sodelovanje pri nakupu avtomobila za Natašo. Drugi ne bev ne mev.

Pisma Nataše, ki je odločno zavrnila predlagano upokojeitev in se tako odločila za delo in gibanje, seveda res nikogar ne obvezujejo. Toda če natančno razmislimo, je svet poln nekakšnih zbiralnih

JEZ OBNAVLJAJO JEZ OBNAVLJAJO - Dvornikov jez v Krški vasi je poškodovana narasla Krka. Gotovo še pred letošnjo jesensko visoko vodo, ki, upamo, ne bo spet tako grozeče zalivala Krške vasi, kot je lanska, bo jez nared. V teh dneh ga je VGP Novo mesto začel popravljati, kot kaže tudi fotografija. Domačini so veseli obnove, saj je zaradi deloma porušenega jez deroča voda po malem odnašala njihov priljubljeni otoček v Krki. Nanj nameravajo opreti brv, ki bi imela drugi konec na rečnem bregu. Otok bi premišljeno uredili in ga tudi vključili v turistično ponudbo Krške vasi. (Foto: L. M.)

Nataša Urbanč

nekaj letih službe lahko sama kupila. "Vsak finančni prispevek bi bil zame neprimerljive vrednosti, zato bom hvaležna vsem, ki mi boste pomagali," je bila Nataša v pismu iskrena, čeprav - kratka.

M. LUZAR

"Joj, kam bi (ga) del?"

Mejnik, to zveni ponosno, kruto, pesniško - Gorje, ko bo beseda o bodočih slovenskih deželah! - Mejnik na Čatežu

ČATEŽ OB SAVI - Zelo malo predmetov je slovenski narod skozi svojo zgodovino tako častil, poveljeval in jih postavil pred drugo kot mejne kamne. Zaradi njih se je gradilo in je raslo medsebojno sovraštvo, zaradi njih je tekla kri, zaradi njih so propadle družine, o njih so pisali pesniki. Ker je tudi današnji čas neke prihodnje zgodovine, ima ta preklicani kamen še vedno enako moč in veljavo.

Osem let že potekajo pogajanja o določitvi meje med Slovenijo in Hrvaško, a obe strani še nista našli skupnega jezika. Kaj nas čaka šele, ko bo slovenski državni zbor odločil o pokrajinah in njihovih mejah? Takrat bodo takšni in drugačni zgodovinarji na plan gotovo privlekli zaprašene papirje iz časov Franca Jožefa, Napoleona in morda še starejše ter s praviimi pesniškimi stavki dokazovali svoj prav.

V Posavju, kjer si že leta prizadevajo, da bi ta delček slovenske dežele postal upoštevanja vredna pokrajina, se bojijo, da državna meja in oblast njihovih ponižnih želja ne bosta upoštevali. Strah je toliko bolj upravičen, ker nas zgodovina uči o delitvi te regije na Štajersko in Kranjsko deželo, o čemer še danes nemo govori deželni mejni kamen. Odkrili smo ga v čateškem avto kampu, pred leti pa je bilo takšnih mejnikov še več, a so jih kmetje zaradi lažjega obdelovanja travnikov in polj izruvali in razbili.

Čeprav so ta in ostali deželni kamni že davno izgubili svoj prvotni pomen, nam ni ušlo, da je bila prav Sava tista, ki je razmejevala dve nekdanji deželi, in da potemtakem del kompleksa Term Čatež stoji na ozemlju nekdanje štajerske dežele. Toda takšna in podobna dejstva je vendarle bolj prepustiti zgodovini ter se zadržati v prihodnost - brez meja.

L. M.

MEJNIK - Tako kljubuje vsem in vsemu mejnik v čateškem kampu (levo). Dobro viden napis na mejnem kamnu zgovorno kaže, kod je nekoč potekala kranjsko-štajerska deželna meja (desno). (Foto: L. M.)

Novo v Brežicah

VSE ZARADI JURIIA - Iz zanesljivih virov smo izvedeli, da tradicionalni nočni skok s palico v Brežicah letos ni odpadel zato, ker je v tistem času Jurij Rovani stiral na snemanju najnovejšega videospota odlične artiške pevke Nuše Derende, ampak zato, ker Slovenija in tradicionalna gostja Hrvaška skupaj ne premoreta več niti pet skakalcev. Jurij je pač le eden, vsi drugi pa so zaradi njega obupali in postavili palice v kot.

ZARES SO JO POSODOBILI - Čeprav mnogi niso verjeli, se je le zgodilo. Zloglasno luknjasto, preozko in sploh sramotno cesto, ki vodi od ribnika do odcepa proti gradu Mokrice so pretekli teden vendarle razširili in na novo asfaltirali, tako da je sedaj podobna cesti. In ker je v ozki povezavi z bližnjim hotelom in igrišči za golf, bi se spodobilo, da bi jo, ko bo povsem dokončana, odprli nad vse slovesno ter jo proglasili za največjo občinsko turistično pridobitev leta, stari pa postavili zaslužen spomenik.

ROCK EKSTAZA

BREŽICE - Društvo študentov Brežice in drugi bodo to nedeljo ob 21. uri organizirali Rock ekstazo, koncert na prostem v Termah Čatež z nekaj imenitnimi bendi. Če bo dež, boste Rock ekstazo doživeli ob napovedanem času v Clubu Termopolis.

VSE O ŽUPNIJI SV. LOVRENCA

BREŽICE - Brežiški župnijski urad je sredi avgusta ob romarskem prazniku sv. Roka izdal lično urejeno zbiranko, ki poleg strnjene zgodovinskega opisa mesta v sliki in besedi vsebuje tudi zanimive podrobnosti o brežiških cerkvah sv. Lovrenca, sv. Roka, sv. Lenarta ter pred tremi leti posvečene bolnišnične kapele. Poleg tega je v zbiranki moč najti tudi nekaj podatkov o cerkvah, ki so jih s površja župnijskega ozemlja že pred desetletji in stoletji zbrisale hude poplave in nemška okupatorska vojska. Vsekakor gre za dobrodošel prispevek k razvijanju in obogatitvi tako splošnega kot t. i. verskega turizma v občini.

BORILNE VEŠČINE NA TATAMI BLAZINAH

GLOBOKO - Društvo borilnih veščin Katana iz Globokega je dobilo tatami blazine, ki jih uporabljajo pri borilnih veščinah. Svečana predaja blazin društvu bo v petek, 3. septembra, ob 18. uri v telovadnici OŠ Globoko. Po kratkem programu, v katerem bodo nastopili glasbeniki - člani društva Katana in po prikazu borilnih veščin na novem tatamiju bodo udeleženci odšli v gostilno Krajnič na Šromlje.

RADIO BREŽICE

na 88,9 in 95,9 MHz

ZA ORGANIZIRANO VARSTVO POTROŠNIKOV

KOČEVJE - Društva v kočevski občini želijo čimprej pristopiti k organizirani dejavnosti potrošnikov. K temu jih je spodbudil predlog nacionalnega programa varstva potrošnikov v Sloveniji za obdobje 1999-2004, ki je v prvi obravnavi v državnem zboru. Ob tem so društva spomnili na delo potrošniških svetov, ki so delovala pred osamosvojitvijo Slovenije v krajevnih skupnostih. Z organiziranjem teh svetov se je takrat pridobil pomemben element pravnega varstva. Skrbeli so za pravno varnost potrošnikov, poudarek pa je bil predvsem na preventivnem delovanju potrošnikov samih. Sedaj, ko veljajo predpisi o varovanju in zakon o varstvu potrošnikov iz leta 1998, pa pobudniki za organizirano delo potrošnikov pričakujejo še več uspeha. Ob tem opozarjajo, da se danes kljub pravni zagotovitvenosti marsikdo ne odloča prostovoljno za ponujeno blago in storitve, saj so le-te preveč zapletene, da bi jih lahko potrošnik pravilno ocenil, poleg tega pa nanje vplivajo tudi reklame. To velja zlasti za področje storitev, katerih na območju kočevske občine primanjkuje.

VIKTOR DRAGOŠ

Že prvi dan izjemen obisk

37. Kmetijsko-živilski sejem je v soboto odprl predsednik državnega sveta Tone Hrovat - Sejem bo odprt še do 29. avgusta

GORNJA RADGONA - Na letošnjem sejmu se predstavlja 1500 razstavljalcev iz 28 držav, in sicer na 45.000 kvadratnih metrih, presenetljivo visok obisk prvega dne pa kaže, da bo zanimanje obiskovalcev za radgonski sejem večje kot kdajkoli prej.

Že prvi dan sejma se je začel tudi strokovni del, v okviru katerega se bo do nedelje zvrstilo kar trideset predavanj, posvetov in okroglih miz. Na razstavnem prostoru Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se bodo predstavile posamezne službe in organi, obiskovalcem pa bodo na voljo naslednje informativne publikacije: Uporaba zaščitne opreme pri uporabi pesticidov,

Seznam registriranih fitofarmacevtskih sredstev, predstavljena zbiranka Službe za varstvo rastlin, Kaj bi morali vedeti o živilih, Ohranjene slovenske avtohtone živali in še nekatere druge. Pohvalno je, da bodo obiskovalci lahko dobili odgovore na vprašanja kar na stojnici, saj bodo v ta namen po določenem urniku prisotni strokovni delavci ministrstva.

Tako bo jutri dopoldne na vprašanja odgovarjal Franc But, državni sekretar za kmetijstvo in EU zadeve, popoldne pa Maksimiljan Mohorič, državni sekretar za gozdarstvo in ribištvo.

M. L.

TURISTI IN KONJENIKI V DOBREPOLJU

DOBREPOLJE - Člani turističnega društva Dobrepolje, vsaj tisti, ki vse leto skrbijo za uveljavitev svojega kraja, so zadovoljni z letošnjimi dejavnostmi. Čeprav z nekoliko manjšim odzivom, jim je tudi letos uspelo izpeljati natečaj za turistični spominek, značilen za dobrepoljsko dolino. Z njim so želeli spodbuditi izdelovanje stoletnih, že pozabljenih umetnin svojih prednikov. Letošnji nagajenci so bili Vinko Brodnik, za lično izdelan oselnik in Marija Peterlin, ki se je izkazala z vezeni-nami. Skupaj s člani konjeniškega društva Dobrepolje bodo v soboto, 4. septembra, s pričetkom ob 14. uri, v Kompoljah pripravili tretje galopске dirke delovnih in športnih konj. Obiskovalci si bodo ogledali dobrepoljsko alko, viteške igre in "kavbojsko" jahanje okrog soda.

Še en mednarodni mejni prehod na Kolpi?

Zanj si prizadevajo zlasti Osilničani

KOČEVJE - Prebivalci vasi ob Kolpi, zlasti tamkajšnja občinska vodstva, si na vso moč prizadevajo, da bi kmalu prišlo do podpisa meddržavne pogodbe med Slovenijo in Hrvaško o urejanju obmejnih zadev. V stokilometrskem pasu vzdolž Kolpe so namreč le trije mednarodni mejni prehodi (Petrina, Vinica in Metlika), kar je za potrebe premalo, in nekaj meddržavnih.

V občini Osilnica nenehno opozarjajo na težave pri prehodu meje, togost državne birokracije pa najbolj občutijo domačini, gostje se le nekako znajdejo.

Med Čabrom in Brodom na Kolpi je meddržavni prehod v Podplanini, ki zaradi neurejene ceste proti Loškemu Potoku sameva, na mostu pri Selih ima hrvaška policija le nekakšno nadzorno točko, drugod pri prehodu čez mostove pa zasledimo le opozorilne table z napisom "Državna meja".

Ravno na tem delu bi imeli Osilničani mednarodni mejni prehod (z fitopatološko službo), saj bi lahko tako uredili skoraj vse težave pri izhodu in prihodu v državo. Tudi pri kamnitim mostu v Mirtovcih bi lahko zgradili mednarodni mejni prehod, saj se v njegovi bližini križa več poti, ki z vrha Gorskega Kotarja in Kvarnerja peljejo v Kolp-sko dolino.

M. G.

KAKO KAŽE NA BORZI

Nori na pidovske delnice

Da so delnice pooblaščenih investicijskih družb poceni, so vedeli mnogi borzni vlagatelji. Pa vendar najbrž nihče ni pričakoval tolikšne evforije okoli njih, kot smo ji priče v zadnjih dveh tednih. Skokovita rast tečajev in prometa z delnicami privablja nove in nove investitorje z eno samo željo - kupiti delnice pidov, pri čemer jih večinoma ne zanimajo "podrobnosti" o posameznem pidu. Mnogi pidi so sicer glede na svoje premoženje in možne bodoče donose še vedno poceni, vendar je trg trenutno pregret, kar bi lahko povzročilo tudi zdrs tečajev.

Vse od sprostitve trgovanja z delnicami pidov so njihovi tečaji sicer rahlo rastli, šele nakupi borzne hiše Fida, s katerimi si je ta po ocenah pridobila približno 10-odstotni delež sklada NFD 1, pa so podžgali dogajanje na trgu. Česar niso v preteklih mesecih zmogle opraviti analize in ocene raznih borznih analitikov, je v nekaj dneh naredilo nekaj več milijonov dolarjev, vloženih v nakup delnic pidov, kot običajno. Začelo se je noro nakupovanje delnic, kar je dvignilo enote tečaje pidov v obdobju od 22. julija, ko je borza sprostila trgovanje z njimi, pa do 23. avgusta pri delnicah NFD 1 za 61 %, Zlate monete 1 za 49 %, Zvona 1 za 46 in Triglav 1 za 38 %.

Veliko povpraševanje po najbolj iskanih polnih pidih je potegnulo za seboj cel trg, kar se je odrazilo tudi v rekordni vrednosti indeksa pooblaščenih investicijskih družb PIX, ki se je povzpela tja do 1.360 točk.

Optimizem se na borzni trg A in B še ni preselil, saj so prometni še dokaj skromni, čeprav so se tečaji večine delnic nekoliko povzpeli. Za delnico Krke je ponovno treba odšteti okoli 28.000 dolarjev, za Lekovo pa tudi preko 39.000 dolarjev. Rekorde je ponovno uspešno naskakovala Mercatorjeva delnica, saj je dosegla svojo najvišjo vrednost doslej 12.000 dolarjev, čeprav se glavnina poslov trenutno sklepa bolj na nivoju okoli 11.000 dolarjev. Med zanimivejšimi so bile še delnice Kovinotehne, predvsem po zaslugi Merkurjeve objave ponudbe o prevzemu družbe. Po vsem sodeč, se celjska Kovinotehna ni strinjala z nizko ponujeno ceno in se je odločila za obrambo, to pa je prisililo Merkur, da je dvignil odkupno ceno od 750 na 930 dolarjev. Seveda tudi ta ponujena cena ni nujno dokončna, saj vse kaže, da bo dogajanje okoli prevzema še zanimivo.

MARJETA ČIČ

Dolenjska borzoposredniška družba, d.o.o.

Glavni trg 10, Novo mesto
Tel.: 068/371-8221, 371-8224

KAMNOSEŠTVO

Tudi domač kamen je lep in trajen

Včasih so graditelji za gradnjo uporabljali material, ki so ga imeli pri roki. Še danes lahko občudujemo njihove mojstrovine, tako na majhnih hišah kot tudi na velikih zgradbah. Naravni kamen, ki so ga uporabljali pri gradnji, so ponavadi poiskali v bližini gradbišča, zaradi različne geološke zgradbe pa se je kamen od pokrajine do pokrajine razlikoval. Tudi na Dolenjskem, v Posavju in v Beli krajini so gradili z domačim kamnom, z njim pa niso le zidali zidov in škarp, uporabili so ga tudi za kamnite ograje, prage, stopnice in portale hiš, ki so jih kamnoseški mojstri še posebej skrbno in umetniško obdelali.

"Naravni kamen je izraz za različne kamnine, ki so po geoloških in mehanskih lastnostih ter videzu primerne za pridobivanje, obdelavo in vgradnjo," pravi kamnarski geološki leksikon z naslovom Naravni kamen. Naravni kamen, tako se imenuje zaradi naravnega izvora, se uporablja za tlake, stopnice, obloge, police, robnike, spomenike ipd. Včasih je bilo v Sloveniji več kot 350 znanih kamnolomov, ki pa so sedaj večinoma opuščeni. Pri nas so v uporabi različni izrazi za postopke pridobivanja in obdelave kamna, pojavljajo pa se tudi napačna poimenovanja kamnin - npr. na Pohorju ni "granita", ampak tonalit, "hotaveljski marmor" je hotaveljski apnenec ipd.

Poznamo tri vrste kamnin: magmatske kamnine, ki nastajajo v

Zemljini skorji s kristalizacijo mineralov iz tekoče magme; sedimentne kamnine ali usedline, ki nastanejo na več načinov: z usedanjem drobcev mehansko ali kemično razpadlih kamnin, z izločenjem mineralov iz prenasitih vodnih raztopin ali iz anorganskih ogrodi, hišic in lupin morskih organizmov in metamorfne kamnine, v katere se pri visokih tlakih in temperaturah v prisotnosti vode ali brez nje v večjih globinah Zemljine skorje preobrazijo prvotne magmatske, sedimentne in tudi že obstoječe metamorfne kamnine, npr.: iz apnenca nastane s prekrystalizacijo marmor, iz granita gnajis itd. V Sloveniji imamo od kamnin pretežno usedline. V južni Sloveniji prevladujejo raznobarvni apneneci in dolomiti. Največji masiv magmatskih kamnin v Sloveniji pa je osrednji del Pohorja, ki je iz tonalita.

Nekateri kamnoseki si prizadevajo, da bi tako kot včasih v gradbeništvu uporabljali več domačega kamna, saj so tuje vrste naravnega kamna v našem okolju tujek. Med kamnoseki na Dolenjskem se za obdelavo in vgradnjo domačega kamna še posebej zanaša Franci Kocjan iz Zagrada pri Škocjanu, ki ima kamnoseško obrt že skoraj dvajset let. Že od malega je občudoval domači kamen, pri svojem kamnoseškem delu pa sedaj z njim opravlja že skoraj polovico vseh del. "Izziv za delo so mi bile mojstrovine starih kamnosekih mojstrov, ki jih še

danes lahko opazujemo na starih stavbah," pravi Kocjan. Delo z domačim kamnom je sicer težje, najprej je treba poiskati nahajališče primerne kamna; Kocjan si pri tem pomaga tako, da od ljudi zve, kje so nekaj bila nahajališča kamna, in na osnovi geoloških raziskav. Pred leti je Geološki zavod Ljubljana - Institut za geologijo, geotehniko in geofiziko raziskal naravni kamen na območju Škocjana; investitorja sta bila Kocjanovo podjetje IKA - UM iz Škocjana in ministrstvo za znanost in tehnologijo. Ugotovili so, da se v okolici Škocjana nahaja več zanimivih vrst naravnega kamna, še posebej so bili ugodni rezultati na lokaciji Zapadeži pri Veliki Strmici pa v Mirni vasi in v Starih Vinih pod Drago. Še najbolj znan kamnolom domačega kamna na Dolenjskem in v Posavju je v Šutni pri Podbočju, kjer domačini lomijo skrilave kamnine, primerne za oblaganje škarp, podzidka in tal, čeprav pridobivanje kamna tu ni urejeno.

"Na obrobju Krškega polja so nahajališča miocenskega peščenjaka, zelo izrazit masiv pa je Vinji Vrh. Starec tega kamna ocenjuje na 8 do 10 milijonov let, kar pomeni, da je to razmeroma mlada kamnina," pravi Kocjan. S pravilno obdelavo in vgradnjo ni domači kamen nič manj kakovosten od tujega, poleg tega je lepih naravnih barv, od sivih, rumenih, rjavih, rdečih do črnih prelivajočih se tonov, ki se prijetno zlivajo z mehko dolenjskih gričev. Kamen, ki so ga poželeli mojstri, še danes krasi cerkve, portale stavb, gradov. Kamnosek Franci Kocjan rad dela z domačim kamnom, ker ga ceni, tako kot so ga cenili nekdanji mojstri. S svojimi delavci je pred kratkim zaključil dela pri obnovi podpornega zidu terase v brežiškem gradu, ki so ga obzidali s kamnom iz okolice Krškega polja, nazaj pa so vgradili tudi nekaj kamnov, ki so nekaj že krasili to steno. Pri tem so sodelovali z novomeškim Zavodom za naravno in kulturno dediščino, ki ima zelo velik posluh za domači kamen, česar je bil Kocjan zelo vesel. Nežni in prelivajoči se svetli naravni toni podpornega zidu bodo prav gotovo očarali marsikatero obiskovalca gradu. Tako kot marsikoga očara kamniti portal hiše pri

Krajskovih v Zgornji Ločni v Novem mestu. Lani so staro hišo podrli in zgradili novo, za spomin na nekdanjo mogočno Souvanovo hišo pa so hoteli ohraniti stari portal in ga vzidati v novo hišo. Obrnili so se na več kamnosekov, vendar tega dela ni nihče hotel prevzeti, potem pa so zvedeli za Francija Kocjana iz Zagrada, ki je na veselje Krajskovih portal vrnil v prvotno stanje. Krajskova Jernej in Jožica sta povedala, da se je ohranilo dve tretjini starega portala, in ker sta vedela, da je bil zgrajen iz domačega kamna, sta začela razmišljati, kje bi dobili kamen za ostali del portala. Jožica je predlagala, da bi si pogledali kamen, ki so ga izkopali

pri gradnji nove Krkine tovarne v Ločni na bližnji nji, ki je bila nekoč njihova. In res, kamen je bil isti, le nekoliko temnejši, ker je bil globlje izkopan. Kocjan pove, da je bilo potrebno izkopati dvakrat večjo maso, kot so ga potem obdelali za del portala; grobo so obdelali kamen s pomočjo strojev, detajle pa je bilo potrebno sklesati na roke. Slovenci se zelo radi navdušujemo nad vsem, kar je tuje, tako je tudi pri kamnu, čeprav imamo doma lep kamen, ki je del te pokrajine in ni nič manj lep in kakovosten od tujega. Še sreča, da so ga nekateri ponovno odkrili in nam z mojstrovinami iz njega ponovno odpirajo oči.

J. DORNIŽ

PORTAL - Pri Krajskovih v Novem mestu so veseli, da jim je uspelo ohraniti stari portal iz leta 1836, ki jim ga je lani obnovil in vzidal Franci Kocjan. Na fotografiji sta gospodar Jernej Krajsšek in spredaj kamnoseški mojster Franci Kocjan iz Zagrada. (Foto: J. D.)

PODPORNA STENA - V brežiškem gradu je Franci Kocjan s svojimi delavci z domačim kamnom obzidal 6 x 26 metrov velik podporni zid. Prelivajoči se toni pritegnejo pogled marsikatero obiskovalca, še posebej tistih, ki tudi sicer občudujejo mojstrovine iz kamna.

Letos več blokiranih

Pobota za 3,2 milijarde dolarjev

KOČEVJE - V šestih krogih pobotanj obveznosti in terjatev v obdobju januar-junij 1999 so udeleženci na območju kočevske podružnice agencije za plačilni promet, ki pokriva občine Kostel, Osilnico, Kočevje, Ribnico, Sodražico in Loški Potok, prijavili v pobotanje 3,2 milijarde dolarjev, kar je manj kot v prvem polletju lani. V povprečju je v pobotanju sodelovalo 46 pravnih oseb, kar je za šest pravnih oseb manj kot v enakem obdobju lani. Tudi število prijavljenih dolžnikov in znesek prijavljenih obveznosti sta bila v prvem polletju letos nižja, vendar je bila uspešnost pobotov višja kot lani.

V enakem obdobju je bilo blokiranih 139 pravnih oseb, od tega 83 v Kočevju, 39 v Ribnici, 5 v Loškem Potoku, 6 v Sodražici in povprečno 6 pravnih oseb v občini Kostel. Porast v primerjavi z lanskim letom je bil izkazan v Ribnici in Sodražici ter v Kočevju in Kostelu. Občina Loški Potok pa izkazuje vrednost blokiranih sredstev, kar je posledica začasnega izpada LIP Jelka iz evidence blokiranih družb. V pravnih osebah z blokiranimi ziro računi je bilo v povprečju zaposlenih 1.267 delavcev, od tega 689 v Ribnici, 382 v Kočevju, 182 v Sodražici, 11 v Kostelu in trije v Loškem Potoku.

Več kot leto dni je imela povprečno blokirani ziro račun 101 družba, 63 družb je imelo blokirani ziro račun več kot tri leta, med temi pa je povprečno 22 pravnih oseb z blokiranim ziro računom neprekinjeno več kot pet let. Med podjetji z blokiranim ziro računom je največ trgovskih družb, podjetij za popravilo vozil in izdelkov široke porabe.

V drugem četrtletju letos ni bil na novo uveden noben stečajni postopek niti noben zaključen. Ob koncu prvega polletja je bilo v stečajnem postopku skupno 12 pravnih oseb.

M. G.

• Sovražnik je barbarsko obstreljeval naša letala, ki so mirno bombardirala njegova mesta. (Čapek)

• Kdor plača svoje dolgove, obogati. To je grda laž, ki jo razširjajo upniki. (Heine)

• Za nedolžnost je treba še kaj več kot izogibati se bordelov. (Ruski pregovor)

IZŠLA 9. ŠTEVILKA KMETOVALCA

SLOVENJ GRADEC - Čeprav se avgust še ni iztekel, je že izšla 9. številka Kmetovalca, glasila društva kmetijskih svetovalcev. Tudi tokrat je revija polna zanimivega branja, saj vsebuje sestavo o večjih ali manjših pridelkih zaradi sprememb podnebja, o setvi ozimne pšenice, potem zanimivo reportažo o škotskem kmetijstvu pa o tem, kaj je potrebno za dobro silažo, in tudi o ekoloških predpisih, ki jih je vse več.

NOVA ŠTEVILKA REVIJE DROBNICA

SLOVENJ GRADEC - Druga številka strokovne revije Drobniča, ki je izšla pred kratkim, prinaša za rejce in ljubitelje teh živali precej zanimivega branja. Kot glavno temo so snovali revije obdelali osemnemerjevanje koz in plodnost ovc in koz, pripravili so tudi reportažo o četrtem srečanju članov mednarodnega projekta "Človek in ovca" v Franciji in razstavi ovc in koz v Beli krajini. Na koncu objavljajo tudi tri recepte za pripravo slastnih jedi s kozličkovim ali jagnječjim mesom.

sejmišča

BREŽICE - V soboto, 14. avgusta, so rejci pripeljali 113 pujskov, starih do 3 mesece, lastnika pa je zamenjalo 42 živali, in sicer po 300 do 330 tolarjev kilogram žive teže. Do 5 mesecev starih prašičev je bilo naprodaj 33, prodanih je bilo 15 živali po 250 do 270 tolarjev kilogram. Pri prašičih, starih nad 5 mesecev, so kupci lahko izbirali med 17 živalmi, prodanih pa je bilo 8 prašičev, in sicer po 190 do 200 tolarjev kilogram žive teže. Minulo soboto pa so rejci pripeljali 136 pujskov, starih do 3 mesece, prodali so jih 92, in sicer po 300 do 330 tolarjev kilogram žive teže. Do 5 mesecev starih prašičev je bilo naprodaj 41, lastnika pa je zamenjalo 12 živali po 250 do 270 tolarjev kilogram. Na prodaj je bilo tudi 22 prašičev, starih nad 5 mesecev, prodali pa so jih 10, in sicer po 190 do 200 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

NOVA BOLEZEN

Jalova, iznakažena koruza

Na pomurskih koruznih poljih, predvsem poplavnih, se je letos v nevarnem obsegu pojavila bolezen, ki je ne poznajo slovenski strokovni učbeniki, poznajo pa jo v nekaterih drugih predelih sveta, predvsem v Indiji, Indoneziji, na Filipinih in na Kavkazu, kjer dela velikansko škodo in čisto postavlja pridelovanje koruze pod vprašaj. Obolela rastlina preprosto ostane brez pridelka, saj namesto pričakovanega storža z zrnjem tvori značilno metlico, polno trosnoscev, sama pa običajno ostane pritrjena in iznakažena, po barvi pa blede in klorozna.

Bolezen povzroča glivica *Sclerophthora macrospora*, ki skozi listne reže ob ugodnih vremenskih razmerah, predvsem obilici vlage in toplote, prodre v notranjost rastline ter s svojimi hifami izžveze iznakaženo rast in druge že opisane znake. Pri nas se ta bolezen imenuje koruzna plesen; ob njenih možnostih širitve utegne postati zelo škodljiva in zato nevarna. Za koruzo, ki zavoljo svoje odličnosti, uporabnosti in velikega pridelka škrobnih enot zavzema že več kot dve petini vseh slovenskih njiv, kar je sicer ekološko zelo sporno, je bilo doslej značilno, da je niso hujše ogrožale bolezni in škodljivci. Še največ skrbi sta povzročala koruzna ali prosena večera ter koruzna bulava in prasnata snet, ki povzroča podobno iznakaženo metlico na koruzi.

Nesporno je, da je bila koruzna plesen vnesena v Slovenijo z okuženim uvoženim koruznim semenom. Da se ne bo bolezen še nadalje širila, je potrebno ne le uničiti okužene rastline, temveč tudi močno zaostrijo kontrolo pri prometu s semenom. Dodatna težava je v tem, da je bolezen moč na posevku ugotoviti, ko je že prepozno in ko je že začela svojo pogubno pot. Med nujne preventivne ukrepe štejemo izboljšanje kolobarjenja, odpravo sejnjaka koruze v monokulturi, to je več let zapored na isti površini, skrbi pa je treba tudi za kar najboljše rastne razmere, odpravo stoječe vode na poljih s pomočjo drenaže ipd. Ne pozabimo: zaenkrat še ne poznamo proti plesni odpornih koruznih hibridov, tako da lahko bolezen doseže vse.

Inž. M. L.

Svetovalna služba v pomoč kmetom

Kmetijska svetovalna služba za Dolenjsko, Posavje in Belo krajino se aktivno vključuje v izdelavo razvojno naravnanih investicijskih in sanacijskih programov za kmetije

NOVO MESTO - Delo kmetijskih svetovalcev je bilo v preteklih šestih mesecih usmerjeno predvsem v izobraževanje in usposabljanje kmetov in njihovih družin, v izdelavo različnih programov in poslovnih načrtov za kmetije, v lastno izobraževanje in usposabljanje pa tudi v vključevanje pri oblikovanju in izvajanju ukrepov kmetijske politike.

V izobraževanje in usposabljanje kmetov vlagamo veliko delovnega časa. Tako so svetovalci v prvih šestih mesecih letos organizirali ali izvedli preko 300 predavanj za kmete, izdali 261 letakov z različnimi strokovnimi vsebinami, objavili smo 312 člankov in prispevkov v raznih časopisih in revijah ter radiu in televiziji. Vsebinsko na odzivniku je bila aktualizirana povprečno dvakrat tedensko. Izvedli smo tudi več drugih oblik izobraževanja, kot so demonstracije, tečaji, poskusi ipd. Svetovalci so opravili okrog 3.000 ogledov na kmetijah, po telefonu pa dali preko 17.000 nasvetov.

Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditev je bila tudi v funkciji izobraževanja. Prireditve, bilo jih je 120, smo izvajali neposredno ali preko drugih oblik kmečkega organiziranja, predvsem skupaj z društvi kmečkih žena, mladine ipd. V letošnjem letu smo še posebno skrb posvetili izdelavi investicijskih programov in poslovnih načrtov za kmetije, saj se zavedamo, da je prav od tega v marsičem odvisen razvoj kmetije. Metodologija pristopa in dela, ki jo je izdelala svetovalna služba, je bila sprejeta kot najustreznejša. Izdelali smo 161 investicijskih programov, 19 programov za dopolnilne dejavnosti in 31 drugih programov. Za razna državna intervencijska sredstva smo izdelali preko 7.000 za-

htevkov. Kmetje, povezani v društva, lažje uveljavljajo svoje potrebe in zahteve, v večini društev aktivno deluje tudi svetovalna služba. Nenehno izobraževanje in usposabljanje pa je pomembno tudi za svetovalce, če hočejo slediti najnovejšim znanstvenim izsledkom, zato se le-ti redno udeležujejo raznih izobraževanj. Sodelujemo tudi pri oblikovanju in izvajanju ukrepov kmetijske politike, saj imamo najboljši pregled nad problemi in hotenji kmetov in kmetijstva v celoti.

Ob upoštevanju opravljenih nalog in nalog, ki so v pristojnosti Kmetijske svetovalne službe, predvsem pa po funkciji, ki jo opredeljuje zakon o kmetijsko-gozdarskih zbormih, bodo postali območni kmetijsko-gozdarski zavodi, katerih sestavni del bo svetovalna služba, regijski razvojni centri za kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo. Takšen območni zavod bo oblikovan tudi na Dolenjskem, v Posavju in Beli krajini. Nujno potrebno bo še podrobneje zakonsko ali kako drugače uskladiti delovanje in odgovor-

SODOBNO KMETIJSTVO

LJUBLJANA - Pred kratkim je izšla nova, že 9. številka revije Sodobno kmetijstvo, ki jo izdaja ČZD Kmečki glas, posvečena pa je slovenskemu zelenjadarstvu. Osnovna značilnost slovenskega zelenjadarstva so zelo slaba organiziranost, nepovezanost pridelovalcev in trgovcev, slabša opremljenost s stroji, zavarovanim prostorom, skladišči. Sicer pa je v reviji podrobno obdelana pridelava zelenjave po vseh slovenskih pokrajinah, na koncu pa je tudi povabilo na 37. Kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni z razporedom posvetov, predavanj in okroglih miz.

Domača, zdrava zelenjava

Na Debeljakovi kmetiji zbiralnica in pralnica zelenjave - Projekt šestih pridelovalcev - Prvi v krški občini

RAVNE PRI ZDOLAH - "Ko se srečata dobra ideja in znanje ter se izkoristi še pravo priložnost, lahko pride do takšnega rezultata, kot je zbiralnica in pralnica zelenjave na Debeljakovi kmetiji," je na otvoritvi dokončane prve faze omenjenega projekta v soboto, 14. avgusta, dejal Franc Černelič iz občine Krško. Gre za prvi takšen projekt v občini.

Družina Debeljak, predvsem gospodinja Mira, je znala poiskati tudi primerne partnerje, še pet družin iz okoliških krajev - Marjana Zorko, Vesna Zorko, Marica Kunej, Miran Kos ter Slavica Kovač - ki bodo skupaj ne le pridelovali zdravo domačo zelenjavo, temveč se bodo z njo skušali uveljaviti tudi na slovenskem trgu. Poleg teh šestih imajo še osem pridruženih pridelovalcev. Prav gotovo jih čaka trdo delo, toda upajo, da jim bo to omogočilo

nost institucij, ki delujejo v dobro kmetijstva, da ne bo preveč nosilec razvoja kmetijstva v regiji, kmetijstvo pa bo še naprej v težavah. Prav to funkcijo bo imela v bodoče na novo organizirana kmetijsko-gozdarska zbornica.

NIKO POŽEK, dipl. inž. agr. vodja oddelka Kmetijsko svetovalne službe Novo mesto

PONOSEN NA LEP PARADIŽNIK - Franc Zorko iz Raven pri Zdolah ima poleg službe vsak dan dosti opravka tudi s kmetijo. Skupaj z ženo in otroki je letos še posebej ponosen na pridelek paradižnika. Letos ga ima okrog dvesto sadik. Še posebej lep in zdrav je v rastlinjaku (na sliki), in več kot opazna je razlika v primerjavi s tistim, ki raste na prostem. Slednjega je malce poškodovano nedavno neurje. Zorkovi pridelujejo tudi veliko fižola. Kot je povedal Franc, zdaj vsak dan po službi naberejo okrog petdeset kilogramov svežega paradižnika in ravno tako petdeset kilogramov fižola. "To zelenjavo prodajamo, toda zaslužek je v primerjavi z vložnim delom premajhen," je povedal. (Foto: L. Murn)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Jesenski načrt za trgateg

Grozdje se že barva. Nič več ne smemo odlagati s pripravo pravega reda opreme pri trgatvi in predelavi grozdja. Nenačrt-nega, sprotnega reševanja situacij gospodarstvo ne trpi več se mašuje. Vinogradniki, ki imajo stalne kupce, se bodo lažje odločali, katere kategorije in sloge vin bodo pridelali. Toda tudi uspešni tržniki lahko s kakšno novostjo prijetno presenetijo, da vzbudijo pozornost in da so korak pred konkurenco. Vinogradniki, ki jim ni uspelo vina prodati, se morajo resno zamisliti nad svojo vinsko ponudbo. Ena od njihovih skrbi bo tudi, kako ohraniti kakovost letnika 1998, da ga bodo še dalje lahko prodajali, druga pa, kako letos svoj pridelek grozdja čimbolj vnovčiti direktno ali preko tržno zanimivih vin.

Vprašajmo se: ali imamo dovolj zanimiva vina ali nam pridelek grozdja omogoča kakšno popestritev? Vsaka nova kategorija vina, za katero se bomo odločali, zahteva poleg ostalega tudi določeno zrelost grozdja. Torej datuma trgatve ne moremo predvideti po tem, kdaj bodo vsi trkali, temveč po tem, kdaj bo naše grozdje zrelo za sloge vina in kakovostni razred, ki ga načrtujemo. Pridelovalci najbolj poznanih vin po svetu posvetijo v jeseni največ pozornosti grozdju, da bi določili prave dneve trgatve. Tehnologijo predelave grozdja, vodenja alkoholnega vrenja, maceracije drozge itd. - vse to obvladajo. Njihov uspeh pa je v veliki meri odvisen tudi od pravilne izbire vsake trgatve. Veliko vinogradnikov pri nas se že tako obnaša, večina pa prilagaja svojo trgatve drugim dejavni-

kom. Zato je večina vina povprečne kakovosti; to je sicer lahko dobro, brez napak in boleznih, vendar nič posebnega.

Kakovost in karakter naših vin poleg grozdja oblikuje tudi tehnološki postopek. Odbira gnilega grozdja prispeva h kakovosti vina, čakanje grozdja na predelavo pa nikakor ne! Tudi zveplanje celega grozdja, če je to zelo nujno, ima svoj vpliv. Pecaljanje grozdja s hitrim električnim pečalnikom ali s pečalnikom na ročni pogon vpliva tudi na kakovost; seveda je ročno delo za kakovost boljše. Sprotno prešanje pri belem grozju ali nekajurna maceracija bele drozge ne pomeni enake kakovosti vina.

Zveplanje drozge ali mošta, predvsem pa pravilen odmerek SO₂ na hektoliter, močno vpliva na potek alkoholnega vrenja in kakovost vina. Čas razsluzenja - recimo 10 ur, 20 ur ali 36 ur - se odraža različno na organoleptične značilnosti vina. Temperatura mošta in mladega vina med vrenjem (pri belem 15° ali 20° C, pri rdečem 20° ali 25° C) bistveno vpliva na karakter mošta, prav tako zaključevanja alkoholnega vrenja, ki je lahko počasno z manjšim vrenjem ali neprobematično. Nasilno prekinjeno alkoholno vrenje z močnim zveplanjem zaradi ostanka sladkorja pusti pečat vinu. Hiter prvi pretok vina (po 14 dneh) ali čakanje s prvim pretokom na drozih se tudi pozna pri kakovosti.

Našel sem posamezne faze v tehnologiji predelave vina, s katerimi lahko po svoje oblikujemo značaj vina. V naslednjih člankih bom podrobneje razložil posamezne faze. Opozorjam pa, da si moramo pred trgatvijo sestaviti delovni načrt, da bo v naši zidnici izvedljiv, in da se ga moramo potem tudi držati.

dr. JULIJ NEMANIČ

KDO BO PRINESEL NAJTEŽJI GROZD?

NOVO MESTO - Kmetijska zadruška Krka - PE Agroservis in Kmečki glas organizirata v okviru zadružnega sejma, ki bo od 3. do 6. septembra, na Grabnu, tradicionalno tekmovalstvo za najtežji grozd. Zbiranje najtežjega grozda se bo začelo v nedeljo, 5. septembra, ob 10. uri na razstavnem prostoru Agroservisa. Komisija bo za vsak dostavljeni grozd izdala potrdi-

lo o teži, upoštevali pa bodo vse grozde, ki jih bodo vinogradniki prinesli do 16.30. Ob 17. uri bo razglasitev rezultatov. Vsi udeleženci, neglede na težo grozda, bodo prejeli kilogram sredstva za varstvo rastlin, prvi trije uvrščeni pa še posebej bogate nagrade: za prvo mesto 100-litrski sod za vino iz nerjaveče pločevine, za drugo mesto veliko majoliko in komplet kozarcev in za tretje paket škropliv za trto. Vsi trije prejmejo tudi knjigo založbe Kmečki glas.

HELENA MRZLIKAR gospodinjinski kotichek Otroške nezgode in pomoč

Padci, buške, odrgrnine, piki žuželk, krvavitve iz nosu so le del otroških poškodb. Potrebno je, da pri poškodbah znamo hitro izvesti prvo pomoč in tudi oceniti resnost poškodbe. V toplih mesecih, ko rok in nog ne varujejo dolgi rokavi in hlačnice, so odrgrnine pri otrocih zelo pogoste. Te male površinske rane lahko brez skrbi umijemo pod tekočo vodo ali očistimo s čisto krpo in hladno vodo. S tem odstranimo s rane umazanijo, drobir in peščene delce. Nesnago, ki kljub temu ostane, pazljivo odstranimo s pinceto. Ko je odrgrnina očiščena, jo premažemo še z dezinfekcijskim sredstvom, ki pa ne sme vsebovati joda in ne sme peči! Kasneje velja pravilo "vlažno na vlažno - suho na suho." Rano, ki vlaži ali krvavi, prekrijemo z obkladkom ali ustreznim mazilom. To prepreči, da bi se krasta sprijela z gazo in bi jo ob previjanju odrgnili. Suhe rane pa pokrijemo suho ali pa sploh ne. Odrgrnine, ki ne vlažijo, se celijo najhitreje, če niso pokrite. Obli-

rasla, moramo na udarjeno mesto takoj položiti kaj mrzlega. Pomaga mrzla voda, tudi mrzla steklenica ali kocka ledu, vendar tega ne smemo prisloniti neposredno na buško. Zelo učinkoviti so hladilni spreji, obkladki z razredčenim alkoholom ali arniko in japonsko pepermintovo olje. Če po padcu nastane zelo velika buška, otrok pa izgubi zavest ali pa bruha, je nujen takojšen zdravniški pregled.

Nemalo otrok svojo ljubezen do živali plača z ugrizom, ki ni le boleč, temveč pomeni tudi nevarnost okužbe s steklino. Zato je treba rano pazljivo izprati pod tekočo vodo in mesto ugriza dezinficirati ter otroka nemudoma odpeljati k zdravniku. Tudi v tem primeru je treba preveriti opravljeno cepljenje proti tetanusu.

Piki žuželk so zelo neprijetni, a večinoma nenevarni, če jih otrok ne razpraska z umazanimi nohti, ker se ob tem nastala ranica okuži. Ob piku neuspešnejše blaži bolečino hlad. Pičeno mesto držimo pod tekočo mrzlo vodo ali ga natremo s čebulnim sokom. Priporočljiva so tudi protialergijska mazila, ki naj bodo vedno v domači lekarni. Precejšnjo nevšečnost povzročajo otroku pod kožo zadrti trske, zato jih v največ primerih prepustimo zdravniku.

POBIRANJE KROMPIRJA - Sezona spravila krompirja se je že začela, marsikje pri pobiranju pomagajo tudi otroci. Na fotografiji sta Maja Nose in Elvis Antončič, ki sta prejšnji teden pomagala pri pobiranju krompirja na Nosetovi njivi pri Gorenjem Maharovcu. Nosetovi sadijo zgodnji in pozni krompir, prvega so skopali že konec maja in v začetku junija in so bili z njim zelo zadovoljni, s poznim krompirjem pa manj, saj je bil pridelek skromnejši zaradi preobitnih padavin. (Foto: J. Dornič)

Jesenske serenade

Tudi pri nas

BREŠTANICA, LITIJA - Glasbena mladina ljubljanske skupaj s soorganizatorji letos že trindvajsetič prireja Jesenske serenade, ki se bodo septembra pričele v Trubarjevem antikvariatu v Ljubljani, pa tudi izven glavnega mesta: v Gorici, Dravogradu, na Jesenicah ter v naših koncih, na gradovih Bogenšperk in Rajhenburg. Organizatorji zatrjujejo, da so se tudi letos trudili narediti serenade čim bolj pestre in da so glasbeniki skrbno izbrali med najboljšimi. Na Jesenskih serenadah se namreč mladi glasbeniki preizkušajo kot solisti ali komorni glasbeniki, simbioza z govorno besedo pa odpira še eno dimenzijo umetnosti v tem ciklu.

Sporod štirih koncertov je oblikoval Boris Renner. Prvi večer z naslovom Zvonki glas rogov bo oblikoval kvartet rogov (Boštjan Lipovšek, Borut Pahič, Katja Papis in Primož Zemljak); na gradu Bogenšperk bo na vrsti v nedeljo, 19. septembra, ob 17. uri, na gradu Rajhenburg pa v petek, 24. septembra, ob 20. uri. Na drugem večeru Zvočne pripovedi ozarjenega večera bosta nastopila Melina Todorovska (angleški rog) in Nicoletta Sanzin (harfa); koncert, ki bo v petek, 10. septembra, ob 20. uri na gradu Rajhenburg in v nedeljo, 12. septembra, ob 17. uri na gradu Bogenšperk, bo z lastno poezijo oblikoval pesnik Miklavž Komelj. Že prihodnji petek, 3. septembra, ob 20. uri na gradu Rajhenburg tretji koncert Ptica na struni, na katerem bosta nastopila Matej Grahek (flavta) in Gregor Marinko (violončelo), na gradu Bogenšperk ga bodo ponovili v soboto, 11. septembra, ob 20. uri. Zadnjemu, četrtemu koncertu Ecce, audi! vokalne skupine Ecce bo moglo prisluhniti na gradu Rajhenburg v petek, 19. septembra, naslednji dan pa na gradu Bogenšperk, obakrat ob 20. uri. Vstop na koncerte je prost.

L. M.

Delček Venezuele pri nas

Na gradu Rajhenburg fotografska razstava Odmevi šumenja Joseja Voglarja iz Venezuele, po poreklu Slovenca

BREŠTANICA - S kratkim nagovorom vodje Sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti Območne izpostave Krško Tatjana Avsec so v četrtek, 19. avgusta, na gradu Rajhenburg odprli fotografsko razstavo z naslovom Odmevi šumenja Joseja Voglarja, Venezuelčana, sicer pa potomca slovenskih staršev (eden je doma celo iz okolice Krškega). Joseju, ki si je že dolgo želel obiskati domovino svojih staršev, se je ta želja izpolnila tudi zaradi lanskega srečanja s slovenskim antropologom Zvonetom Zigonom v Argentini, kamor je Zigon prišel kot raziskovalec slovenskega izseljenstva.

Sad prijateljstva, skanjen v kratkih dneh na poti po venezuelski divjini, je omenjena razstava fotografij, ki Slovincem pričara vsaj delček neizmerljive naravne lepote na način, kot jo dojemata tam rojeni sin Slovencev. Joseja Voglarja, po poklicu biologa, fotografija zanima ne le kot pojav, temveč tudi kot tema v najširšem pomenu. V številnih ciklusih se je loteval različnih tem v tehniki črno-bele ali barvne fotografije. Pokrajina in narava Venezuele je neizmerna, neskončno skrivnostna in slikovita, kar sta kot Voglar kot Zigon na otvoritvi dokazala tudi s kratkim predavanjem z diapozitivi. "V tej pokrajini odkriva se neokrnjeno naravo, druge sledove človeka in civilizacije. Lahko govorimo o zgoščenosti fotografskega sporočila," je o razstavi Odmevi šumenja dejala Polona Škodič.

Knjige samevajo tudi zaradi DDV-ja

Učinek novega zakona se pri cenah in nakupu večine knjižnih zalog še ne pozna, drugače pa je pri novih izdajah - Cene učbenikov ostajajo iste - Kupci bolj odgovorni

NOVO MESTO - Večina je s strahom pričakovala 1. julij in kaj bo novega prinesel davek na dodano vrednost (DDV), ki se je v primerjavi s prejšnjim prometnim davkom povečal za tri odstotke - s pet na osem. Žal je povišanje obveljalo tudi za knjige, za katere je že tako znano, da jih Slovenci kupujejo vse manj. Čeprav novi zakon velja šele slaba dva meseca, je morda že opazen njegov vpliv na prodajo oz. nakup knjig in, ker smo ravno pred začetkom šolskega leta, učbenikov?

Janez Brulc, vodja Knjižarne Mladinska knjiga Novo mesto, je povedal, da po njegovih opažanjih učinek DDV-ja pri prodaji knjig še ni viden, saj se okrog dvema tretjinama knjig cena zaradi tega ni spremenila. "Gre seveda za knjižne zaloge. Na račun znižanja nabavnih cen knjig se maloprodajne cene niso spremenile. Učinek DDV-ja bo tako veliko bolj viden z novimi izdajami, ko bodo knjige dražje, torej kasneje. Sicer pa bo prvo obračunavanje davka šele konec avgusta," je dejal in dodal,

KNJIGE VSE BOLJ SAMEVAJO - Žal nakup knjig iz leta v leto pada. Ljudje največ kupujejo priročnike, najmanj poezijo. (Foto: L. M.)

da se ne gre slepiti, da prodaja knjig nasploh pri nas upada. Ljudje največ kupujejo priročnike, ki so dostikrat nepogrešljivi, leposlovja pa žal čedalje manj, zlasti poezijo, pa tudi če gre na primer za domače avtorje. Brulc razlogov za to ne najde le v pomanjkanju denarja za nakup novih knjig - čeprav mnoge družine dandanes res komaj zaslužijo le za preživetje - temveč tudi v vse večjem zanimanju za medije, predvsem Internet, ki je obsedel svet. Velik je tudi obisk knjižnic.

Za starše je razveseljiva novica, da se cene šolskih učbenikov zaradi DDV-ja niso povišale niti za tolar. Nekatere založbe so namreč znižale osnovne cene. Toda očitno je, da so se starši bali davka in morebitnih podražitev, saj so šolske knjige kupovali tudi že junija. "Imamo polovico prednaročil, kar je več kot lani," je povedal Brulc. V Knjižarni Mladinska knjiga so police dobro založene, v glavnem imajo vse potrebne učbenike in delovne zvezke, ki jih nekateri zdaj že pridno nakupujejo. Brulc je povedal, da mnogi založniki tarnajo, da država knjigotrštvu že nekaj let ne priznava inflacije in tako učbenikom ne dovoli podražitve. Z njihovo prodajo tako nimajo nobenih zaslužkov, s knjigami pa tudi ne, ker jih ljudje kupujejo vse manj.

Zanimivo, da je zaenkrat edina spremembna, vidna od uvedbe

DDV-ja, ta, da so - vsaj po Brulc-vih opažanjih - kupci v knjižarni postali veliko bolj odgovorni kot prej in skorajda pri vsakem nakupu vestno vzamejo s sabo tudi račun.

L. MURN

PONOVITVE DESETEGA BRATA

MULJAVA - V Letnem gledališču na Muljavi bo v petek, 27. avgusta, ob 21. uri peta ponovitev Jurčičevega Desetega brata. Letošnjo uprizoritev je pripravil režiser Janez Eržen z igralci Kulturnega društva Josipa Jurčiča z Muljave. Sledile bodo še tri ponovitve: v soboto, 28. avgusta, ter v petek in soboto, 3. in 4. septembra, vedno ob 21. uri. V primeru slabega vremena predstava odpade.

KONCERT ZA DVOJE ČEMBAL

GLOBODOL - Na letošnjem petem koncertu v ciklu "Koncerti ob svečah", ki potekajo v Domu glasbene dediščine v Globodolu, bosta v nedeljo, 29. avgusta, ob 20. uri nastopila vrhunska čembalista iz Italije - Ilario Gregoletto in Elena Modena. Na kopijah dveh francoskih čembalov iz 18. stoletja bosta izvajala dela baročnih skladateljev. Vstopnine ni.

KONCERT NA GRADU

PODSREDA - V okviru Glasbenega poletja na gradu Podsreda 99 bo v nedeljo, 29. avgusta, ob 20. uri v atriju gradu koncert slušateljsev seminarja za klavir. Vstop prost.

Zadnja kupljena knjiga...

So postale knjige pri nas - tudi zaradi uvedbe DDV-ja - res tako drage, da si jih marsikdo, čeprav je knjižni molj, že težko privoščil, ker mora plačati najprej zadostovati za kruh in mleko? Je to razlog, da so naše knjižnice vse bolj nepogrešljive in da mnogi do željenih knjig pridejo le še z obiskom antikvariatov? Kdaj ste si nazadnje polepšali dan z nakupom nove knjige?

DANIEL BARLE, učitelj na Šolskem centru Novo mesto iz Velike Loke: "S knjigami je tako kot z drugimi stvarmi: če te zanimajo, cena ni ovira, da jih ne bi imel. In obratno. V naši družini za nakup knjig skrbi žena. Ne vem, kaj smo nazadnje nabavili, verjetno je bila kakšna enciklopedija, zagotovo pa ne romani, ker si jih sposojamo v knjižnici."

BERNARDKA ZORKO, zaposlena pri Ljudski univerzi Krško: "Čeprav zelo rada berem, je minilo že kar nekaj časa, odkar sem si kupila knjigo. Zdi se mi dokaj drage. Zanimajo me potopisi in priročniki, zanje še najdem denar, romane pa si raje sposojam v knjižnici, ki jo res pogosto obiskujem. Nasploh se mi zdi, da večina ljudi do željenih knjig pride preko knjižnic."

SAŠA BRUDAR, učiteljica na OŠ Mirna Peč: "Knjige so za povprečno situiranega Slovenca veliko predrage, tudi zame, DDV pa jih je zdaj za mnoge naredil še bolj nedostopne. Kot študentka si jih nisem mogla kupovati, zdaj, ko sem že v službi, je lažje, čeprav je to največkrat kaj strokovnega za v šolo. Zadnjo knjigo Veliki skladatelj sem si kupila pred dveh mesecev."

L. M.

Galerija po Ferdu Veselu

Šentviški likovniki se že pripravljajo na praznovanje 140-letnice rojstva Ferda Vesela - Uspešno razstavljajo

ŠENTVID PRI STIČNI - Čeprav se leto 2001 zdi še daleč, pa se člani Kulturnega društva likovnikov Ferda Vesela zavedajo, da je čas zelo relativen. Še posebej, ker bodo to leto praznovali 140-letnico rojstva slikarja Ferda Vesela, velikega rojaka, po katerem so si nadeli tudi ime, do takrat pa so si zadali zelo veliko dela. Imenovali so že prireditveni odbor.

V okviru praznovanja spada med večje projekte prav gotovo dokončana ureditev likovne galerije v šentviškem kulturnem domu,

ki jo bodo po besedah predsednice društva Antonije Novak poimenovali po omenjenem slikarju. Načrt obnove je izdelala članica društva, diplomirana arhitektka Gordana Vesel. Pri še živih krajanjih, ki so poznali slikarja Vesela, bodo zbirali pričevanja in drugo gradivo, povezano z njim. V smislu ohranjanja kulturne dediščine bi šentviški likovniki radi storili kaj za ohranitev zadnjih ostankov nekdanjega gradiča Grumlof, kjer je slikar delal in živel, ter toplarja, ki je še edini ohranjeni objekt graščine. Leta 2001 želijo pripraviti tudi spominsko razstavo in srečanje likovnikov na temo Študija mojstra Ferda Vesela, pri čemer so veseli strokovne pomoči Narodne galerije Slovenije, ki bo prisločila na pomoč tudi s svojim fondom originalnih slikarjevih del.

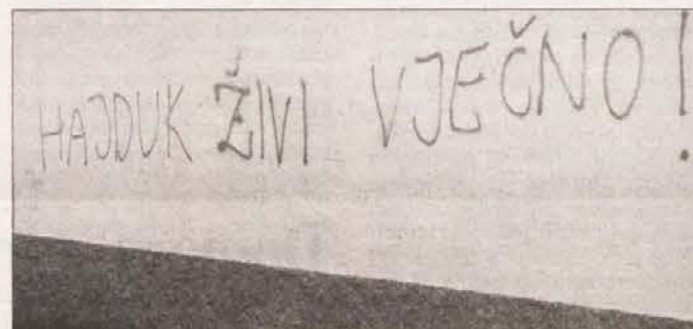
Čeprav šentviški likovniki še nimajo svojega razstavnega prostora, pa se člani v domačem okolju vseeno lahko predstavljajo s svojimi deli. Zasluga gre dobremu sodelovanju z iwanško knjižnico in tamkajšnjo enoto Nove ljubljanske banke, ki odstopita prostor. Letos spomladi je društvo že drugič zaporedno uspešno pripravilo Ekstempore Gradišče 99, ki bo, kot vse kaže, postal tradicionalno srečanje slikarjev iz vseh koncev Slovenije. Člani pa se radi odzivajo tudi na povabila na likovne kolonije. Nazadnje so bili v Suhi krajini, kjer so jih navdihovali predvsem motivi žužemberškega gradu.

L. MURN

L. M.

PRVIČ V DOMOVINI SVOJIH STARŠEV - Jose Voglar (na sliki zraven Tatjana Avsec) zdaj uživa v Sloveniji, se uči slovenskega jezika, ob tem pa seveda pridno fotografira, tako da lahko ob vrtnitvi v Venezuelo tam kmalu pričakujejo razstavo o slovenskih naravnih lepotah. (Foto: L. M.)

KULTURA, DA TE KAP! - Prejšnji konec tedna sta dve kulturni stavbi v Novem mestu - Dom kulture in Kulturni center Janeza Trdine - dobili delno novo podobo. Zahvala gre neznancu, v obeh primerih verjetno isti osebi, ki je v noči s 13. na 14. avgust na stene stavb s sprejem rdeče in modre barve napisal grafit: na Dom kulture "Hajduk živi vječno" in na Kulturni center "Hajduk Split". Gotovo gre za svojevredno ljubezen do kulture, ki pa bo obe ustanovi skupaj stala okrog 90 tisoč tolarjev. Ja, kultura je draga. (Foto: L. M.)

Visok jubilej znamenite učiteljice

90 let Nade Vreček, dolgoletne učiteljice s Trave - V soboto prejela srebrno plaketo, že prej zlati znak svobode - Spomini na vojno - Edina v Dragarski dolini

TRAVA - V soboto, 21. avgusta, je Nada Vreček, dolgoletna učiteljica v kočevski občini, na Travi pred novim gasilskim domom praznovala 90. rojstni dan. Srečanje so organizirali njeni bivši učenci. Prejela je srebrno plaketo ZBZ NOV, ob srečanju treh generacij leta 1997 pa ji je Zlati znak svobode izročil predsednik države Milan Kučan.

Poleg 90. rojstnega dne je Nada Vreček praznovala tudi 70 let, odkar je dvajsetletna prišla iz Škofje Loke na Travo, tedaj tuj kraj, na prvo delovno mesto učiteljice, kjer je ostala do danes. Ob obisku v začetku junija je rekla, da je poučevala skoraj pet desetletij, ker je bila zadnja leta edina učiteljica v Dragarski dolini. Še vedno bere brez očal, spomin pa ji je zavidala marsikatera mladenka. Že takoj po prihodu so jo domačini sprejeli za svojo. Do novembra 1941 je večinoma poučevala v mešanji razredih slovenske in kočevsko-nemške otroke. Pravi, da se je tudi z nemškimi otroci vse do slovesa dobro razumela in še danes jo kakšen obišče iz tujine.

Najhuje je s svojimi ljudmi preživela drugo svetovno vojno, posebej italijansko okupacijo, ko so za nekaj časa prišli italijanski učitelji. Italijani so jo večkrat zaslili, z učiteljico Tilklo so jo odgnali na zaslisanje v zapore v Ca-bar, pa so jo zaradi pomanjkanja dokazov vedno izpustili. Zelo hudo ji je bilo, ko jo je leta 1942 obiskal šolski kolega Ivan Lokovšek Jan, tedaj komisar kočevskega

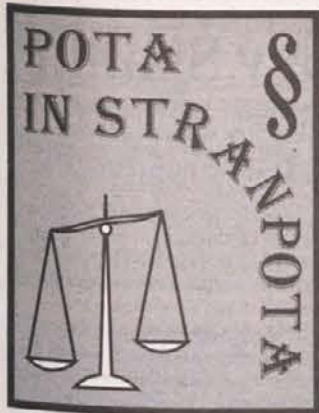
bataljona, s sporočilom, da bodo šolo in cerkev naslednji dan zažgali, ker se bo menda tam vgnezdila italijanska posadka. Za šolo je jokala, Lokovšek pa jo je tolažil, da bo po vojni dobila novo šolo, kar se je tudi zgodilo. Toda šola je že deset let brez otrok, le en

učenec hodi v OŠ Podpreska. Po vojni je v svobodi nadaljevala s poučevanjem. Žalostna pove, da je učila kar petdeset otrok brez očetov, ki so izgubili življenje v vojni. Danes živi sama, kot pravi, "za silo še pri zdravju". Poznam jo več kot petdeset let. Izročila mi je mnogo zgodovinskih gradiv. S spoštovanjem in hvaležnostjo ji želim še veliko zdravja.

ZDRAVKO TROHA

VISOKO ODLIKOVANJE - Pred dvema letoma je Nada Vreček visoko odlikovanje zlati znak svobode izročil predsednik Milan Kučan. Na sliki ji čestita njen učenec.

dežurni poročajo

NEPRIDIPRAVI OBISKALI TERME - Ta konec tedna so bili nepridipravi zopet dejavni v Termah Čatež. Izginila so štiri kolesa, ki so jih imeli gostje zaklenjene in parkirane pred bungalovi, nahrbtnik z denarico, čekovno kartico in denarjem, iz priklole pa je neznanec odnesel še več kot 60 tisoč tolarjev gotovine.

TELEFONIRAL ZASTONJ - 17. avgusta je neznanec telefoniral v govorilnici črnomaljske pošte, nato pa meni nič tebi nič odšel. Kdo bo plačal impulze v vrednosti dva tisoč tolarjev, ga očitno ne zanima.

PO KOZO IN BUTELJKE - V noči na 18. avgust je neznanec vlomil v Martinji vasi v vikend J. Š. iz Trebnjega ter ukradel daljnogled, ustrojeno kožo ter deset butelj. Lastnika je oškodoval za okrog 50 tisoč tolarjev.

AVTO JE BIL ZEJEN - 24-letni A. K. iz okolice Črnomlja se je 17. avgusta pripeljal na tamkajšnji bencinski servis, si natočil 30 litrov goriva in se nato brez plačila odpeljal. Servis je oškodoval za 3.717 tolarjev.

IGLA IN ZAVITEK - Prejšnji teden so v Krški vasi pri zbiralnici mleka našli injekcijsko iglo in zavitek neznanega belega praška. Zaradi suma, da gre za pripomočke uživalcev mamil in da je bel prašek mamil, so policisti oboje zasegli, kriminalistični tehniki pa bodo ugotovili, za kaj gre.

NAŠLI ROČNO BOMBO - Dva lovca sta pri obhodu lovskega revirja v naselju Veliki Dol v bližini Koprivnice našli ročno bombo, ki izvira iz druge svetovne vojne. Poskrbljeno je bilo za varno odstranitev in hrambo.

NA KONCU TRČIL ŠE V TOVORNJAK

SEMIČ - V nedeljo ob enajstih zvečer je 33-letni S. P. iz okolice Semiča vozil osebni avto iz Semiča proti Štekljancu. Na Vrtači pri Semiču je zaradi vožnje z neprimerno hitrostjo izgubil oblast nad vozilom. Zapeljal je na levi rob vozišča, kjer je avto začel drseti po cesti, in po nekaj metrih drsenja zapeljal preko betonskega robnika in zelenice, nato pa ga je zaneslo proti desnemu robu vozišča, kjer je trčil v parkirani tovornjak, last A. S. iz Hrasta pri Vinici. S. P. se je pri tem hudo poškodoval in se zdravi v nemški bolnišnici, materialne škode pa je za okrog 300 tisočakov.

po dolenjski deželi

NEVARNOST ZA KOPALCE - Kopalci morajo biti vse bolj pazljivi, pa ne le na svojo varnost v vodi, pač pa predvsem na svoje stvari, ki jih pustijo na kopnem. Pred dnevi je tako neznanec v Termah Čatež trem gostom povzročil za okrog 150 tisoč škodo. Medtem ko so se kopali v Termah Rivieri, se je polastil njihovih nahrbtnikov z dvema mobilnima telefonoma, fotoaparatom, denarnicami z gotovino in osebnimi dokumenti, ključi, osebno kozmetiko, nekaj oblačili in brisačami. Tudi PU Krško opozarja vse, naj vrednejših predmetov ne puščajo brez nadzora v času kopanja, sicer bodo lahko podobno presenečeni.

POŠTARJA PA NI BILO - Nemalo presenečeni pa so bili policisti, ko so pri rednem delu v Spodnji Pohanci v soboto zjutraj v obcestnem jarku našli poštarški moped in čelado, o vozniku pa nobenih sledi. Sviri hranijo, dokler se ta ne bo našel. Menda bo pogrešal vsaj moped, saj mora sicer svoje delo opravljati peš? To pa ni najbolj prijetno, kaj?

Poskrbimo za varno pot otrok v šolo

Povečana dejavnost policije ob začetku šolskega leta - Število mrtvih in poškodovanih otrok ter mladoletnikov se zmanjšuje - Lani 22 mrtvih, letos v šestih mesecih že 17

Prihodnjo sredo bo poseben dan, saj bo 1. september za mnoge otroke prvi šolski dan, za ostale pa začetek ponovnega obiskovanja pouka. Glede na vsakoletno problematiko ob začetku šolskega leta bo tudi naša policija povečala svoje dejavnosti za zagotavljanje boljše prometne varnosti. Policisti bodo še posebej pozorni na otroke na poti v šolo. Poleg ustaljenih dejavnosti uvajajo tudi nekatere nove ukrepe, ki so se v zadnjih letih pokazali kot nujno potrebni, tudi glede na statistične podatke o mrtvih in poškodovanih otrocih in mladoletnikih v zadnjih letih.

Število smrtnih žrtev in poškodovanih se od leta 1970 sicer zmanjšuje, iz leta 1994, ko jih je umrlo 69, poškodovanih pa jih je bilo 1269. Ker najbolj izstopa število otrok, ki so umrli kot potniki v vozilih (kar 36 od 69), bo policijsko preventivno in represivno delovanje usmerjeno predvsem v to problematiko. Lani je v prometnih nesrečah umrlo 11 otrok in 11 mladoletnikov, kar je za 24 odstotkov manj kot leta 1997. Predvsem je zaskrbljujoč podatek, da jih je v prvih šestih mesecih letošnjega leta umrlo že 17, čeprav Slovenija po besedah ministrstva za notranje

zadeve na tem področju ne odstopa od trendov gibanja smrtnih žrtev v primerjavi s tujino.

Aktivnosti policije za zagotavljanje varnosti šolskih otrok so obsežne. Pred začetkom šolskega leta bodo enote pregledale cestno-prometno signalizacijo v okolici šol in o ugotovitvah obvestile vzdrževalce cest, z vodstvi šol bodo pregledale načrte varnih poti v šolo, policijske enote se bodo povezale z občinskimi sveti za varnost in preventivno v cestnem prometu ter vodstvi šol in proučile možnosti za namestitve naprav za umirjanje prometa ("ležeči policisti") v bli-

žini šol, uprave bodo dobile informacije o vsakodnevni organizaciji prevoznih učencev v šole in domov.

Poleg že ustaljenih oblik dela se bo policija v prvih šolskih dnevih vključevala v učni proces v osnovnih šolah, kjer bo učencem pojasnila, kako naj se varno vključijo v cestni promet. V okolici šol bodo policisti izvajali poostrene nadzore v cestnem prometu, da bi umirili promet in zoper kršitelje ustrezno ukrepali. Pozorni bodo na varno hojo otrok in prečkanje cest, opremljenost učencev z rumenimi rutinami in odsevnimi telesi ob zmanjšani vidljivosti ali ponoči, na opremljenost in brezhibnost koles, koles s pomožnim motorjem in koles z motorjem. Policijske enote bodo izvedle poostrene nadzore nad tehnično brezhibnostjo vseh vozil, s katerimi se bodo učenci prevažali v šolo in iz nje, še posebej vozil, ki opravljajo organiziran prevoz učencev. Poostren bo tudi nadzor nad avtobusi in njihovimi vozniki, ki prevažajo otroke na izlete (dokumenti, psihofizična zmožnost za vožnjo, tehnična brezhibnost vozila, število sedežev in otrok itd.).

Slovenska policija bo varnosti otrok namenila posebno pozornost oktobra, v tednu otroka, in skozi vse šolsko leto, saj v njej menijo, da za varno preživljanje mladosti lahko poskrbimo predvsem vsi skupaj. Bodimo pozorni na otroško nevarnost in predvidimo njihove napake!

L. MURN

Domišljija ne pozna meja

Velja za nelegalne prehode državne meje - Zadnji vikend na Hrvaško vrnili sedem tujcev - Neuspela kraja avta

POSAVJE - Sredi prejšnjega tedna so bili sevniški policisti obveščeni, da so delavci v bližini postaje Blanca opazili pet nepoznatih oseb, ki se je čudno obnašale in se izogibale stikov z domačini. Pred prihodom patrolje so izginile v goščavi ob reki Savi. Kasneje so policisti na Doljem Brezovem prišli romunskega državljanca, ki je bil brez dokumentov. Pristal je v prehodnem domu za tujce. Čez mejni prehod Obrežje je želel v Slovenijo makedonski državljan, pa mu ni uspelo, kajti policisti so ugotovili, da si je sam popravil datume na vstopnih vizumih. Neki hrvaški državljan je želel s tovornim vozilom vstopiti v Slovenijo in potovati naprej v Italijo, pa zaradi prejšnjih kršitev zakonov v RS ne sme vstopiti v našo državo do leta 2001. Očitno mu številke delajo težave.

Policisti so pri Vihrah izsledili državljanca BiH, ki se je po cesti vozil s kolesom. Ugotovili so, da je peš prišel v Slovenijo ilegalno, v Brezicah pa je ukradel kolo, da mu bo nadaljnja pot lažja. Takrat je krajno ravno takšnega kolesa prijavila oškodovanica iz Brezic. Breziški policisti so prejšnji teden pri Ribnici zalotili štiri romunske državljanke, ki so mejo prestopile ilegalno. Na Obrežju pa so našli na zanimiv primer makedonskega državljanca, ki je pri vstopu v Slovenijo predložil ponarejene dokumente države Italije. Ilegalno je mejo skušal prestopiti tudi hrvaški državljan, ki je v Slogonskem naložil okoli štiri tone pralne praška in ga nameraval čez Sotlo s traktorjem in prikolico ilegalno prepeljati na Hrvaško domnevno kupcu. Traktor in tovor so zasegli, saj gre tudi za carinski prekršek.

Policisti so zadnji konec tedna vrnili v Republiko Hrvaško 7 tujcev. Med zanimivejše primere spada ta, ko so v Dvorcah trije neznanec okrog 3. ure zjutraj skušali ukrasti pred hišo parkiran osebni avto, vendar so se lastniki prebudili in jih odgnali, ti pa so prej iz avta vzeli nekaj gotovine. Breziška policija je enega Romuna prišla na Čatežu, kmalu zatem drugega, tretjega pa še iščejo. Vsi trije so prišli v Slovenijo ilegalno,

osebni avto pa so potrebovali za prevoz. Na Obrežju so pri mejni kontroli ob vstopu v Slovenijo v avtomobilu avstrijskega državljanca našli bajonet za avtomatsko puško in ga zasegli, Avstrijec pa se bo srečal s sodnikom za prekrške.

TRAGEDIJA PRI ŠERETOVIH

Žena mu je umrla med dojenjem sinka Jureta

Komaj nekaj kilometrov od Mokronoga leži vas Pugled. Je kar nekaj skrita ob dolini potoka Javorščica, obdana s hrički. Nedaleč stran stoji znamenita Žalostna Gora, tej dolini pa krajani zdaj upravičeno rečejo kar žalostna dolina. Dve domačiji na samem sta namreč v dveh mesecih nenadoma izgubili gospodinji. Obe ženski sta umrli sredi najlepših let, ostala sta moža in majhni otroci. Na svetu se pač dogajajo tudi tako hude stvari kot pri Šeretovih.

Oče Franc je ob našem obisku pozno popoldne ravno dobro prišel iz službe. Ima star avto, ki pa mu še dobro služi. Že osemindvajset let dela kot kmetnik v vlekli na novomeški železnici. Doma ga je čakala prazna hiša, v hlevu pa dve lačni kravi in prašič, tako da se je najprej hitro preoblekel, preobul v škornje in nahnal živino. Ni mogel skriti svoje žalosti. Kako naj bi jo, ko pa je komaj mesec dni in pol, odkar je pokopal svojo življenjsko sopotnico Jožico. Umrla je nenadoma, zjutraj med dojenjem njunega malega sinka Jureta, stara le 35 let.

Kratka sreča z Jožico

"Vsega se spomnim zelo natančno. Bilo je 8. julija ob 5.15. Skupaj z otroki smo še vsi ležali v spalnici. Jožica je došla dobro leto dni starega Jureta. Nenadoma ga je začela grabiti k sebi, komaj sem ga odtrgal stran od nje, ona me je le pogledala in bila v hipu mrtva. Drugi sin je stekel po pomoč k sosedu, kmalu je prišla zdravnica, toda bilo je prepozno," je pripovedoval Franc. Kasneje so mu povedali, da je šlo za nenaden odpoved srca, ker je strdek prišel v pljuča. Mož ne more verjeti, da se je v trenutku pri hiši vse spremenilo, ko je vendarle kazalo, da bo njegovo življenje lažje in bolj polno, kot je bilo leta in leta.

FRANC OB OBISKU - Predsednik KS Mokronog Anton Maver (na levi) je poskrbel, da smo lahko obiskali Franceta Šereta in spoznali njegovo pretresljivo življenjsko zgodbo. (Foto: L. M.)

ska zgodbo pripovedoval Franc. Pri skoraj petdesetih letih je tako zaživel v družinski skupnosti z žensko. Vzljubil je njo in njena otroka, starejšo Liljano leto dni mlajšega Tomaža. "Takoj sem ju posvojil, ker sem z Jožico mislil resno. Kar lepo sva se imela, nisva se kregala." Ona je bila doma gospodinja, skupaj so obdelovali zemljo. Šeretova kmetija skupaj z gozdom obsega sedem hektarov zemlje. Okrog hiše so njihove njive, polne koruze, krompirja in druge zelenjave. "To je še vse spomlad sadila žena," se spominja Franc, ko pogleduje, kako bo zdaj v jeseni vse to sam pospravil z njiv. Upa na pomoč sorodnikov. K sreči ima majhen traktor.

Otroci v reji

Ostal je sam, tudi brez otrok, saj so, vsaj dokler se ne izboljšajo, v reji. Čeprav mu je hudo, je zadovoljen, ker ve, da so zanje dobro poskrbeli.

Streljal v svoj avto?

"Tega ne bi nikoli storil," trdi Rom Danko Brajdič iz Brezij, ki je osumljen kaznive ovadbe - Hišna preiskava

NOVO MESTO - "Razočaran sem nad lažnimi izjavami policistov in sodnikov, zato želim povedati svojo stran zgodbe," je dejal 37-letni Rom Danko Brajdič iz Brezij.

10. avgusta letos je v naselju obiskal sestrično Darinko in ji pripovedoval, kako ni prav, da Rom Matija Brajdič njegovo sestro Nato-Sandro in sestrično Ireno že lep čas izkorišča, jima jemlje denar s hranilne knjižice ipd. Takrat se je zraven pojavil Matija s pištolo v rokah, "repetiral je in trikrat ustrelil proti meni, vendar sem se pravočasno umaknil in so strelji zadeli moj avto znamke Golf," je pripovedoval Danko. "Kolega Duško je hotel Matijo prepričati, naj neha streljati, pa je ta hotel tudi Duška.

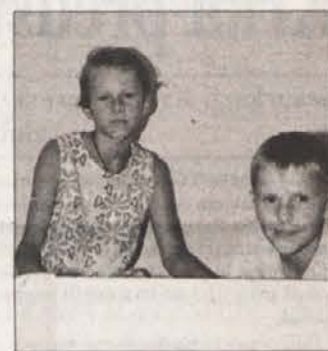
Danko Brajdič

Pobegnil sem k Darinki, Matija in njegov zet pa sta se spravila name in me tako obrcala, da imam še sedaj poškodbe po obrazu. Bil sem v nezavesti. Odpeljali so me domov, poklicali policijo, ki me je peljala v bolnico, kjer so me oskrbeli."

Okrožno sodišče Novo mesto je na podlagi 1. odst. 215 čl. in v zvezi s 1. odst. 124 čl. Zakona o kazenskem postopku že naslednji dan odredilo, da se opravi pri Danku Brajdiču hišna preiskava, in sicer njegove bivalne barake s pritliklami. V odredbi piše, da je Danko osumljen, da naj bi storil kaznivo dejanje krive ovadbe po čl. 288 Kazenskega zakonika na škodo Matije Brajdiča. Policijska postaja Novo mesto je tako 11. avgusta izvršila hišno preiskavo, ker je obstajala velika verjetnost, da bi našli samokres, s katerim naj bi Danko Brajdič sam poškodoval svoj osebni avto, ki ga poseduje nezakonito, ter za to po krivem ovadil Matijo. To naj bi bilo nujno, ker bi bilo najdeno orožje pomembno v kazenskem postopku kot predmet kaznivega dejanja.

"Nikoli nisem imel nobenega orožja in nikoli nisem streljal, sploh pa ne v svoj avto. In tudi pri hišni preiskavi niso našli ničesar," je povedal Danko, ki meni, da so take lažne izjave policije le maščevanje za dogodek izpred let, "ko sem prijavil policista, ki me je pretepal. Policijo bom tožil."

L. M.

ZADOVOLJNA - Liljana in Tomaž sta se hitro vživela v novo okolje pri Čoševih. (Foto: L. M.)

sam sebi ne more pomagati. "V dogovoru z njim smo poiskali rešitev za varstvo otrok. Pomembno je, da so blizu očeta. Skupaj s KS in ostalimi mu bomo skušali pomagati še naprej, da si bo v daljšem časovnem obdobju uredil stanovanjske pogoje, kajti otroci se bodo praviloma vrnili ob polnoletnosti," je povedala in dodala, da so veseli, da je Franc tako pripravljen sodelovati.

Lepo je, da v nesreči ni ostal sam, kar pomeni, da imajo v mokronoški dolini še čut za sočloveka. Številni krajani so mu pomagali in stali ob strani, tudi KS. Njen predsednik Anton Maver je dejal, da so resnično prizadeti ob Šeretovi družinski tragediji. Francu so denarno pomagali s trideset tisoč tolarji. Z njimi bo odplačal dolg v trgovini v Trebnjem, kjer je kupil ženi obleko za na pare. Franc se za finančno pomoč zahvaljuje tudi svojemu podjetju Slovenske železnice in Sindikatu strojevodij. Zelo jim je hvaležen. V službi želi, da še naprej ostane njihov delavec, ker je priden in vesten. Franc to tudi namerava.

Kljub žalosti ima neverjetno voljo do življenja. "Hodil bom v službo, delal doma, skušal bom narediti nov dom, kar je nujno potrebno, saj je sedanja hiša stara preko dvesto let," govori o načrtih. Poudariti pa velja še nekaj. Čeprav ima Franc težko življenje, ga ne spremlja alkohol, kot se to žal dandanes zgodi v premnogih družinah. Ima majhen vinograd. Lani je pridelal osemsto litrov vina, pa ga v sodu manjka čisto malo. Ničče ga ne pije veliko. "Ne, zapil se pa ne bom. Raje bom delal in skrbel za svoje otroke. Upam, da se bodo nekoč vrnili domov."

LIDIJA MURN

MALI JURE - Najmlajšega, petnajstmesječnega Jureta, je v rejo vzel bratova žena Marta Šere. (Foto: L. M.)

Igor Primc vrgel, kot je treba

Najboljši dolenjski atlet vseh časov je na svetovnem prvenstvu zasedel 15. mesto, kar je druga uvrstitev Slovenca nasploh - Prvič čez 60 m na velikih tekmovanjih

NOVO MESTO - Čeprav se letošnja sezona za najboljšega dolenjskega atleta vseh časov Igorja Primca ni začela najbolje, saj se je zaradi poškodb začel pripravljati precej kasneje, je izpolnil prav vse načrte in za krono letošnje sezone na svetovnem prvenstvu v Seville v Španiji dosegel svoj do sedaj največji uspeh - 15. mesto.

33-letnemu kapetanu slovenske reprezentance Novomeščanu Igorju Primcu je kot najstarejšemu članu slovenske vrste na svetovnem prvenstvu pripadla čast na otvoritveni slovesnosti nositi našo zastavo, vendar je na prizorišču najpomembnejše tekme sezone prišel kasneje in je njegovo vlogo prevzel mož, na katerega Slovenci tokrat najbolj računamo, celjski skakalec v daljino Gregor Cankar. Igor se je tako, rešen proceduralnih obveznosti, za svoj nastop očitno dobro pripravil.

Za letošnjo sezono, za katero se je zaradi lanskih poškodb pripravil po skrajšanem programu, s trenerjem Karlom Gačnikom vsaj naglas nista napovedovala veliko, iztekla pa se je izvrstno. Že izidi na prvih poletnih tekmovanjih so napovedali, da krajše priprave Igorju niso škodile, ko pa je popravil svoj državni rekord na 63,78 m, je bilo jasno, da se nima česa bati. Na prvem od dveh najpomembnejših tekmovanj, vojaškem svetovnem prvenstvu v Zagrebu, je pred ted-

nom dni osvojil srebro, kar je bila sicer dobra napoved pred Seviljo, nikakor pa ne zagotovo, da bo tudi v Španiji njegov disk poletel daleč preko 60 m.

Z velikimi tekmovanji je imel Igor že kar nekaj izkušenj, a vedno so bili trije kvalifikacijski meti premalo, da bi dosegel izid, za kakršnega je bil sposoben, saj na dveh svetovnih prvenstvih, olimpijskih igrah in evropskem prvenstvu ni nikoli vrgel preko 60 m. Svoje uvrstitve je sicer izboljševal od 36. mesta na svojem prvem svetovnem prvenstvu leta 1995 v Goeteborgu do lanskega 16. mesta na evropskem prvenstvu v Budimpešti, a razloga za pravo zadovoljstvo ni bilo, saj je bilo čutili, da je nekaj predvsem sebi še dolžan.

Med pripravi na letošnjo sezono je precej razmišljal prav o nastopu v Seville in o tem, kako kar najbolje izkoristiti tri kvalifikacijske mete. Potem ko je zavrnil prva dva meta, se je v zadnjem poskusu popolnoma zbral in prvič na velikem svetovnem tekmovanju dal od sebe tisto, kar je sposoben dati. Disk je pristal pri 62,35 m, kar je eden njegovih najboljših izidov, žal pa je bilo to vseeno premalo za finale, ki pa bi moral biti njegov cilj za nastop na olimpijskih igrah prihodnje leto v Sydneyju. Če bi tokrat vrgel še bori 45 cm dlje, bi v finalu dobil vsaj tri mete in možnost, da bi svojo uvrstitev še izboljšal. Kljub temu pa je treba poudariti, da je bilo njegovo 15. mesto tedaj druga najboljša uvrstitev slovenskega atleta na svetovnih prvenstvih. Za mesto boljši je bil leta 1997 le Mirko Vindiš v maratonu, na tokratnem prvenstvu pa bi Igorjev dosegel lahko izboljšal Matija Šestak, ki se je v teku na 400 m uvrstil v polfinale, in nekdanji mladinski svetovni prvak Gregor Cankar v skoku v daljino, ki pa je na velikih tekmovanjih zaradi prestopov od sedaj ponavlja ostal brez uvrstitve.

I. V.

Jana bo igrala v Španiji

Najboljša novomeška odbojkarica v novi sezoni v španski ekipi Albacete - Rada bi še napredovala

NOVO MESTO - Po mnenju nekaterih najboljša, zagotovo pa ena izmed najboljših slovenskih odbojkaric Novomeščanka Jana Vernig bo svojo športno pot nadaljevala v tujini. V torek je spakirala najnujnejše in z letalom odletela v Madrid, od tam pa v 250 km oddaljeni Albacete, kjer bo naslednjo sezono igrala v istoimenski ekipi, ki so jo Novomeščani lahko spoznali pred letom na turnirju drugega kola pokala evropske odbojarske zveze CEV, ki so ga Španke tudi dobile. Uprava Albaceteja ob koncu letošnje sezone nikakor ni bila zadovoljna z ekipo, v kateri so poleg domačink igrala tri Nizozemke, Ukrajinka in Kitajka, zato jo bodo letos skoraj v celoti zamenjali. Jana so opazili lani v Novem mestu, ko je njihovim blokerkam povzročala ogromno težav, le malo je manjkalo, pa bi

Novomeščanke takrat v skrajšanem petem nizu celo premagale favorizirano špansko ekipo, ki je v minuli sezoni v španskem prvenstvu osvojila šesto mesto. Cilj ekipe Albacete je zdaj precej višji - naslov državnih prvakinj.

Jana si je želela igrati v tujini, a je upala, da bo dobila ugodno ponudbo iz sosednje Italije, vendar so Španci ponudili več. Od odhoda v tujino pričakuje precej, predvsem pa bi rada napredovala, za kar bo imela veliko priložnosti, saj bo ekipa Albaceteja pod vodstvom bolgarskega trenerja vadila po dvakrat na dan, za kar v Novem mestu ni bilo pogojev. Španska liga je močnejša od slovenske pa tudi v sami ekipi bo imela najbrž precej enakovrednih tekmi na mestu napadalke in se bo morala zaradi tega na treningih in tekmah še bolj prizadevati.

Dan pred odhodom je obiskala ekonomsko fakulteto, kjer bi se rada dogovorila za izredne izpitne roke, saj zaradi spomladanskih priprav in nastopov državne reprezentance ter zgodnjega odhoda v Španijo večine študijskih obveznosti iz nedokončanega drugega letnika ni opravila, rada pa bi to storila do naslednje jeseni.

Novomeški TPV bo tako v novi sezoni nastopil z bistveno drugačno ekipo, saj sta dve dolgoletni igralki prve postave Alenka Kotnik in Rebeka Končičja prenehali igrati. Jana bi po odhodu dolgoletne kapetanke ekipe TPV-ja Alenke Kotnik najverjetneje zasedla njeno mesto, a ji to očitno ni sojeno.

I. V.

Jana Vernig

TEST PRVOLIGAŠEV NA TRI TRETJINE

RIBNICA - Edini dolenjski prvoligaški moštvi, ribniški Inles Riko hiše in Trebnje, sta se v sklopu priprav na novo sezono v Ribnici pomerili na prijateljskem srečanju, ki je po dogovoru Janeza Ilca in Miša Toplaka trajalo trikrat po 25 minut, saj sta želela oba trenerja dati priložnost vsem igralcem, na katere računata na novem prvenstvu. Ribničani so presenetili z veliko borbenostjo in v prvi tretjini stalno vodili, gostje pa so jih ujeli in šele z delnim izidom 5:0. V nadaljevanju sta oba trenerja preizkusila tudi mlajše igralce. Najboljša strelca srečanja, ki so ga z 31:27 (18:17, 8:8) dobili gostje, sta bila Stojakovič z osmimi zadetki pri Trebnjcih in Mare Hojč s petimi zadetki pri domačinih. (M. G.)

TENIŠKI IN ROKOMETNI TURNIR OB JERNEJEVEM

ŠENTJERNEJ - V sklopu praznovanj ob občinskem prazniku jernejevo bo v petek, 27. avgusta, ob 9. uri na igrišču Branka Rudna v Šentjernejem teniški turnir. Na njem bodo nastopili tekmovalci iz teniškega kluba Šentjernej in ostali občani. Istega dne ob 12. uri bo v dvorani OŠ Šentjernej ženski rokometni turnir. Nastopili bodo VIAS Šentjernej, Novo mesto, Lisca, Branik Maribor, Škocjan in Šentjernej-veteranke.

S CRVENO ZVEZDO - Čeprav je bila tekma med Krko in Crveno zvezdo prijateljska, je bil boj pod košem prav tako srdit kot na prvenstvenih tekmah. Če ne s kakovostno igro, sta morala oba trenerja zadovoljna vsaj s pristopom igralcev do igre. (Foto: I. V.)

Krka predstavila moštvo za Evropo

Košarkarji Krke v novi sezoni v Adidasovi opremi - Crvena Zvezda na prvi tekmi zlahka premagala oslabiljeno Krko

NOVO MESTO - V petek je košarkarski klub Krka skupaj z novim opremljevalcem AFP Dobovo, zastopnikom Adidas za Slovenijo, v prostorih bifeja Rezalji v novomeški športni dvorani predstavil moštvo, ki ima v novi sezoni tri velike cilje - boj za vrh v domačem ligaškem in pokalnem tekmovanju in priti čimdlje v evropskem pokalu Saporta, kjer bi z uvrstitvijo med prv štiri moštva dobili neposredno pravico nastopa v elitni evropski ligi.

Edino novo ime Krkinega moštva, ki do zdaj še ni bilo znano javnosti, je Jeff Stern, temnopolti 208 cm visoki 29-letni Američan. Zvečer se je Krka s prvo uradno tekmo v novi sezoni prvič v novi postavi predstavila tudi številnim ljubiteljem košarke v Novem mestu, njihov

nasprotnik beograjska Crvena zvezda, udeleženka evropske lige, pa je bila tokrat zanje premočna, a vseeno zelo primeren trening partner. Kakovostna razlika je bila zaradi odsotnosti poškodovanih ob Smođu prvih strelcev Krke Iva Nakiča in Simona Petrova še nekoliko več.

Jeff Stern

ja. Po dokaj izenačenem prvem polčasu, ki ga je s 33:31 dobila Krka, so Beograjčani v nadaljevanju z agresivno obrambo in hitro igro v napadu prešli do prednosti, ki so jo domačini ob koncu srečanja nekoliko zmanjšali (65:76).

Trener Ivo Sunara, ki je med tekmo preizkusil večino igralcev, na katere lahko resno računa v novi sezoni, je po tekmi dejal, da so njegovi fantje tik pred tekmo zaključili

• Košarkarski klub Krka bo 27. in 28. avgusta v novomeški športni dvorani pripravil mednarodni košarkarski turnir. V petek se bosta ob 18. uri pomerila hrvaško moštvo Zrinjevac in turški predstavnik v pokalu Saporta Daruofaka, ob 20. uri pa Krka in Zagreb. V soboto bo ob 18. uri tekma poražencev za tretje mesto, ob 20. uri pa se bosta zmagovalca petkovih tekem pomerila za zmago na turnirju.

naporne priprave v Dravogradu in da tako utrjeni ne morejo pokazati vsega, kar znajo, tako da igra moštva na tej tekmi ne pomeni veliko. V naslednjih tednih jih čaka uigravanje. Nekoliko več bo videti na obeh turnirjih med tednom v Zagrebu in ob koncu tedna v Novem mestu.

Krka je za naslednjo sezono uradno prijavila 16 igralcev: centra Jeffa Sterna in Leona Stipančiča, krilna centra Matjaža Smođuša in Mirka Ščekiča, krilne igralce Dejana Jevtoviča, Dragišo Drobnjaka, Sama Majerleta in Iva Nakiča, branilce Ervina Taranisa, Sama Gruma, Aleksandra Stakića, Igorja Ivaškovića in Andreja Gliho ter organizatorje igre Dagmarja Dražovića, Simona Petrova in Jako Eržka.

I. V.

RIBNICA MED DRUGOLIGAŠE

RIBNICA - Tudi mali nogomet osvaja Ribnico. Občinska liga se je zelo uveljavila, zato so se vodje malonogometnih ekip skupaj z Športno zvezo Ribnica odločili, da letos prvič zaigrajo v drugi državni malonogometni ligi. Liga se bo začela 29. septembra, trener Srečko Rajšel in vodja ekipe Janez Nosan pa bosta na začetku septembra izbrala dvajset igralcev. (M. G.)

V ŠENTJERNEJU OBRATNIKI Z ŽENSKAMI

ŠENTJERNEJ - V petek, 27. avgusta, bo na nogometnem igrišču pri osnovni šoli zaključek nogometnega turnirja v sklopu praznovanja jernejevega. Ob 15. uri bosta na vrsti tekmi za prvo in tretje mesto, ob 17. uri pa se bo moštvo obratnikov pomerilo z izbrano vrsto deklet novomeškega ženskega nogometnega kluba Radio Krka.

NAJBOLJE KAZALO TURKU

NOVO MESTO - Teniški klub Mojstrana je od 20. do 22. avgusta organiziral slovensko odprto prvenstvo v tenisu. Na njem so nastopili tudi novomeški igralci Blaž Turk, Tomaž Kastelec in Bojan Erak, člani športnega društva Krka Teniški center Otočec. Vsi trije so nastopili na glavnem turnirju 32 najboljših in bili uspešni v prvem krogu. Turk je premagal Kneza s 6:1 in 6:2, Erak je premagal Ljubljancina Stancarja s 6:2 in 6:3, Kastelec pa je po izenačeni igri na koncu premagal Ljubljancina Zormana (Slovan) s 6:3, 3:6 in 6:1. V drugem krogu pa je Kastelec premagal član teniškega kluba Domžale, Kraševca, in sicer s 6:2 in 6:0, Eraka pa član teniškega kluba Triglav Kranj, Janšlovca, s 6:2 in 6:2. Najbolje je kazalo Turku, ki je člana teniškega kluba Slovan, Turina, najprej premagal s 6:1, potem pa izgubil s 5:7 in 6:4.

Kočevci bi spet v prvo ligo

Kočevski namizni tenis si je spet opomogel - Reprezentant Gregor Vidmar po poti Gregorja Komaca

KOČEVJE - Kemična tovarna Melamin iz Kočevja je že dvajset let pokrovitelj istoimenskega namiznoteniškega kluba, ki je vrsto let igral v prvi slovenski ligi. Ekipa je pred tremi leti zapustila najvišji kakovostni razred in z zelo mladim moštvom nadaljevala v drugi ligi. Kaže, da najhujši časi, ko so večino prvenstvenih tekem Kočevci izgubljali brez dobljenega dvoboja, mimo. Najboljši igralec ekipe Gregor Vidmar je član slovenske mladinske reprezentance, in če bo nadaljeval z načrtanim delom tudi v prihodnje, bo bržkone dohitel najboljšega kočevskega igralca Gregorja Komaca, ki je Melamin zapustil že pred leti, letos pa se je iz Novega mesta preselil v Maribor.

Marjan Oražem

Pred kratkim sta dolgoletni predsednik kluba Franc Gornik in direktor Melamina Srečko Štefanič podpisala pogodbo o nadaljnjem sodelovanju oziroma dosedanje pogodbo podaljšala do naslednjega leta z željo, da bi ob podpisu nove pogodbe kočevska ekipa že spet igrala med prvoligaši. Podjetje bo tudi v prihodnje podpiralo razvoj namiznega tenisa v Kočevju, saj se v njem dobro zavedajo, da ima ta športna zvrst v mestu ob Rinži dolgo tradicijo.

Dolgoletni predsednik kluba Franc Gornik je pohvalil delo trenerja Marjana Oražema in vseh članov kluba, stanje v moštvu pa je orisal trener Marjan Oražem: "Veliko pričakujemo od Damjana Murna, nekdanjega igralca Melamina in zdaj enega izmed pomembnih mož podjetja Melamin, ki naj bi na predsedniškem mestu zamenjal Franca Gornika. Skupaj si bomo prizadevali še bolj uveljaviti namizni tenis v Kočevju, zlasti s delom z mladimi. Tudi zaradi tega naj bi imel naš klub lepo prihodnost, saj smo imeli v preteklosti veliko organizacijskih, kadrovskih in denarnih težav. Upam, da jih je konec. Če bodo zagotovljene razmere, ki sem jih predlagal, potem bi se morda že v prihodnji sezoni lahko potegovali za uvrstitev v prvo ligo. Skupina domačih igralcev veliko obeta."

M. GLAVONJIČ

Suriya se je oddolžila za derbi

Zmaga v osrednji točki sporeda tretje letošnje kasaške dirke v Šentjernejem ostala doma - Dirko županov dobil šentjernejski župan Franc Hudoklin - Padalci in petelini

ŠENTJERNEJ - Čeprav na tretji letošnji kasaški dirki na šentjernejskem hipodromu domači tekmovalci niso tako blesteli kot na prejšnjih dveh, je štiri tisoč dolenjskih ljubiteljev konjskega športa hipodromom zapuščalo zadovoljnih, saj so prav v zadnji točki uradnega sporeda doživeli zmagovalce domačega konja pa tudi na tekmovanju dolenjskih in posavskih županov je zmaga ostala v Šentjernejem.

Osma dirka je bila osrednja točka nedeljskega sporeda, saj je šela za nagrado Mobitela, obenem pa je predstavljala ponovitev slovenskega kasaškega derbija, kjer je dva tedna predtem v Ljutomeru Leif B z Lojzeto Gorjancem z Brda v sulkuju le za las ugnal šentjernejsko kobilo Suriyo z Vojem Maletičem, oba kasača pa sta tedaj dosegla enak čas 1:19,2. Tokrat je bil vrstni red obrnjen pa tudi časovna razlika je bila večja. Zmagovalka Suriya, ki je s tem lastniku Stanetu Krainerju prinesla nagrado 180.000 tolarjev, je na 2100 m dolgi progi dosegla čas 1:19,8; drugouvrščen Leif B pa 1:19,9.

Poleg zmage so šentjernejski četrti dosegli še dve četrti mesti (Leila I z Borutom Antončičem v

TURNIR TROJK V KOŠARKI

NOVO MESTO - Društvo novomeških študentov bo v soboto, 28. avgusta, ob 9. uri organiziral turnir trojk v košarki. Prireditve bo v športnem parku na Loki, prijave pa sprejemajo do petka na telefonski številki Društva novomeških študentov 374 374 ali pa eno uro pred pričetkom.

četrti in Luija B z Martinom Marsom v sedmi dirki ter peto mesto Spice Girl z Gregorjem Marsom v tretji dirki.

Za konec kasaškega sporeda so se z izžrebanimi konji med sabo pomerili župani dolenjskih in posavskih občin, najhitrejši pa je bil tokrat šentjernejski župan Franc Hudoklin. Prireditve so popostrili novomeški padalci in dirke petelinov za pokal Pivke.

I. V.

PRED ŠTEVILNIMI GLEDALCI - Kot po tradiciji se na avgustovski konjeniški prireditvi v Šentjernejem zbere največ gledalcev, zaradi lepega vremena pa jih je bilo tokrat na tribuni šentjernejskega hipodroma sploh veliko, kar štiri tisoč. Po zmagah najuspešnejši so bili Ljutomerčani, ki so zmagali petkrat, Marko Slavič mlajši pa je slavil z Drinom MS v drugi dirki (na sliki s številko 2) in z Divom MS v peti dirki. (Foto: I. Vidmar)

Zrimšek dvojni rekorder

Na novomeškem velodromu trije domači kolesarji s po tremi zlatimi medaljami - Najboljši izid Matjaž Leskovar

NOVO MESTO - Kolesarski klub Krka Telekom je letošnje polje dobro izkoristilo in na kolesarskem dirkališču v Češči vasi, ki ga je klub lani vzel v najem in ga tudi

Matjaž Leskovar je daleč najboljši slovenski kolesar na dirkališču in se lahko tudi povsem enakovredno kosa z najboljšimi v svetovnem pokalu. Ob resnem treningu kolesarstva pridno študira, saj je že magistriral iz fizike, kjer zdaj pripravlja doktorat. (Foto: I. V.)

večina najboljših slovenskih tekmovalcev, med člani ni nastopil nobeden izmed boljših cestnih kolesarjev, tako da trije dirkališčni specialisti Krke Telekoma niso imeli težkega dela.

Mlajši in starejši mladinci ter člani so se pomerili v šestih disciplinah, med posamezniki pa so izstopali trije člani Krke Telekoma: Aleš Kebelec, ki je med mlajšimi mladinci osvojil tri zlate medalje, prav tolikokrat pa sta bila zlata tudi Jure Zrimšek pri starejših mladincih in Matjaž Leskovar pri članih.

Jure Zrimšek je poleg tega z mladinskima državnima rekordoma na 1000 m (1:09,64) in na 3000 m (3:34,31) še enkrat dokazal svojo izjemno nadarjenost, saj je stari rekord na 3000 m popravil kar za dve sekundi. Dobro bi bilo, če bi se še nekoliko bolj posvetil tej kolesarski disciplini, saj bi lahko na mladinskem svetovnem prvenstvu dosegel lep uspeh, če ne letos pa prihodnje leto, ko bo še vedno lahko nastopal med mladinci.

Najboljši izid mednarodne vrednosti je dosegel Matjaž Leskovar na 1000 m s časom 1:07,10. S tem izidom bi na zadnji tekmi svetovnega pokala v Kolumbiji izpolnil normo za nastop na svetovnem prvenstvu v Berlinu in si obenem pridobil možnost kvalificirati se za nastop na olimpijskih igrah v Sydneyju.

Na prvenstvu v Urugvaju

Silvo Grdešič iz Črnomlja z novinarsko ekipo na prvenstvu košarkarjev veteranov

ČRNOMELJ - Od 31. julija do 8. avgusta je bilo v Montevideu, glavnem mestu južnoameriške države Urugvaj, svetovno prvenstvo v košarki za veterane. Med več kot 2.500 košarkarji veterani iz 65 držav so bile tudi ena ženska in štiri moške ekipe iz Slovenije. Med udeleženci vseh ekip pa je bil edini, ki živi južno od Ljubljane, Silvo Grdešič iz Črnomlja.

Grdešič je bil član okrepjene ekipe Novinarskega All Star Tea-

Silvo Grdešič

ma (NAST) - Banke Koper, čeprav ni novinar, ampak direktor Rudnika Kanižarica v zapiranju. Vendar že 30 let ljubiteljsko igra košarko in je tudi trener v Košarkarskem klubu Črnomelj. Prav NAST - Banka Koper in črnomeljski košarkarski veterani pa že od nekdaj pripravljajo tekme, tudi dobrodelne, zato ne čudi, da so Grdešiča povabili v svoje okrepilne vrste.

Medtem ko so ženske v svoji skupini zmagale, pa so se moški uvrstili na 2., 3., 4. in 9. mesto. "Naša ekipa je bila deveta, vendar je šlo morda bolj kot za tekmovalanje za druženje in spoznavanje drugih dežel. Priznam pa, da sta mi iz Urugvaja ostala najbolj v spominu mrzlo vreme in tamkajšnja revščina. Opazil sem, da ljudje premalo delajo, veliko je brezposelnih, a so precej brezbrizni. Standard je nizek, saj prevladuje kmetijstvo, medtem ko je industrije malo. Vendar so trgovine dobro založene, cene pa so višje kot pri nas, čeprav so plače znatno nižje," je o svojih vtisih povedal Grdešič. Povejmo le še, da bo 6. prvenstvo košarkarjev veteranov, ki ga pripravljajo vsaki dve leti, leta 2001 v Ljubljani.

M. B.-J.

DOBRO JUTRO, SLOVENIJA
IN DOLENJSKI LIST

Izbiramo "naj" slovensko kopališče

V vseslovenski akciji več pokrajinskih časopisov in številnih lokalnih radijskih postaj v oddaji "Dobro jutro, Slovenija", ki jo vodi Franci Potočnik, Lidija Seban in Iztok Perozzi skupaj z Dolenjskim listom, že vse poletje izbiramo "naj" slovensko kopališče. Akcija, ki se počasi izteka, se je tudi pri naših bralcih dobro uveljavila, saj vsak teden dobimo več glasovnic. Glasujete lahko za vsa urejena naravna in umetna kopališča na Dolenjskem, v Beli krajini, Posavju in kočevsko-ribniškem koncu. Glasujete lahko za kopališča ob potokih, rekah pa tudi za bazenska kopališča v okviru zdravilišč, ki jih na našem koncu ne manjka. Pogoj je le, da

je kopališče uradno urejeno in oskrbovano, divja kopališča ne pridejo v poštev. Kriteriji, po katerih ocenjujete kopališče, so urejenost, čistoča, skrb za varnost in prvo pomoč, pestrost ponudbe, cene, prijaznost kopališkega osebja in splošen vtis.

Glasovnice pošljite na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, Novo mesto, najkasneje do ponedeljka! Izmed glasovalcev izzbiramo tri, ki dobijo paket z izdelki Kolinske. Nagradenci tega tedna so: Dario Silc, Pod kostanji 27, 1000 Ljubljana; Karel Žurga, Slavka Gruma 8, 8000 Novo mesto, in Anja Kaferle, Prečna 13 a, 8000 Novo mesto.

Glasovnica "NAJ SLOVENSKO KOPALIŠČE"

Glasujem za kopališče

Ime in priimek:

Naslov:

vzdržuje, pripravilo štiri tekmovalne zadnje je štelu za državno prvenstvo na dirkališču, udeležilo pa se ga je 60 kolesarjev iz petih slovenskih klubov. Največ uspeha so imeli kolesarji domačega moštva, da dirkališčno kolesarstvo jemljejo resno, pa so dokazali predvsem mladinci Perutnine Ptuj; medtem ko je v mlajših kategorijah nastopila

DVODNEVNI KOLESARSKI IZLET

NOVO MESTO - Kolesarski klub Smole bo v soboto, 28. avgusta, in nedeljo, 29. avgusta, pripravil dvodnevni kolesarski izlet od Novega mesta čez Bazo 20, čez Kočevski Rog v Prelesje, kjer bodo udeleženci prespali na seniku pri gostilni Madroni, naslednji dan pa bi se domov vrnili čez Sinji Vrh in Vinico. Skupno je za 100 km kolesarjenja, ki si ga manj pripravljeni lahko skrajšajo tako, da izlet začnejo na Bazi 20. Vsa dodatna pojasnila dobite in se prijavite po telefonu 341 952 (trgovina Smole).

V tretjo ligo na obnovljenem

Letošnje leto so v NK Bela krajina doživeli kar dve spremembi: napredovali so v tretjo državno ligo, ravno sedaj pa obnavljajo nogometno igrišče

ČRNOMELJ - Pred približno tremi leti so obnovili objekt, v katerem so oblačilnice, sanitarije, pisarne in bife, sedaj pa so se v NK Bela krajina lotili samega igrišča, je povedal član kluba, Miran Milic. Finančno so jim pomagali sponzorji, dela pa opravljajo v glavnem prostovoljci iz NK Bela krajina. Njihovo delo so pohvalili tudi predstavniki iz Nogometne zveze Slovenije.

Nogometno igrišče ni bilo obnovljeno že nekaj let, tako da so sedaj imeli kar veliko dela; očistili so tekaško stezo, ki je bila zaraščena s travo, in jo na novo posuli s peskom. Prav tako so položili novo travo in postavili novo ograjo okrog igrišča, saj je bila stara že dotrajana. Pred nogometnim igriščem bodo uredili parkirni prostor, ki je trenutno le posut s peskom, vendar ga nameravajo asfaltirati. Z vsem tem bodo opravili nujna vzdrževalna dela, ki pa niso povezana z napredovanjem v tretjo ligo, saj so zahtevam ustrezale že prejšnje razmere na igrišču, kot je dejal Milic.

OBNOVLJENO IGRISČE - Obnovljeno igrišče ni le pridobitev za nogometni klub, ampak tudi za OS Loka in SS Črnomelj, ki uporabljata igrišče za športno vzgojo. (Foto: P. Movrin)

Št. 34 (2609), 26. avgusta 1999

PRVAKI NA VELODROMU - Mlajši mladinci Krke Telekoma so osvojili naslov državnih prvakov v olimpijskem šprintu in v ekipni vožnji na 3000 m, medtem ko so njihovi starejši kolegi morali obkrožiti priznati prednost moštvu Perutnine Ptuj. (Foto: I. V.)

NOGOMET, ODBOJKA IN KOŠARKA V ŠMARJEŠKIH

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Zdravilišče Šmarješke Toplice bo v svojem športnem parku v soboto, 28. avgusta, ob 9. uri na dveh travnatih igriščih pripravilo nogometni turnir, košarkarski turnir trojk in turnir trojk v odbojki na mivki, ki pa se bo začel popoldne ob 16. uri. Prijave sprejemajo do začetka tekmovanja po telefonu 73 230, interna 329, po 14. uri.

TENIS ZA POKAL TURISTIČNEGA DRUŠTVA

OTOČEC - Turistično društvo Otočec bo v soboto, 28. avgusta, na igriščih na Lutrškem selu pripravilo turnir teniških dvojic za pokal turističnega društva Otočec. Prireditve se bo začela ob 16. uri.

STANKOVIČ V IZRAEL NA SVETOVNO PRVENSTVO

NOVO MESTO - Od 23. do 30. avgusta bo v Izraelu potekalo svetovno in evropsko prvenstvo v letalskem modelarstvu, na katerem po tradiciji tudi novomeški modelarji ne bodo brez svojega zastopnika. V slovenski reprezentanci bo tokrat nastopil član aerokluba Novo mesto Dragan Stankovič, ki bo tekmoval v kategoriji F-1-B (letala s pogonom na gumo z razponom kril 2,30 m).

KOČEVJE V PETO LIGO

KOČEVJE - V prihodnji tekmovalni sezoni bodo nogometaši Kočevja igrali v peti državni ligi. Prvenstvo, v katerem bo po trikotnem sistemu igralo sedem ekip, se bo začelo 28. avgusta. Trener ekipe bo Srečko Rajšel, nekdanji igralec kočevskega prvoligaša Avtobuma oziroma Gaja. Ekipo bodo sestavljali mladinci in nekaj starejših igralcev. Rajšel je povedal, da letos niso obremenjeni z uvrstitvijo v višjo ligo. (M. G.)

Humor s prižnice

Dušni pastirji imajo v vsaki družbi svojo vlogo, ki jo tudi korektno opravljajo. Vera je resna stvar, kar pa ne pomeni, da se ne bi mogli nasmejati ob duhovnostih, pri katerih so sodelovali tudi duhovniki. S tem želimo pokazati še na drugo plat verskega življenja, ki je blizu vsem nam smrtnikom. Anekdoti je zbral Slavko Dokl, karikaturi pa sta delo Bogdana Breznika.

KAPLAN JE ŽENSKI DAL JURJA

Ko je škofjanski kaplan Jože Peče maševal na Bučki, se je domov peljal s kolesom. Zaradi prevelike hitrosti na bučenskem klancu mu je pod kolo prišla neka ženska. Padel je s kolesa. Ko sta ležala na tleh, je kaplan dejal: "Mama, ko vas podre kaplan, dobite jurja (dal ji

je tisočaka), ko pa to naredi kdo drug, vam pa nič ne plača."

ZLAGAL BI SE, KOT SI SE TI!

Na Bučki sta bila prileten župnik in mlad, čeden kaplan. Kaplana je opazila tudi farovška kuharica, lepo in brhko dekle. Da bi osvojila lepega kaplana, se je neko noč slekla do golega. Ogrnila si je rjuho in šla v kaplanovo sobo. Ko jo je zagledal, kako stoji poleg njegove postelje v Evinem oblačilu, je dekle pospremil v njeno spalnico.

Vest mu ni dala miru. Zato je zaupal župniku, na koncu pa ga je vprašal: "Gospod župnik, kaj bi pa vi v tem primeru naredili?"

Župnik se je malo zamislil, potem pa rekel: "Ravno tako kot ti bi se tudi jaz zlagal. Pa naj mi bo prizaneseno."

ZAMAŠKI ZA MAŠE

Premožni kmet, trgovec in gostilničar Ivan Globevnik iz Škofjana je bil med dvema vojnama večkrat v sporu s škofjanskim župnikom.

Nikakor nista našla skupnega jezika. Dajala sta se okoli mejaštva, potem spet okoli ideološkega prepričanja in tako naprej.

Ko so imeli v Škofjanu velik cerkveni praznik, je tamkajšnji župnik svoje ministrante napotil v naselje in gostilne, da so pri ljudeh pobirali nabere. Ministranti so govorili: "Ali boste kaj dali za maše?"

Brez prispevka Ivana Globevnika ni šlo. V ministrantov peharček je z mize pospravil vse "zamaše" od steklenic. Hkrati je ministrantu dejal: "Povej gospodu župniku, da je ta zamaše dal Globevnik."

POLDE JE OPONAŠAL PROŠTA ELBERTA

Novomeščan Polde Cigler je znal dobro oponašati ljudi, še zlasti kapiteljskega prošta dr. Sebastiana Elberta, Bavarca po rodu, ki je govoril močno skozi nos.

Prošt je bil znamenit tudi po tem, da je imel poseben obred vsekovanja pred oltarjem. Iz rokava je potegnil robec, obrnil se je proti vernikom, vrgel si ga je na obraz, potem se je na ves glas useknil. Pogledal je vsebino v robcu, robec pa spet spravil v rokav.

Ker je prošt pogrkoval, je znal reči: "Kristusa so položili v hladen krop." Ali pa: "Kristusa so pribili na griz."

MICKA, NESITE TO VINO SEKRET!

Kapiteljski prošt dr. Sebastian Elbert je dobil novo kuharico Micko. Nekoč mu je postregla z vinom, ki pa proštu ni bilo všeč. Ker je bil po rodu Nемеc, je slabo govoril slovensko, zato je dejal: "Micka, to fino je mrzlo, nesite ga sekret."

Kuharica je vino odnesla in je dolgo ni bilo nazaj. Prošt je bil že nestrpen, zato je zaklical: "Micka, kje je moja fina?"

Micka: "Milostljivi gospod prošt. Kakor ste rekli, sem ga znila v sekret."

BRATA STA RABUTALA ČEŠPLJE

Novomeščana študenta brata Červenka sta rabutala češplje na frančiškanskem vrtu ob Krki. Pri tem opravilu ju je zalotil frančiškanski pater in zavpil: "Kaj pa delata?"

Fanta: "Postoj, mož pobožni! Prihajava z miroljubnimi nameni."

Pater: "Kaj pa delata? Kaj pa delata?"

Brata: "Po naročilu prečastitega gospoda gvardijana, ki je dejal: 'Oberita ta sad, kajti ljubi bog ga je ustvaril samo zato, da ga bosta užila Nace in Beno Červenka'."

KAM GREŠ, MOŽ POBOŽNI?

Novomeški mesarji so imeli v Dilančevi ulici v Novem mestu svojo predelavo mesa. Kadar je bilo manj dela, so radi pokukali na cesto, da so videli, kaj se dogaja. V znani Šolski ulici je po cesti šel mlad parček, ki se je tesno objemal in poljubljalo.

Naproti jima je slučajno prišel frančiškanski pater Ciprijan Napast. Mladenič ga je malce zajedljivo odgovoril: "Kam pa kam, mož pobožni?"

Pater Ciprijan odgovori: "V pogubo že ne, kakor ti!"

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Končno razdelili občinsko premoženje

Dol. list št. 29, 22. julija

Uvod

Po preteku prvega štiriletnega obdobja od uvedbe lokalne samouprave (1.1.1995 - 31.12.1998), prevladuje prepričanje, da je lokalna samouprava zaradi pomanjkljive in nedorečene zakonodaje za veliko začetniških napak, komaj zažvela. Še posebej veliko pravnih praznin in nesmislov je bilo na področju, ki je opredeljevalo odnos med župani in občinskimi sveti. Tu je zakonodajalec preprosto obdržal stari, preživeli in neprimerni komunalno - skupščinski sistem (izvršni svet - občinska skupščina). Zato so bili tam, kjer župani zaradi političnega nasprotovanja niso imeli potrebne načelne podpore občinskega sveta (Kranj, Maribor, Krško, Ljubljana in Novo mesto), še najbolj prikrajšani občani. Dokaz neverjetno pomanjkljive in na hitro sestavljene lokalne zakonodaje (navajam samo en primer), je bilo tudi določilo, da županu traja mandat do njegove smrti. Sedaj nekateri podobnih neumnosti v noveli zakona ni več. Bistveno drugače pa so opredeljene tudi pravice in dolžnosti župana. Tako se županova javnost prenaša predvsem na delovanje občinskega sveta, ki ga vodi in kateremu tudi načeluje. Občinska uprava pa je v operativnem smislu zaupana direktorju uprave, to je bivšemu tajniku. Takšen je duh zakona, v praksi pa je kljub vsemu še veliko težav.

Prav gotovo pa je država v sklopu lokalne samouprave doživela popoln neuspeh tudi na področju delitve občinskih premoženj. Nedorečenost zakonodaje je bila po mnenju številnih županov tu še najbolj očitna. S togim in nesprejemljivim stališčem države, da merila in kriteriji za lažjo in hitrejšo izvedbo delitve bilance med občinami ne smejo biti vgrajeni v zakon, se je država v odnosu do občin pokazala skrajno neodgovorno.

Kako razdeliti premoženje?

Na območju bivše občine Novo mesto so v uvedbo lokalne samouprave (1.1.1995) najprej nastale tri nove občine; mestna občina Novo mesto, ter občini Sentjerne in Skočjan. S prvim januarjem letos pa so nastale še tri nove in sicer: občine Dolenjske Toplice, Mirna Peč in Žužemberk.

Po Zakonu o lokalni samoupravi sleherna občina izkazuje svoje premoženje v tako imenovani premoženjski bilanci. Te so bile predpisane že v Zakonu o financiranju

javne porabe (UL RS št. 48/90), ki je zavezoval bivše izvršne svete, da do 31. 12. 1992 izdelajo premoženjske bilance občin. Način sestavljanja teh bilanc je bil takrat predpisan z uredbo ministra za finance. Bivši novomeški izvršni svet te naloge žal ni izdelal do konca svojega mandata (31. 12. 1994).

Ob uvedbi lokalne samouprave (1.1.1995) bi občine praviloma morale razpolagati s premoženjskimi bilancami, kot osnovo za izdelavo delitvenih bilanc za ureditev premoženjskopравниh razmerij tam, kjer je prišlo do statusnih sprememb občin. Z novim zakonom o lokalni samoupravi pa so bili občinski sveti zadolženi, da do 31. 9. 1995 uredijo medsebojna premoženjskopravna razmerja. Ta rok ni bil realen, saj mnogo občin še danes nima popisnega občinskega premoženja, da o delitveni bilanci niti ne govorimo.

Pri urejanju premoženjskopравниh razmerij želimo posebej opozoriti, da tu ne gre za kakršno koli razmerje ampak za razmerje, ki traja tudi še potem, ko so ta vprašanja rešena sporazumno, s pomočjo arbitraže ali pa sodno. Bistvo sleherne delitvene bilance je v tem, da gre za delitev dobrin in bremen, torej vsega kar je za neko občino lahko dobro ali slabo. Ravno tu pa je bilo v novomeškem primeru na začetku dogovarjanj največ razhajanj in nerazumevanja. Škoda!

Prav gotovo pa pri delitveni bilanci ne moremo prezreti načel gospodarjenja z občinskim premoženjem, ki jih zakon o lokalni samoupravi natančno določa. Premoženje občine je namreč osnova za njeno delovanje, dohodki od premoženja pa so pomembni viri financiranja lokalnih zadev. V javnem interesu je, da sleherna lokalna skupnost umno gospodari s svojim premoženjem s pomočjo sledečih pomembnih treh načel: načelom dobrega gospodarja, načelom obnavljanja premoženja in načelom omejenega razpolaganja s premoženjem. Na tem področju je zato v preteklem mandatu med takratnimi župani prihajalo do največjih razhajanj. Povsem razumljivo je da smo se takratni župani, prvotno kljub soglasno sprejetim merilom in kriterijem ter na osnovi strokovnega elaborata delitvene bilance, katerega sta občinska sveta v Novem mestu in v Sentjerne sprejela brez bistvenih pripomb, zavzemali za interese svojih občin. To je praktično pomenilo, da novomeška občina čim manj izgubi, novi občini pa čim več pridobita. Razumljivo je bilo tudi, da na groba izsiljevanja in namige na "kravje kupčije" (predvsem s strani Skočjana) brez prisotnosti stroke nismo mogli pristajati.

Zaradi blokade občine Skočjan je v Novem mestu, kasneje pa tudi v Sentjerneju, prihajalo do vedno večjih motenj na škodo občanov, ki niso mogli opravljati najrazličnejših pravnih poslov. Zelo je bil moten tudi siceršnji splošni razvoj novomeške in sentjernejske občine. Tudi medobčinska komisija za izvedbo delitvene bilance in posebna komisija občinskega sveta mestne občine Novo mesto, v katero so bili imenovani sedanji svetniki Anton Škerlj, Darinka Smrke in Marjan Somrak, sedanji podžupan, ki me je v takratnih prizadevanjih celo javno podpiral, nista mogli ničesar opraviti. Potem je prišlo volilno leto in prejšnjemu občinskemu svetu, ki je bil po zakonu dolžan izvesti delitveno bilanco med občinami, je pošla volja in pripravljenost za dokončanje tega dela.

Kaj pa komunalna infrastruktura?

Tako imenovana kolektivna in individualna komunalna raba, kot smo včasih poimenovali vse dobrine, ki so zadovoljevale potrebe občanov na tem področju, igra pri delitveni bilanci zelo pomembno vlogo. V komunalnem gospodarstvu je

tako v zadnjem času prišlo do velikanskih sprememb, npr.: pri uveljavljanju posebnih rešitev pri organiziranosti komunalnih podjetij, pri upravljanju z infrastrukturnimi objekti, na področju cenovne politike, pri financiranju komunalne rabe, obračunavanju amortizacije ter zagotavljanju denarja za enostavno in razširjeno reprodukcijo.

Lastninske spremembe so bile v komunalnem gospodarstvu uveljavljene bistveno drugače kot v drugih gospodarskih dejavnostih. Tako je bilo na tem področju izvedeno poddržavljen pretežnega dela družbenega premoženja komunalnih podjetij in celotne njihove infrastrukture, ki je prešla v last občin. Pri tem želimo posebej poudariti, da se problemi in odprta vprašanja, predvsem pa zgrešena vlaganja in politika razvoja komunalnega gospodarstva, odražajo v jasno vidnih negativnih posledicah, žal, šele čez nekaj let, ko že ni mogoče več hitro in učinkovito ukrepati. Zato pri vprašanju nadaljevanja razvoja komunalne infrastrukture ne gre samo za zagotavljanje boljšega poslovnega rezultata komunalnih podjetij ampak za zagotavljanje predvsem dolgoročno optimalnih rešitev. Zato predpostavljam, da so se župani dobro zavedali, kaj so podpisali, in da so bili predhodno natančno in podrobneje seznanjeni z učinki sprememb v komunalnem gospodarstvu, oceno potrebne strateške in sistemske dopolnitve razvoja komunalnega gospodarstva v Sloveniji.

Tako zakon o gospodarskih javnih službah kot tudi zakon o varstvu okolja, vsebujejo določbe, ki narekujejo oblikovanje in ohranjanje funkcionalno in prostorsko zakroženih oskrbovalnih komunalnih sistemov. Zato se še kako utemeljeno vsiljuje vprašanje, kaj so župani dorekli glede upravljanja s komunalno infrastrukturo, kjer je zlasti vodovodno omrežje razvejevano prav v vseh starih in novih občinah. Gre torej za vprašanje vpliva nastanka novih in starih občin na obstoječe komunalne sisteme in podjetje JP Komunala, preoblikovanje po zakonu o javnih gospodarskih službah, ki takšen vpliv tudi zahteva. Pri tem seveda ne gre samo za fizični delež, temveč tudi za solastniški delež, iz katerega izhajajo najrazličnejše obveznosti. Zakonodajalci torej občinam zagotavljajo odločanje, nasprotuje pa razkosanju obstoječih komunalnih sistemov. Ali bo pri tem tako tudi ostalo, pa bomo še videli.

FRANCI KONCILIJA
Novo mesto

Posijala lučka sreče

Krško Društvo zaveznikov mehkega pristana petič priredilo poletni tabor za begunske in socialno ogrožene slovenske otroke

DOLJENJA PIROŠICA - Bobnenje bobnov, ki je z vsakim metrom preveslane Krke prihajalo vse bliže, nas je navdajalo s čudnim občutkom. Počutili smo se skoraj kot nekdanji raziskovalci črne Afrike. Toda ko smo prišli do plitvine, kjer Krka leno zavija v desno, smo na obrežju namesto slamnatih kolib uzrli sodobne šotore in kopico razgraničenih otrok.

Pristali smo ob dveh kanujih in otroci so nas zvedavo opazovali. A le za hip, saj so se takoj zatem znova posvetili plavanju, žoganju in udarjanju po bobnih. Pod enim od šotorov, ki je služil kot jedilnica, smo opazili tudi nekaj odraslih oseb. "Sefinja" tabora Đeni Rostohar je pojasnila, da skupina mladih ljudi iz Krškega, združenih v Društvo zaveznikov mehkega pristana, na tem mestu že peto leto zapored prireja poletni počitniški tabor za begunske otroke, ki se jim redno pridružijo tudi tisti iz domačih socialno ogroženih družin. Teh je bilo

V NEOBVEZEN PREMISLEK

Pri nas ni omejitvev

Če bi se ponovilo to, kar smo kot osnovnošolci doživljali mi, bi mladi in njih varuhi razglasili za ponovitev srednjega veka. Najprej je o tem, kateri film si bomo lahko ogledali in katerega ne, določala tovarišica Julka, učiteljica nemškega jezika. Nato tovariš Švigelj, ki je poučeval matematiko, in končno tovarišica Ivica, razredna učiteljica. To je pomenilo, da smo morali pred ogledom vsake filmske predstave dobiti usten pristanek ali odklonilo.

Zadeva je bila resna, in kdor je izigral prepoved, da se je kako le zmuznil v dvoransko temo, je bil kaznovan z ukorom, kar takrat ni bil mačji kašelj. Odločujoči učitelj je tudi dežural: najmanj uro pred pričetkom vrtanja filma ga je bilo videti za zaveso okna v gradu, kjer je bila zbornica, zraven pa kino dvorana. Pobjeg je bil domala nemogoč.

In tako nismo videli filmov s preveč drznimi ljubezenskimi prizori, prizaneseno pa nam je bilo tudi z nasiljem. Američani "varujejo" pred tem svojo mladino še danes vsaj tako, da predvajajo filme, polne krvi in divjega seksa, v poznih urah, ko naj bi mularji že spala, a tudi v napovedih opozarjajo na neprimernost. Svoje tržišče zaščiti celo tako, da najbolj žgečkljive in spakulativne prizore posnamejo v dveh inačicah: za ameriške in evropske gledalce. Za slednje so scene krutejše, nasilnejše, če hočete - za mlade gledalce škodljivejše.

Nasle TV postaje ne poznajo omejitvev: filme s potoki krvi in s tisoči razmesarjenimi ljudmi, s posiljevanji in drugimi grozotami mirno predvajajo sredi popoldneva ali v zgodnjih večernih urah in niti na kraj pameti ne pride nikomur, da bi ob tem kaj rekel, morda to celo preprečil. Dejanje bi imeli za kršitev s filmskih platen in TV ekrana nov na mlade gledalce (pa ne samo nanje) dokazan.

TONI GAŠPERIČ

JEŽA KONJ - Za otroke, ki prihajajo iz večjih mestnih središč pa tudi za tiste s podeželja je zelo zanimiva ježa konj pod strokovnim vodstvom, kar je dodatna ponudba tabora že nekaj let.

Vseslovenski Tabor mladih

V Dolenjskih Toplicah

DOLJENJSKE TOPLICE - V soboto so se v Taboru mladih končale že šeste Vesele počitnice, hkrati pa tudi že četrte počitnice "Po angleško" - edinstvene počitnice, saj se novomeško društvo prijateljev mladine kot edino v Sloveniji lahko pohvali z organizacijo počitniškovanja za otroke iz vseh koncev Slovenije.

Mladi počitnikarji, skupaj jih je bilo kar 126, so predstavljali Slovenijo v malem: prišli so namreč iz vseh slovenskih pokrajin, iz 45 slovenskih mest in krajev, se pod vodstvom mentorjev - prostovoljcev ves teden preživljali v ustvarjalnih delavnicah (plesni, li-

kovni, oblikovalski, glasbeni in raziskovalni), pripravili so jim tudi lokostrelski tečaj, veslanje s kanuji, ježo konj, seveda pa ni šlo brez kopanja in kolesarjenja. Mladi so si ogledali arheološko najdišče Cvinger, organizatorji pa so jim pripravili še vrsto iger, kvizov, spoznavanje taborniških veščin, orientacijski pohod, modno revijo, skupine so se med seboj pomerile v tekmovalnih igrah itd.

V tabor so povabili mlado dolenjsko pevko Sanjo Cerjak, še posebej pa bo udeležencem ostal v spominu koncert deklet skupine Foxy Teens. V okviru počitnic Po angleško so taborni prostor spremenili v London, v angleški delavnici pa so se mladi ob preživljanju počitniškega programa skozi igro, zabavo in pesem učili angleškega jezika in spoznavali angleške običaje in navade, kot je npr. noč čarovnic.

ŽIVINA ŽIVINA - Živina, zlasti visoka, odločilno vpliva na dogajanje. To velja tudi za Kočevje. Ko gre pri Kočevju čez cesto Kočevje-Novo mesto goveja živina, avtomobili počakajo. Ob prehodu spoštljivo velike črede lisk čez asfalt pastirji poskrbijo za varnost, med drugim tudi z utripajočo lučjo tako da temu dogodku ni kaj očitati. (Foto: M. Luzar)

Vodnjak Dodo

Je pač tako, da se Novo mesto ne more ponašati z množico spomenikov, če sploh s kakšnim, ki bi se v svojem času in s tem kasneje s svojo kvaliteto izvil iz primeža, ki ga v času njegovega rojevanja pomeni kontekst kraja in njegov pomen v širšem prostoru, ter bi tako ne bil le kraju samega ustrežno vreden, le zanj vrednota, temveč bi njegova vrednost sijala širše. Pa vendar to ne sme pomeniti, da smemo biti do teh, ki jih premoremo, kaj manj do brojljivi, prej nasprotno.

Zal pa ni vedno tako. O tem priča tudi situacija ob Kettejevem vodnjaku na novomeškem Glavnem trgu.

Novo mesto je Kettejev vodnjak, katerega načrt je napravil arhitekt Marjan Mušič, dobilo leta 1954, torej kar nekaj desetletij zatem, ko smo prejšnjega, na slavnih dvorskih fužinah napravljene, prodali nekam na Gornje Avstrijsko, kamor ga je odpeljal gimnazijski profesor dr. Kaspar Pamer leta 1903. Debeli desetletji praznine na razširjenem delu Glavnega trga sta zmotili tedaj še študenta arhitekture Mušiča, da je leta 1928 pri Plečniku hkrati z regulacijo Novega mesta izdelal elegantno "Trdinovo fontano" z motivi iz njegovih bajk v kiparskem dodatku sredi bazena, ki bi v osi trga stala pred Fichtenauovo hišo (Glavni trg 2).

Trdinovega vodnjaka žal nismo dobili, bila je to še ena izmed neštetihih nikoli uresničenih študentskih nalog, smo pa zato desetletje po drugi veliki vojni postavili Kettejevega z pesnikovima verzi na zaključku kamnitega oboda.

Ta vodnjak ni danes le spomin na Kettejevo ustvarjanje v našem mestu, temveč je hkrati s svojim zelenim, danes že nekoliko okrnjenim ozadjem in kapo brezovega drevja pomemben likovni element trga ter ga s svojo prisotnostjo tako poživlja kot romantizira.

Pa se zgodi, da vso to likovno uravnovešenost in romantičnost

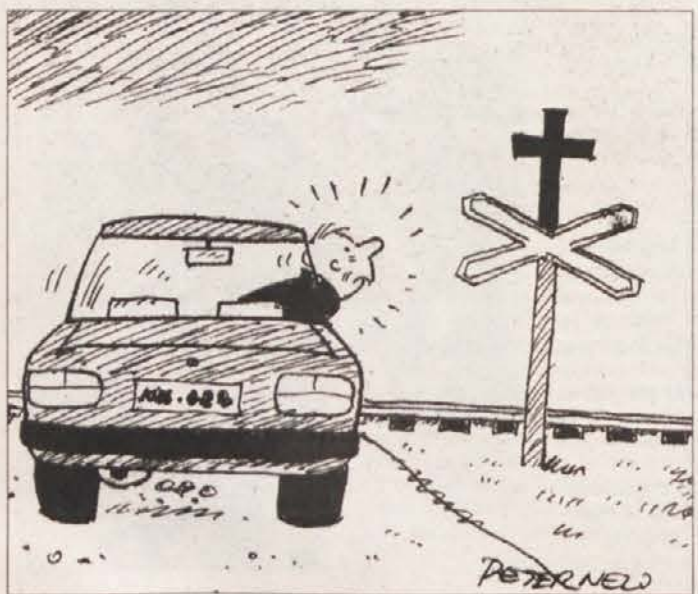
uniči en sam dodo gostilničar, novodobni podjetnik, ki mu neko, najbrž novomeška Komunala, morda pa mestna urbanistična služba, ali kdo ve, če ne celo državna uprava, dōvoli najprej razgrniti priskutno zeleno preprogo, na katero naloži prav tako že po sebi nič kaj estetske mize in stole; da pa bi bil akt degradacije prostora trga in Kettejevega vodnjaka resnično docela malomeščansko izpeljan, mu je dovoljeno pod zelene, senco podarjajoče breze in ob kamnit vodnjak razprezi še velike senčnice. Kakšen pleonazem v bojazni pred sončnimi žarki!

Srebrati hladno pivo ob vodnjaku seveda ni nič slabega, toda ni vrag, da bi človek ob takšnem slabomnem nadaljnjem preobličevanju Glavnega trga raje ne odšel na pivo v nov mestni center v Bršljin in tako vendarle nekaj doprinesel k temu, da staro mestno jedro dokončno in čimprej crkne skupaj s svojimi novejšimi dodatki. Ceno tega pa naj zatem plačujejo kar podjetniki ter seveda mesto, ki se tako malo ceni, da še danes nima "mestnega arhitekta", kakor ga imajo nekatera druga slovenska mesta (denimo lepi Ptuj). Toda mestni arhitekt je vendarle že druga zgodba.

Vse je jasno: odgovorni, kdorkoli se za takšnega želi imeti, gotovo pa vsaj župan Starc, mora ukrepati ter z verzi obogatenemu Kettejevemu vodnjaku arhitekta in častnega meščana Novega mesta Mušiča in kiparja Kalina sredi Glavnega trga vsaj do izteka poletja urediti obdajajoči ga prostor kot spomenikom in fontanam pritiče. Če ne on, bo resda zima napravila svoje, toda kaj ko za njo vedno pride pomlad ter se na plano izpod nedolžno belega snega prebije nesnaga.

Pa da morebitni rešitelji tega problema ne bi postali prehitro zadovoljni, tej "dodo dekoraciji" žal najdemo v starem mestu brez težav par in še kaj več.

TOMAŽ LEVIČAR

"BOBNARKE" PRI DELU - Mlade deklice iz Bosne in s Kosova so bobnale tako neustrašno, kot da bi s tem početjem želele pregnati vse gorje tega sveta. (Foto: T. Z.)

Milan Koletič pri delu

Kljub invalidnosti ne drži rok križem

Milan Koletič iz Črnomlja izdeluje betonske odlitke

ČRNOMELJ - Milan Koletič iz Črnomlja se je pred štirinajstimi leti v prometni nesreči, ko mu je voznik v drugem avtomobilu izsilil prednost, težje poškodoval. Kljub zdravstvenim težavam je še vedno delal v

novomeški Adrii, zadnja štiri leta pa ne hodi več v službo. Na nogah je imel namreč kar štiri operacije, čakajo pa ga še tri.

Toda kljub temu da je invalid druge kategorije, ne more držati rok križem. Ker hodi s pomočjo bergelj, se s tretjega nadstropja stanovanjskega bloka po številnih stopnicah težko poda na sprehod. Zato pa si je na balkonu uredil manjšo delavnico, v kateri odliva s pomočjo modelov betonske odlitke, ki jih potem obdela in pobarva. "Modele sem sicer kupil, vendar potrebujem kar dva do tri dni, da obdelam odlitek. Pomagata mi tudi žena in sin Milan, ki je po poklicu sicer pek, a ga delo z betonom veseli prav tako kot s testom. Veliko odlitkov, ki predstavljajo Marijo, Jezusa na križu, knjigo s posvetilom za 50. rojstni dan, pivca ali sv. Martina, sem podaril, nekaj pa tudi prodal, vendar po simbolični ceni. Ne gre mi namreč za zaslužek, ampak si s tem delom, za katerega mi ni znano, da bi se z njim ukvarjal še kdo na Dolenjskem in v Beli krajini, predvsem krajšam čas," pravi Koletič ter s ponosom pove, da je njegove izdelke moč videti že v marsikateri židanci.

M. B.-J.

Poletno delo dijakov in študentov

Vse več dijakov in študentov išče delo prek študentskih servisov - Zakonov, ki bi jih ščitili pred izkoriščanjem, ni

ČRNOMELJ - Na študentskem servisu Maribor in na Mladinskem servisu Radovljica so povedali, da so dijaki in študenti pripravljeni sprejeti katero koli delo, največ pa delajo v proizvodnji. Poleti delajo predvsem dijaki, zlasti julija, med šolskim letom pa večinoma študenti. Glavni cilj obojih je - zaslužiti čim več denarja, zadovoljna pa so lahko tudi podjetja, saj s tem dobijo poceni delovno silo.

Povečano povpraševanje po delu pripisujejo na obeh servisih ekonomski situaciji. Veliko dijakov se vsako poletje vrača na servise in išče delo, tem pa se ves čas pridružujejo novi. Vodja mariborskega servisa v Črnomlju Martin Lenič je dejal, da je ponudba delovnih mest manjša, kot je povpraševanje, zato nekateri dijaki in študenti ostanejo brez dela. Kljub temu pa se povečuje tudi število ponujenih delovnih mest, saj so na radovljiškem servisu dobili letos približno 20 odst. več ponudb kot lani, je povedala Margareta Andrišević, vodja radovljiškega servisa v Črnomlju. Nekateri dijaki in študenti si sami poiščejo delo in se nato zaposlijo preko študentskega servisa.

V povprečju zaslužijo dijaki in študenti 400 tolarjev na uro, ven-

dar so tudi večje razlike, saj plačilo ni določeno, ampak ga določi posamezno podjetje oz. ustanova. Ker ima veliko podjetij v Beli krajini finančne težave, je delo tukaj slabše plačano kot npr. v Ljubljani, je povedala Andriševića. Imajo pa dijaki in študenti možnost, da si poiščejo delo tudi zunaj Bele krajine in Dolenjske.

Dijaki in študenti večinoma ne iščejo dela, ki bi bilo povezano z njihovim študijem, čeprav vzamejo domovi za ostarele ljudi predvsem tiste iz srednje medicinske šole ali študente, katerih študij je povezan z medicino. Omejitve pri sprejemu na delo se lahko pojavijo tudi pri podjetjih, kjer gre za fizično zahtevna dela. Tukaj sprejemajo predvsem fante, medtem ko živilska in prehranska industrija bolj zaposluje dekleta.

Podjetja in ustanove lahko odpustijo dijake in študente, ki dela ne opravljajo kakovostno. Ker pa zakonodaja na tem področju ni urejena, se lahko pojavi tudi izkoriščanje. Takšne primere so že imeli na radovljiškem servisu; ko je delo opravljeno, podjetje noče dati plačila, češ da ni bilo kakovostno opravljeno. In da bi preprečili take primere, je seveda treba čim prej urediti zakonodajo.

P. MOVRIN

Med suhorobarji in lončarji

V deželi suhe robe dvodnevno rajanje - Letos rekorden obisk?

RIBNICA - Člani turističnega društva Ribnica se od začetka leta vneto pripravljajo za letošnji že 24. Ribniški semenj, ki bo v nedeljo, 5. septembra.

Ker se je ta etnografsko-turistična prireditev uveljavila kot ena izmed najbolj obiskanih pri nas, so se organizatorji ob pomoči občine Ribnica tudi letos potrudili, da bodo sicer standardni stereotipi suhorobarske in lončarske dejavnosti (ves dan bodo mojstri domače obrti ročno iz lesa izdelovali "ruobo vsake sorte, kar si jih ruku zmisliš morda") obogatili s številnimi drugimi spremljajočimi dejavnostmi.

Na čelu spreveda po glavni ulici, ki se bo začel ob 9.15, bo zastavonoša na konju, sledili mu bodo krošnjari vseh generacij, ribniška godba, pevci in člani čednje bolj dejavnega Etnografskega društva iz Hrovače pri Ribnici. Dopoldanski utrip bo v ribniškem gradu popestrilo deset glasbe: Katice, Kamniški koledniki, Lovro Plut, Prifarski muzikanti, Jance, Marjan Beton, Dolenjski harmoniki, Istrijski muzikanti. Prepevali in plesali naj bi tja do 17. ure, ko bodo na svoj račun

prišli tisti, ki kaj stavijo na modo, saj bodo uveljavljeni slovenski manekeni predstavili jesensko zimsko kolekcijo. Za povzdigovanje "adrenalina" bodo poskrbeli Sašo Hribar, pevka Nataša Mihelič in skupina Botri.

V sejemsko ponudbo so se vključili tudi člani Ribniškega študentskega kluba; njihov dvodnevni program je zabavno športno obarvan. V soboto, 4. septembra, ob 9. uri vabijo na turnir v tenisu na igrišču v Gornjih Lepovčah, od 17. ure dalje bo na igrišču TVD Partizan nastop dvanajstih mladih glasbenih skupin, med 21. in 22. uro bo Ribnico "ogrel" glasbeno-pirotehnični spektakel Pur-Teater Gromki.

Na semanju dan bo turnir v ulični košarki, pred "Cenetovo" hišo se bo od 13. do 18. ure predstavil poulični teater. Kmetijci bodo že v soboto, 4. septembra, na Marofu pripravili razstavo plemenske živine, nepogrešljivi udeleženci sejma bodo čebelarji, gobarji, rejci pravih živali, dan odprti vrat bo prvič imel tudi rokometni klub Inles-Riko.

Ob tako vsebinsko zastavljene mu programu, v katerem bo za vsakogar nekaj, prireditelji pričakujejo morda rekorden obisk.

M. G.

Ob 70-letnici PGD Podturn

Gasilci iz Podturna so v soboto, 14. avgusta, ob 70-letnici delovanja pripravili veliko slovesnost

PODTURN - V tistih časih, ko so bile s slamo krite hiše, odprta kurišča in črne kuhinje, je bila ustanovitev protipožarne službe več kot nujna. Podturnsko gasilsko društvo je sprva šlo 26 članov, s prostovoljnimi prispevki so nabavili motorno brizgalno, cevi in drugo orodje. Leta 1931 so na

zemljišču Marije Rotar "na Mlačnicah" zgradili zidano gasilsko shrambo.

Vsa leta je bilo delo društva zanimivo in pestro. Med drugo svetovno vojno so po kapitulaciji Italije veliko zaplenjenega orožja skrili med opremo v domu. Med veliko roško ofenzivo so Nemci opremo izsledili, gasilsko shrambo pa zažgali z opremo in orožjem vred. Leta 1952 so gasilci zgradili nov gasilski dom, ki še danes služi svojemu namenu in je središče družbenega in kulturnega življenja.

Predsednik društva Stane Gorše je v soboto v svojem govoru poudaril napredek v društvu in se ob tem zahvalil za pomoč vsem sponzorjem, krajanom in prijateljem gasilstva. Društvo, ki pokriva največje območje v topliški občini, namerava odkupiti prostore trgovine, v naslednjih petih letih pa nabavo novega vozila s cisterno in visokotlačno črpalko, večji poudarek pa bodo namenili tudi izobraževanju gasilcev.

Na koncu sta predsednik društva Stane Gorše in podpredsednik GZ Novo mesto Franc Bartolj najzaslužnejšim in dolgoletnim članom društva podelila gasilska odlikovanja in plakete veteranom. Ob 70. letnici delovanja je gasilec čestital tudi župan občine Dolenjske Toplice Franci Vovk.

S. M.

Regresiranje šolske prehrane

V osnovnih in srednjih šolah

LJUBLJANA - Ministrstvo za šolstvo in šport že od leta 1992/93 subvencionira šolske malice osnovnošolcev in srednješolcev po vsej Sloveniji. Na začetku je subvencije prejelo 11,4 odst. učencev in 18,8 dijakov, od šolskega leta 1997/98 pa prejema subvencijo skoraj 23 odst. učencev in dijakov. Ministrstvo je za sistematično urejanje prehrane imenovalo programski svet, ki je sprejel kriterije za dodelitev regresirane prehrane: višina povprečnega osebnega dohodka v občini ter brezposelnost v občini, pri srednjih šolah se upoštevata še vrsta šole in izmenskost pouka.

Šola na podlagi kriterijev (minimalno preseganje socialnega minimuma, brezposelnost staršev, dolgotrajnejši socialni problemi ali bolezen v družini, alkoholizem v družini, samohranilstvo...) izbere učence in dijake, ki najbolj potrebujejo regresirano prehrano, in podatke o številu otrok posredujejo Ministrstvu za šolstvo in šport. Višina regresa v šolskem letu 1999/2000 bo enaka kakor lani: znašala bo 90 tolarjev dnevno na učenca in 120 tolarjev dnevno na dijaka.

Ministrstvo bo zagotavljalo tudi brezplačno šolsko prehrano za vse tiste učence, ki bodo v šolskem letu 1999/2000 obiskovali 1. razred devetletne osnovne šole, njihovi starši pa prejemale denarni dodatek po predpisih o socialnem varstvu. Šola bo starše teh učencev obvestila, da lahko na šoli dvignejo obrazec - Vlogo za dodelitev brezplačne šolske prehrane.

Nič drugače

Poudarjanje, da je avtomobil, v katerem so ob nesreči v Slovenski Bistrici umrli trije mladi fantje, vozil dvajsetletni policist, se mi zdi krivično do poklica, ki med ljudmi že tako ni preveč priljubljen. Ko se je pripetila nesreča, voznik ni bil v službi, torej je povsem nepomembno, kaj je po poklicu. Razen če nočemo pri bralcih vzbuditi gneva do mladeniča, ki naj bi bil prav zato, ker je policist, previdnejši. Ne smemo pa pozabiti, da je pod kakršno koli uniformo le človek z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi. Bi bila smrt treh fantov kaj bolj ali manj pretresljiva, če bi za volanom nesrečenega človeka namesto policista sedel učitelj, zdravnik ali pek? Bi bila krivda večja ali manjša? Zaključek bi bil enak: treh mladih ljudi ni več. To je tragedija.

TONI GAŠPERIČ

BAROČNI TRIO - V sklopu prireditve Poletje v Črnomlju je 20. avgusta nastopil baročni trio, ki ga sestavljajo: violinist Igor Grasselli, violončelist Igor Mitrovič in Milko Bizjak, ki igra na špinet. Nastopili so v Pastoralnem centru, njihov enoinpolni program pa je obsegal šest glasbenih del, ki so jih ustvarili Tommaso Albinoni, Giovanni Antonio Sgarberoni, Johann Sebastian Bach, Giuseppe Tartini in Georg Friedrich Haendel. Na koncu koncerta je član tria, Milko Bizjak, predstavil špinet, ki ga je sam naredil. Trio deluje v tej zasedbi že osem let. Igra dela znanih evropskih baročnih skladateljev in skladbe iz 18. stoletja, najdene v slovenskih arhivih. Med te sta spadali tudi skladbi Sgarberonija, ki so jih našli v študijski knjižnici na Ptuj. Vsi člani tria so hkrati tudi solisti. Trio je posnel že več zgoščen in TV oddaj v seriji Glasbena dediščina Slovenije. (Foto: P. Movrin)

POČITNIŠKI DOPOLDNEVI V MUZEJU - V Dolenjskem muzeju so se šolarji vseh starosti in odrasli ves julij udeleževali muzejskih ustvarjalnih uric in delavnic: izdelovali in oblikovali so zgibanke, pisane nakit iz korald in makarončkov, vetrnice, šivali so igrače iz blaga, vezli. Pod vodstvom akademske slikarke Ane Guštin so otroci in odrasli slikali v akvarelu (na sliki). Delavnica je bila nadaljevanje že med šolskim letom začete srednješolcem namenjenega spoznavanja likovnih tehnik. Del ustvarjenega je na ogled v recepciji muzeja in v Jakčevem domu. Avgusta smo nadaljevali z ustvarjalnimi uricami, od 24. do 27. avgusta pa bo v muzeju potekala delavnica spoznavanja vezenin. (I. T.)

GODBENIKI IZ SOSEDNJE HRVAŠKE - Lira, 27-članska godba na pihala iz Kraljevca na Sotli, kraja v bližini Bizeljskega, pogosto gostuje na slovenski strani Sotle. To še posebej zato, ker je njihov dirigent Buco Roguljič iz Krške vasi, znani trobentač, skladatelj in aranžer. Buco pravi, da znajo zaigrati več slovenskih kot hrvaških skladb in da je Lira vselej, kadar nastopi v Sloveniji, prisrčno sprejeta. Nazadnje je nastopila na vrtu gostilne Sekoranja na Bizeljskem. (Foto: M. Vesel)

96. ROJSTNI DAN SESTRE JUTE ŽLINDRA - Sestra Jute Žlindra je 6. avgusta praznovala rojstni dan. Rodila se je v vasi Podpeč v družini s sedmimi otroki. Ker ni bilo denarja, ni mogla študirati, pri 25 letih je vstopila v samostan, po noviciatu pa je odšla v Mostar, kjer je delala v bolnišnici. Največji del življenja je prežvela v Srbiji, delala je kot gospodinja v kuhinji, na vrtu in v župnišču. Sestra Jute pravi, da je še nikoli ni bolela glava in da tudi sicer ni bila nikoli bolna. Ker je želela starost preživeti v domovini, so jo 1992. leta sestre sprejele v dom Trebnje. Tukaj so jo na njen 96. rojstni dan obiskali predstavniki Rdečega križa.

GASILSKA OLIMPIADA - Predzadnji avgustovski soboto so prizadevni gasilci PGD Kamence iz Novega mesta na športnem igrišču pri OS Bršljin pripravili že peto gasilsko tekmovanje v suhem gašenju in štafetnem teku, posvečeno spominu nekdanjega predsednika društva Franca Šitarja. Tekmovanja se je udeležilo dvanajst moških in šest ženskih desetin iz vse države. Med gasilci so zmagali člani PGD Šmartno na Pohorju, drugi so bili gasilci iz Štrekljence, tretje mesto pa so dosegli člani domačega moštva PGD Kamence. Med ženskimi ekipami se je najbolje odrezala desetina iz Loke pri Mengšu, druge so bile gasilke PGD Stranska vas pri Semiču. Gasilstvo Slovenije je v polnem razmahu, zato je mala gasilska olimpiada v Bršljnu pritegnila številne gledalce. Na sliki so mlade gasilke PGD Kamence, ki so po športnem boju zasedle tretje mesto. (Foto: B. Avbar)

NAŠE KORENINE

Češnjavec z Gradnika

Vino iz kamnite zidanice se zlato zablesti v kozarcu. Njegova žlahtna vsebina prijetno osveži vroče grlo in razveseli srce. Nad vinogradi in domačijami v belokranjski vasi Gradnik se cmari vroč avgustovski dan, kamnite stene škinčkove zidanice in vino, ki ga iz njene notranjosti prinese stari gospodar Tone, pa še diha hlad. Gradnik je zanimiva vas, drugačna od večine belokranjskih in dolenskih. Ob hišah so hlevi in druga gospodarska poslopja, tam, kjer bi človek pričakoval sadni vrt, pa zelenijo vinogradi in ob njih stojijo vinski hrami. Škinčkova zidanica je ena od teh in pred njo sedimo sredi tega vročega avgustovskega dne.

Škinčkov Tone se pravzaprav piše Golobič, a pod imenom Škinčkov ga poznajo ljudje na tej in na oni strani Gorjancev. Tako se namreč pravi hiši, v kateri živi. Eni od hiš, ki je v rodu. Drugi se pravi Movernova. Gornja in dolnja so jima tudi rekli. Kako je do tega prišlo, poskušam razumeti, ko se s Tonetom v prijetni senci pred zidnico poglabljam v mladostne spomine: "Sedemdeset sem jih že vrgel čez rame. No, star še nisem, le dolgo sem že na svetu!" se pošali in srebne hladnega belokranjskega. "Mamo Nežo, rojeno v škinčkovi hiši, je še kot deklico vzel k sebi njen stric štefan, ki se je k Movernovi hiši priženil in ni imel svojih otrok. Bil je Malenškov ali po domače Odamkov iz Malin. Neža je pri njem odrasla in se poročila z Jakobom Golobičem iz Sadinje vasi pri Semiču. To je bil moj oče. Jakob je večkrat odplul v Ameriko. Delal je v San Franciscu, Montani in Clevelandu. Povečini je rudaril. Onkraj je počakal, da je minila prva svetovna vojna in se potem za stalno vrnil. Obnovil je škinčkovo hišo, dal zrigolati vinograde in podreti stari hiš. Najel je kamnoseke in ti so kamne, ki so jih pri rigolanju izruvali iz zemlje, lepo oklesali in postavili to zidnico."

Mogočne kamnite stene škinčkove zidanice so takoj pritegnile mojo radovednost. Zdal je skrivnost pojasnjena: za njimi se skrivajo ameriški žulji Jakoba Golobiča. Tudi njegov sin Tone ni imel lahke mladosti. Na njegovih plečih je slonela usoda Movernove in škinčkove hiše. Bil je namreč edinec in, kljub temu da je bilo pri hiši kar nekaj poslova, je bilo treba kmalu poprijeti za delo. Ko se je oče vrnil, je bilo lažje. Tone se spominja polnih hlevov živine in dvorišč, ki so gomazela od perjadi. "Hodili smo na sejme v Metliko, Gradac, Novo mesto in Karlovce. Tam smo prodajali in kupovali. Spominjam se karlovških sejmov. Daleč je bilo, a do doma smo že nekako prišli s konji, voli, kravami ali prašiči, vse to je imelo štiri noge, pa smo gnali po bližnji do doma. Huje je bilo s purani in drugo perjadjo, ki jo je bilo treba celo pot nositi."

Pa ni šlo drugače, potrpeti je bilo treba. Oče Jakob je v obnovljeni škinčkovi hiši uredil pušenšank. Marsikateri liter vina, ki sicer ne bi našel kupca,

je tako rajžal na mizo, zraven pa še kurje ali puranje bedresce ali svinjska pečenka. Tam od Metlike, Črnomlja in celo od Novega mesta so prihajali ljudje na izlete in se zraven tudi pošteno podprli. Ko je bilo za lakoto in počitek poskrbljeno, so zaigrali domači godci in rajalo se je dolgo v noč. Danes toliko govorimo o kmečkem turizmu kot o postranski dejavnosti, ki naj bi kmečka gospodarstva obdržala nad vodo. Pa je treba vendarle vedeti, da vse to ni nič drugega, da so umni gospodarji kaj takega že zdavnaj počeli, če so le imeli možnost. Tone se spominja tudi bregeš, hlače iz domačega konopljinega platna, ki so jih moški v teh krajih med obema vojnama še nosili: "Tako so te opraskale, da si bil ves krvav. Pa ni bilo pomoči, moral si jih nositi in se jih navaditi."

Potem je tu še domače žganje, ki so ga kmečki gospodarji kuhali in ga prodajali v mesto. Tudi Tone je nabiral slive in drugo sadje ter ga, prekuhanega v žganje, prodajal gostilničarjem od blizu in daleč. Posebnost pa je bil njegov češnjavec. "Nekoč sem ga ponudil Peru, novomeškemu gostilničarju, s katerim sva bila dobra prijatelja, pa mi je rekel, naj mu pripeljem vsega, kolikor ga imam. Prav na vse svete sem zapregel konja in mu ga zapeljal poln petdesetlitrski sod. Pri Peru so se radi ustavljali okoliški kmetje, ko so prišli po raznih opravkih v mesto. S šilcem mojega češnjaveca so si privežali dušo in kmalu je pošel."

Kdo bi si mislil, da bom tukaj, v belokranjski vasi na drugi strani Gorjancev, slišal pripovedovati o novomeškem gostilničarju Francu Peru. Pred kratkim sem v knjigi "Stare gostilne" novomeščanke Slavke Ložar prebral, da se je ta priženil k vdovi Franciški Jakše, lastnici gostilne Pri slonu. Tone Golobič ga je dobro poznal, in kadar ga je noč zalezla v Novem mestu, je pri njem tudi prespal. Takrat je Per še skrbel za vinograde na Trški gori, žena pa je vodila gostilno. Po njeni smrti je Per prevzel tudi gostilno, ko pa je tudi on opešal, je ta prešla v last njune hčerke Marije Šali. V prostorih nekdanje gostilne ima zdaj bife z imenom Pri slončkov njun vnuk. Tako vse teče naprej in se spreminja.

Tudi Tone se je oženil. Vzel je Plutovo Lojzko s Starihovega Vrha. Njun zakon je bil ploden, saj se jima je rodilo devet otrok: pet deklet in štiri fantje. Lojzka je že umrla, Tone pa nabira leta in opazuje, kako se njun rod množi naprej. Zdal sta na Gradniku polni obe hiši, škinčkova in Movernova, pa tudi drugod po Beli krajini in Sloveniji je raztresen: trinajst vnukov in petnajst pravnukov je že, pa še jih bo nekaj, če bo po sreči.

Takole se pogovarjam o starih časih z Golobičevim Tonetom in Jožetom Štefaničem, čigar sin je poročen s Tonetovo vnukinjo. Avgustovski dan pa postaja vse toplejši in kamni s škinčkove zidanice nič več ne hladijo. Čas je, da si poiščemo drugo senco.

TONE JAKŠE

PRED ZAČETKOM ŠOLSKEGA LETA

Spet šestletni šolarji, tokrat v devetletki

Osnovno šolanje na Slovenskem ima dolgo in zanimivo zgodovino. V današnjem času je utečeno in se vsebinsko, pedagoško in organizacijsko samo dopolnjuje in izboljšuje. Obvezno je in ta zahteva je zelo resno zastavljena. Mnogi v svetu pa so za tako osnovno človečansko pravico še vedno prikrajšani. Lahko pa rečemo, da je tudi na našem etničnem ozemlju osnovna šola stežka shodila. Kar 225 let je moralo preteči, da smo od uzakonjene šestletne šole dospeli do uvoda v devetletno obvezno šolanje.

Prvi naši učitelji so bili z dobrimi nameni in z razumljivim jezikom Ciril in Metod ter njuni učenci. Kasneje so se pojavile samostanske šole, ki so skrbale za vzgojo in izobraževanje redovnikov, duhovnikov in plemstva. Take šole so bile tudi za dekleta (npr. v samostanu na Krki na Koroškem in še kje).

Prve kali je osnovna šola pri nas poglajala v dobi protestantizma. Prvi Trubarjevi knjigi sta bili namenjeni vsem Slovencem, da bi se naučili brati in pisati. To je bilo izjemno pogumno in hkrati veliko kulturno dejanje, ki je še danes vredno občudovanja in pritrjevanja. V svoji Cerkovni ordnini pa je Trubar povedal, da bi šole obiskovali vsi dečki in deklice. Po zatonu protestantizma je spalnica skrb za takšno izobraževanje. Šolanje se je spet umaknilo v samostane. Žal samo za nekatere. Premožni pa so si šolanje organizirali na domu.

Marija Terezija je bila ob politični in strokovni asistenci izbranih državnih uradnikov napredna, prosvetljena absolutistka. Spoznala je, da napredek lahko omogočajo in pospešujejo le prosvetljeni ljudje, torej vsaj z osnovno šolo. Poleg tega je bilo treba zaščititi mlade državljane pred delodajalci, saj so jih grobo izkoriščali od otroških let dalje. Danes je težko razumeti, da so morali otroci delati tudi ponoči. Leta 1774 je izšla Splošna šolska naredba, ki je uzakonila splošno šolsko obveznost od dopolnjenega 6. do dovršenega 12. leta starosti. To je bil prvi državni zakon, ki je začel na Slovenskem uradno urejati osnovnošolsko področje. Po vaseh so se začele pojavljati trivialke, v trgih in mestih glavne šole, v deželnih glavnih mestih pa so bile ustanovljene normalne šole (normalke), ki so prevzele tudi precejšnjo odgovornost za usposabljanje učiteljev na trivialkah in glavnih šolah. Učni jezik je bila nemščina, šolski obisk je bil skromen, učitelji so imeli šibko znanje, primernih šolskih stavb skorajda ni bilo.

1805. leta je izšel nov šolski zakon Politična šolska uprava. Šolsko upravo in nadzor nad šolami je dobila cerkev. Učitelji niso imeli državne plače, so pa morali biti tudi cerkovniki in od tega so pravzaprav živeli. Pouk na trivialkah je bil prilagojen podožljju in je veljalo vodilo, da imajo tod vzgojne naloge prednost pred izobraževalnimi. Nemščina je bila glavni jezik pouka, slovenščina pa je bila dovoljena kot uvodni učni jezik za začetno razumevanje nemščine in učne snovi. Učitelji največkrat niso kaj pridobivali slovenščine, saj so bili kandidati za učitelje prvič deležni tudi učenja slovenskega jezika šele leta 1818 (F. Metelko). Zato so bili glavni učitelji slovenskega jezika duhovniki pri veroučnih urah.

Od 1809. do 1813. leta so šolstvo pri nas urejale Ilirske province. Tedaj je bilo poudarjeno, da je pravica do izobražbe temeljna človečanska pravica. Osnovna šola je postala enotna za vse sloje prebivalstva. Nadzorstvo nad šolami je bilo urejeno tako, da je za nižjo stopnjo na svojem teritoriju skrbela šola višje stopnje. V času Napoleonove okupacije naših krajev se je v šolah krepila vloga slovenščine. V ta namen so nastajali tudi potrebni učbeniki. Ko se je po letu 1813 vrnila avstrijska oblast, so začela spet veljati stara šolska pravila. Učitelji, ki so se vidno navduševali za francosko urejanje šolstva, so prišli pri oblasteh v nemilost (npr. V. Vodnik).

Tako imenovane nedeljske šole so bile zamišljene za nadgradnjo znanja 6-letne osnovne šole, toda mnogokje so morale prevzeti tudi začetno, elementarno opismenje-

vanje, ker mnogo otrok ni obiskovalo rednega pouka (A. M. Slomšek: Blaže in Nežica v nedeljski šoli, leta 1842). Do revolucijskega leta 1848 več kot polovico šoloobveznikov ni obiskovalo osnovne šole. Glede tega so bile prikrajšane zlasti deklice, ki tudi sicer niso imele možnosti za nadaljnje šolanje. Zanje so se obdržale samostanske dekliške šole (npr. pri uršulinkah).

Med takratnimi šolskimi poročili je bilo zabeleženo tudi tole: "Mnogi kmečki otroci ne morejo pozimi v šolo, ker nimajo obleke in obutev, še manj pa poleti, ker jih starši obremenjujejo z domačim delom." Bile so organizirane tudi šole v industrijskih obratih, kjer je bilo na prvem mestu delo in šele nato skopo odmerjeno šolanje. Če je bilo fantom, šolajočim se na trivialkah, omogočeno nadaljnje šolanje, so morali dopolnjevati manjkajoče znanje, zlasti iz nemščine, na glavnih šolah.

Učiteljska služba je bila še vedno povezana s cerkovništvom, kar je bilo tudi edino jamstvo za preživetje, seveda brez pokojnine. Ker učitelj ni mogel plačati stanovanja, je zanj največkrat zadoščala kambrica v mežarini. O učiteljih z upogljivimi in upogljivimi hrbtenicami in o učiteljih, ki jih je v življenju obšla osebnostna sreča, marsikaj zveemo iz Jenkovega Jepskega učitelja in Cankarjevih (satiričnih) zgodb o njih.

14. maja 1869 je bil v dunajskem parlamentu sprejet tretji državni šolski zakon (Postava...). Z njim je bilo v deželah avstrijske monarhije uzakonjeno 8-letno obvezno šolanje mladine ne glede na spol in vero, in sicer od izpolnjenega 6. do 14. leta starosti. Nadzor nad laično šolo je prevzela posvetna oblast. Deželni šolski svet je postal glavni organ šolske politike, naloge pa so bile dodeljene še okrajnim in občinskim šolskim svetom. Učiteljski stan se je končno odrešil hlapčevske odvisnosti. Učitelji so postali državni uslužbenci, ostali so še organizisti, plače (in pokojnine) pa jim je zagotavljal deželni šolski svet.

Izobraževanje učiteljev se je začelo na 4-letnih moških in ženskih učiteljskih. Za že zaposlene učitelje pa je bila določena dokvalifikacija. Največji del odgovornosti za gradnjo in vzdrževanje šol je bil naložen občinam. Vse pa za take naloge niso bile enake razvite. Kljub temu so se ustanovljale in gradile nove ljudske šole. Zakon je torej pomenil velik napredek za osnovnošolsko vzgojo in izobraževanje.

V 10. paragrafu tega zakona je zapisano, da se zaradi potreb lahko dodelijo šolam oddelki za vzgo-

jo in varstvo otrok, ki jim še ni treba obiskovati šole, in pa strokovni razredi, v katerih bi poučevali o kmetijskem gospodarstvu in obrtništvu. Lahko trdimo, da je bila s tem uzakonjena pobuda za postopno uvajanje predšolske vzgoje in za šole za obrtniške poklice.

Po razpadu Avstro-Ogrske je Višji šolski svet v Ljubljani takoj odpravil nemščino kot obvezni učni predmet. Ministrstvo za prosveto v Beogradu pa je leta 1919 poseglo v šolsko zakonodajo na Slovenskem samo z določilom o urejanju materialnega stanja učiteljsva.

Leta 1929 pa je bil sprejet Zakon o narodnih šolah. Ostala je 8-letna osnovna šola, toda obvezna za otroke, ki so dopolnili 7 let, torej ne več za šestletnike, le izjemoma je bilo možno vpisati posebno razvite šestletne otroke, in je trajala do dopolnjenega 14. leta. Krajevni šolski odbori pa so na podožljju lahko za učence 7. in 8. razreda določili obiskovanje pouka le od novembra do marca. Učitelji, ki jim je bil napredek posameznika najpomembnejši rezultat šole, so bili proti takim olajšavam. Sicer pa je bil šolski obisk soliden, osnovna nepismenost pa tako rekoč odpravljena. Z omenjenim zakonom je bila šolska uprava centralizirana, vodena iz Beograda. Zaradi poskusov poenotenja osnovnega šolstva je bila centralistično usmerjenim oblastem napoti slovenščina kot učni jezik. Celotni Cankar jim je bil trn v peti.

Učitelji so morali imeti končano učiteljsko, kmalu po vojni je bilo organizirano petletno, in strokovni izpit. Precej učiteljev pa si je pridobil tudi višješolsko izobrazbo, posamezniki celo v Zagrebu. Na Primorskem, ki si jo je prilastila Italija, so morale slovenske šole do septembra 1943 uhitniti; na Koroškem onstran meje pa so slovenski otroci v šolah doživljali močne asimilacijske težnje.

Na slovenskem ozemlju, ki ga je okupiral Hitler, ni bilo ne sluha ne duha o slovenskih šolah. Slovenski živeli je bil zanj zapisan smrti. V Ljubljanski pokrajini je italijanska oblast tolerirala šole s slovenskim učnim jezikom. Seveda je šolstvo usmerjalo v svoj prid. Toda že od leta 1942 šole mnogi zaradi vojnih razmer niso (nismo) mogli več obiskovati. V Prekmurju so svoje šolstvo vsiljevali Maždari. Na osvojenem ozemlju pa je bil pouk organiziran v slovenskem jeziku. Take šole so pomenile pravi preporod na Primorskem.

3. oktobra 1944 pa je okrožnica prosvetnega oddelka Rupnikove pokrajinske uprave v Ljubljani naročala šolnikom, da morajo iz učbenikov pred uporabo izločiti

(Koniec pril.)

Postava 14. maja 1869.

o katero se določujejo načela podučevanju na ljudskih šolah.

A. O javnih ljudskih šolah.

I. Namen in vredenje šol.

§ 1. Ljudski šoli je naloga otrokovo navno — versko odgojati, njil dušno delavnost razvijati, dajati jim na roko one vednosti in znanja, ki si potrebna k večjemu in večjemu razvitku v življenju, in položiti podlage, na katerih se bodo izrežali vrli ljudje in člani človeškega življenja.

§ 2. Vsaka ljudska šola, katero je država, dežela ali srenja čisto al vsaj nekoliko na svoje stroške ustanovila ali jo tako izdržuje, je javna za rod in torej sme v njo dohajati mladina brez razločka na vero. Ljudske šole, ki se drugače ustanove ali vzdržujejo, so privatni (zasobni) zavodi.

II. Splošna ljudska šola.

§ 3. V vsaki ljudski šoli se mora podučevati vsaj o teh-le učnih predmetih: verouk, jezik, računstvo, najpomembnejša znanja iz naravoslovja zemljepisja in zgodovine s posebnim ozirom na očetnjavo in njeno ustavo pisanje, geometrično oblikoslovje, petje, telovadstvo. Dekleta se naj raze tega podučujejo tudi v ženskih delih na rokah in pa v gospodinstvu. Kak običajno naj se ti predmeti obravnavajo, je odvisno od tega, koliko učni moči ima ktera šola na porabo. Ravno od tega je tudi odvisno, ali se po dučevanje raztegne še na druge memo ti imenovanih predmetov.

§ 4. Učni črtelj za ljudske šole in vse, kar je potrebno za notranj red šolski, določuje minister za prosveto in poduk, potem ko je zaslišal na nasvete deželne šolske oblasti.

§ 5. Za poduk v verouku skrb in ga v prvi vrsti nadzirajo do tične cerkvene oblasti. Učni črtelj bo določeval, koliko ur se ima odme riti podučevanju veroukanskemu. Kako se ima učni predmet razdeliti me posamezno letne razrede, določujejo cerkvene oblasti. Verski učitelji cerkvene oblasti in verska občestva imajo biti pokorni šolskim postavam in temu, kar na njih podlagi zaukažejo šolske oblasti. Kar so cerkven oblasti sklenile o verouku in o verskih vajah imajo potem okrajnega šolskega nadzorstva naznaniti šolskemu vodji (§ 12). Sklopi, ki so protivi splošnemu šolskemu redu, ne bodo se razlagali. V krajih, kjer ni duhovnika, ki bi mogel redoma podučevati v veri, sme se v porazumljenj učekveno oblastnijo tirjati od učitelja, naj pomaga po zaokazih šolske oblast

POSTAVA... - Postava... je bila objavljena v Slovenskem narodu 1869. leta.

tekste na primer naslednjih piscev: Franceta Bevka, Mileta Klopčiča, Toneta Seliškarja, Antona Ingoliča, Juša Kozaka, Ivana Tavčarja, Alojzija Kraigherja, Miška Kranjca, Prežihovega Voranca (vir: Jezik in slovstvo, leto 1999, številka 5).

Leta 1945 so bile zasebne šole podzavljene, meščanske pa ukinjene. Verouk je postal neobvezen predmet, kar je trajalo nekaj let. Leta 1946 je bila zaradi pomanjkanja učiteljev uvedena sedemletna osnovna šola, v večjih šolskih središčih pa so bile leta 1948 uvedene 3-letne nižje gimnazije. Toda že leta 1950 je bila spet vzpostavljena osemletka in z njo vred 4-letna nižja gimnazija. Prva povojna leta je bilo treba graditi porušene in požgane šole, marsikje je bil pouk v privatnih hišah, nemalo učiteljskih kandidatov se je za začetek dela usposabljalo na učiteljskih tečajih in časosno spet na 4-letnem učiteljsku.

Leta 1958 je bila uzakonjena enotna osemletka, temeljna šola za vse nadaljnje izobraževanje na srednji stopnji, tudi za nastalo 4-letno gimnazijo. Le učiteljske in kasneje vzgojiteljske šole sta postali 5-letni strokovni šoli. V začetku je enotna osnovna šola doživljala občuten letni in generacijski osip, ker sta bili v vzgojno-izobraževalnem procesu preskromno upoštevanji pedagoški načeli individualizacije in notranje diferenciacije. Zakon o osnovni šoli iz leta 1980 je med drugim potrdil celodnevno osnovno šolo v praksi. Za materialni razvoj šolstva pa so četrt stoletja skrbale izobraževalne skupnosti. V začetku 80. let pa so se slovenski šoli vsiljevala skupna programska jedra. Tovrstno vsiljevanje nadmoči je bilo predvsem po razlikah naših kulturnih delavcev zakrinkano in umaknjeno z dnevnega reda.

Proti koncu 80. let pa so se začele priprave na devetletko. Po nekaj letih intenzivnih razprav, primerjav in pripravi je bil marca 1996 v parlamentu potrjen Zakon o osnovni šoli, ki je poleg drugih stvari uzakonil devetletko, obvezno za šest let stare otroke, kar se bo začelo poskusno uvajati na 42 slovenskih šolah v šolskem letu, ki je pred nami. V območni enoti Zavoda RS za šolstvo Novo mesto so za uvajanje dobile soglasje osnovne šole Globoko, Krmelj, Metlika in Semič. Dosedanje priprave za tak prehod so bile solidne in vsestranske, zato smemo zaupati v uspehe. To bo pomemben korak za nadaljnjo kakovostnejšo osnovno šolo. Mnogo stvari iz njenih sestavin se v praksi že uresničuje. Da bo lahko dajala načrtovane in pričakovane rezultate, pa bo treba vanjo vložiti stroko, trud in neodtujljiva vzgojna prizadevanja. Samo dobro pripravljene šole so dobile licenco za delo po novem. Še to je treba poudariti, da postopno uvajanje devetletke ne bo prepuščeno stihiji. Sprotno videenje rezultatov bo najboljši način za pravočasno, pravišnje in uspešno svetovanje vsem, ki bodo v praksi pomoč želeli ali potrebovali.

Naša osnovna šola je letos stara 225 let (od 1774. do 1999.). Kar 155 let (od 1774. do 1919.) je bila obvezna za šest let stare otroke, nato pa 70 let (od 1929. do 1999.) za sedemletnike. Osemletna osnovna šola pa je letos stara 130 let (od 1869. do 1999.). Od leta 1970 smo imeli uzakonjeno malo šolo, ki je lahko načrtovalec devetletke kar marsikaj povedala, kako bo treba s šestletnikom delati po novem. V šol. letu 1999/2000 bomo torej imeli prve šestletnike v devetletki. Drugi se bodo vanjo postopoma vrtstili v naslednjih letih. Tudi učitelji za delo v osetljivih šolah si že vrsto let pridobivajo fakultetno izobrazbo.

Zaželimo učencem in učiteljem v devetletki srečno in uspešno pot. saj takšno željo potrebujejo in zaslužio. Naj se potrdijo pričakovani uspehi v novem šolskem letu tudi v vrstih, v osnovni šoli, ki bo delala po 8-letnem programu, vsem poklicnim in strokovnim šolam, splošnim in strokovnim gimnazijam ter višjim strokovnim šolam in seveda vsem, ki si bodo kot odrasli pridobivali nova in sveža znanja.

JOŽE ŠKUFA

PSI PASME BORDER COLLIE

Pes dobrodošla pomoč ovčerejcem

Pri Črnugeljeh na Grabrovcu pri Metliki so se od nekdaj ukvarjali z vsakim po malem, tako kot na marsikateri srednje veliki belokranjski kmetiji. Imeli so vole, nekaj krav, na njivah so vzgajali vso, kar raste v Beli krajini. Leta 1990 pa je prvič prišla k hiši drobnica: enega vola so namreč zamenjali za trinajst ovc. A takrat niti pomislili niso, da bi se začeli intenzivneje ukvarjati z ovčereji. Ovece so pripeljali k hiši zgolj zato, da bi pač pojedle del kme.

Štiri leta pozneje pa je Andrej Črnugelj pričel kupovati plemenite ovce. Kmalu se je razširil glas, da ima nekoliko več ovc in k njemu so začeli prihajati ljudje po jagenjčke, da so jih pekli na ražnju. Povpraševanje je postalo tako veliko, da mu je vedno primanjlovala živali, zato je začel po vsej Sloveniji kupovati plemenske ovce iz kontroliranih tropov. Danes jih ima skupaj s podmladkom že 180, če pa prišete še jagenjčke, ki končajo kot pečenka, jih je že okrog 350. Andrej pravi, da natančnega števila ne ve nikoli, kajti vsak dan se skotijo novi in skoraj vsak dan kakšnega proda. Povpraševanje po jagenjčkih je namreč tolikšno, da s prodajo nima težav. Prav gotovo tudi zato, ker so ljubitelji pečenke z različnih spoznal, kako dobro je meso njegovih živali. Od konca marca ali začetka aprila pa vse do prvega snega so namreč na paši. Zunaj so cele dneve in noči, a gospodar pravi, da se nikoli ni zgodilo, da bi jih napadle živali ali bi se jih hoteli polastiti ljudi. Vendar je imel Andrej doslej kar precej dela s preseljevanjem drobnice z enega

na drug pašnik. Razdeljeno jo ima v tri črede, vsak dan pa jo premakne v drugo ogrado. Po približno štirih tednih jo spet vrne na isti pašnik. Uredil si je namreč kar deset hektarjev ograjenih pašnikov, poleg tega pa kosi petnajst hektarjev travnikov. Precej zemlje ima v najemu, marsikdo ga celo prosi, naj pokosi tudi njegovo zemljo ter s tem prepreči zaraščanje in ohrani kulturno krajino.

Prav zaradi nenehnega preseljevanja drobnice, kar pomeni tudi veliko tekanja za živalmi, ga je pred meseci pritegnil prispevek v Drobniču o psih pasme border collie. "Gre za angleško pasmo, križali pa so škotskega ovčarja in valežanskega psa. Vzgojili so pse, ki se udeležujejo lepnotnih tekmovanj ter delovne, ki so sicer primerni tudi za tekmovanje, kot je na primer preskakovanje ovir. Mene so seveda zanimali delovni psi. Preko interneta sem se povezal z mednarodno organizacijo ovčarskih psov iz Velike Britanije, in ko sem dobil vse potrebne informacije, sem letošnjo pomlad odšel v Wales k ovčerejcu, ki vzgaja tudi pse. Za Wales se nisem odločil zgolj po naključju, saj je poznan kot ovčerejska dežela. Na tri ovce pride po en prebivalec," niza Andrej, ki si je v Veliki Britaniji izbral psico Šano, s katero sta skupaj vadila delo z ovcami in se navajala drug na drugega.

Črnugelj pa nikakor ne more pozabiti, koliko težav je imel, preden mu je uspelo Šano pripeljati na domače dvorišče. "V Sloveniji so me pošiljali od vrat do vrat, nihče pa mi ni znal natančno povedati, kaj potrebujem za uvoz

psa. Dovolj žalostno je, da so mi z britanskega ministrstva za kmetijstvo, ribištvo in prehrano poslali sporočilo, kaj vse potrebujem in na koga se moram pri nas obrniti za uvoz psa," pravi Andrej, ki se še potem, ko je dobil vsa dovoljenja in zdravniška potrdila, ni rešil težav. Šano, ki je prišla k nam z letalom, so spremljale težave tudi med prevozom.

Danes ima Andrej že dva border collija. Iz problemov, ki jih je imel pri uvozu Šane, se je veliko naučil. Tako je nedavno, ko je bil zopet v Veliki Britaniji, pripeljal s seboj še dvomesečnega Šcota. "Name so naredili ti psi dober vtis prav zaradi tega, ker so zelo inteligentni in jih je mogoče veliko naučiti, poleg tega pa so deloholiki. Ves dan bi delali in prav nesrečni so, ko morajo počivati. Vendar pa niso čuvaji. Za ljudi jim je prav malo mar, ko pa zagledajo ovce, že čakajo na ukaze. Sicer pa so zelo skromni," pripoveduje Črnugelj. In za kaj so še posebej primerni? "Border collie lahko zbere skupaj ovce na pašniku, da jih požene iz ene staje v drugo ali v hlev. Lahko oddvoji eno ali več ovc, ki jih potrebujejo za cepljenje, pregled, striženje, zakol," našteva.

Pse je moč dresirati s piščalko, besedo ali gibi. Šani, ki je stara petnajst mesecev, daje navodila z gibi ali pa ji jih pove v angleščini, tako kot so jo naučili, preden je prišla v Slovenijo. Prav zato je prejšnji mesec pripeljal še mladička, ki ga želi vzgojiti po svoje. S seboj je prinesel tudi posebno piščalko, s katero dajejo navodila psom v Walsu, saj so na širnih

pašnikih marsikdaj predaleč, da bi ukaz slišali ali videli. Sicer pa so osnovni štirje ukazi, po potrebi pa se jih psi lahko naučijo še veliko več. Andrej prizna, da njegove ovce niso navajene psov, tako da mora bolj kot Šano sedaj uriti drobnico. Vendar pa Črnugelj, ki velja za največjega ovčerejca v Beli krajini poudarja, da te pasme psov ne priporoča rejcem drobnice, ki imajo manj kot sto živali.

Črnugelj ne taj, da ga je Šana, ki je druga psica te pasme v Sloveniji in edina v Beli krajini, veljala kar okrog pet tisoč DEM. Prav zato, da bi se mu povrnil del stroškov, razmišlja, da bi vzgajal te pse tudi za druge ovčerejce, čeprav poudarja, da je zanj še vedno najpomembnejše, da bodo pri ovčereji pomagali njemu. "Seveda je moja dokončna odločitev o reji psov odvisna predvsem od tega, kakšno zanimanje bo zanje v Sloveniji. Š Šano sem se že predstavil na razstavah in ljudje so si z zanimanjem ogledali prikaz dela. Nekateri so prišli po nasvete tudi domov. Kdor koli se bo še odločil za border collie, mu bo vsekakor lažje kot meni in Šani, s katero v Beli krajini orjem ledino. Zavedati pa se moramo, da se, ko bo naša država v Evropski uniji, ovčereja z manj kot 500 ovcami ne bo splačala. Takšnemu tropu pa en človek ne bo kos, a ker so delavci dragi, bodo še kako prav prišli prav psi, ki poleg hrane in pozornosti ne zahtevajo nobenega plačila," pravi Andrej, ki se je prav v Walsu naučil, kako je mogoče biti tudi z malo delovne sile kos velikemu tropu.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

ANDREJ ČRNUGELJ S ŠKOTOM IN ŠANO - Črnugelj ne taj, da se je pri delu z ovcami že marsikaj naučil od Šane, izkušnje pa mu bodo prišle še kako prav pri vzgoji dvomesečnega Šcota, ki ga želi vzgojiti po svoje. Vendar so sedaj mladička bolj kot resno delo pri srcu norčije, kar Šani, ki bi ves dan po Andrejevih navodilih "urejala" ovce, ni najbolj všeč. (Foto: M. B.-J.)

HEMOFILILIJA

Srečkovo življenje je en sam boj

Pred petinštiridesetimi leti, ko je bilo Srečko Šuštarju iz Metlike dve leti, se mu je lupina od jabolka zagostila med zobmi in ga ranila. Začel je močno krvaveti in zdravnik so ugotovili, da je Srečko prišel na svet s hemofilijo, podedovanim nagnjenjem k težko ustavljivim krvavitvam že iz neznanne ranice, ker se kri nerada strdi. Od takrat je njegovo življenje en sam boj.

Saj je tudi Srečko kot otrok, tako kot njegovi vrstniki tekal naokrog in skakal, vendar se je moral vedno paziti. Bog ne daj, da bi padel! Še danes ve, kako hudo mu je bilo, ker ni smel sedeti na kolo. A se je navadil, da se mora bolj paziti, in tudi otroci, s katerimi se je igral, so vedeli, da ga ne smejo udariti ali poriniti, pač pa paziti nanj. Že v osnovni šoli pa so se pričele težave. Vse pogostejše so se oglašale bolečine. Zato si po končani osemletki ni mogel predstavljati šolanja v drugem kraju, saj se ni mogel voziti, kaj šele da bi ostal v internatu. Edini način, da je prišel do poklica, sta bila dom in šola za invalidno mladino v Kamniku, kjer se je izsolal za RTV mehanika. A kljub temu da ima zelo težko obliko hemofilije, se je po končani šoli zaposlil. "V delovni knjižici imam šest let delovne dobe, čeprav sem bil od tega poldrugo leto na bolniškem dopustu. Toda če bi me danes pozdravili, bi se takoj spet zaposlil, za razliko od tistih, ki so šli v pokoj, potem pa so delali na črno. A zdravniški komisiji je bilo prej razumljivo, da nisem za nobeno delo, kot komisiji takratne jugovojke. Celotno Ljubljano sem moral, da sem stopil pred obličje članov vojaške komisije, ki je s težkim srcem odločila, da nisem sposoben za vojaka, vendar le v mirnem času. Ti bi lahko vozil džip," so rekli. Prav čaka sem, da bo leta 1991, ko je bila vojna v Sloveniji, res prišel poziv," se nasmehe Srečko, ki je kljub pestremu trpljenju pripravljen vedno vsako stvar obrniti na bolj veselo stran.

Prizna, da se tudi v pokoju ni dal kar tako. Najprej je celo razmišljal, da bi opravljal kakšno delo na domu, a ni našel nič primerne. Zdravja pa je bilo vse manj. Nekaj let je počasi še lahko hodil po stanovanju, potem se je vozil z invalidskim vozičkom, sedaj pa bi potreboval že posteljo na kolesih, kot se pošali. Štirindvajset ur na dan namreč preživi v postelji, a pravi, da mu ni težko, kot bi morda kdo pomislil. "Pogrešam le to, da okno moje sobe in s tem tudi postelja nista obr-

Prizna, da se tudi v pokoju ni dal kar tako. Najprej je celo razmišljal, da bi opravljal kakšno delo na domu, a ni našel nič primerne. Zdravja pa je bilo vse manj. Nekaj let je počasi še lahko hodil po stanovanju, potem se je vozil z invalidskim vozičkom, sedaj pa bi potreboval že posteljo na kolesih, kot se pošali. Štirindvajset ur na dan namreč preživi v postelji, a pravi, da mu ni težko, kot bi morda kdo pomislil. "Pogrešam le to, da okno moje sobe in s tem tudi postelja nista obr-

Srečko Šuštar

njena k soncu. A če bi z mamo, s katero živiva skupaj, želela zamenjati stanovanje, za to ne bi dobila kakšnega posebnega posojila, čeprav sva oba hudo bolna. Za nakup avta pa bi mi dali celo popust, četudi se vanj še uvesti ne morem. Kakšna ironija!" se nekoliko razjezi, a hitro pristavi, da je družba kar dobro poskrbela zanj. "Če iskreno povem, dobim celo več kot marsikdo, ki dela, saj imam pokojnino, invalidnino, postrežnino. In ko sem imel težave, nikoli nisem naletel na človeka, ki bi bil neprijazen, bodisi v zdravstvu ali zunaj njega. Zgodilo pa se je - kar je najbolj žalostno - da sem na gluha ušesa naletel v eni od invalidskih organizacij. Česa takega res nisem pričakoval," pripoveduje Šuštar, ki je, kljub temu da je že dolga leta priklenjen na bolniško posteljo, zelo razgledan. Predvsem pa je vesel, če najde sogo- vorknika, katerega pogledi na različne dogodke, odločitve, spoznanja se razhajajo z njegovimi, in zadovoljen je, če lahko utemeli svoj prav. Pravi, da je dan marsikdaj kar prekratek. Televizije sicer ne gleda veliko, ker prinaša same slabe novice, rad pa posluša glasbo. Bere knjige in časopise, čeprav zadnje čase, ko ne more sedeti, bolj težko. Pa prijatelji se radi oglasijo pri njem na klepet.

Ko so se Srečko pred štirimi leti začele pojavljati rane na nogah, kar ni bilo nič čudnega, saj je bil v postelji že poldrugo desetletje, je postal presnojelec. "Gre za posebno obliko vegetarijanstva. Jem samo surovo hrano in nekateri mi pravijo, da sem na dieti, v resnici pa se samo ravnam po svetopisemskem izročilu," pojasni. Ko se je začel drugače prehranjevati, so rane same izginile. Zdravje se je začelo izboljševati in upal je celo, da bo šel letos na morje. A je letošnjo zimo imel močnejše krvavitve, ki jih preživi le malokateri hemofilik. Po njegovem je ostal pri življenju po zaslugi novega, zelo draga zdravila. Hematolog dr. Dušan Andoljšek, ki ga je zdravil, je imel precej težav, preden ga je smel uporabiti. Moral je celo na razgovor k direktorju ljubljanskega Kliničnega centra dr. Rodetu. Seveda sta pomagali tudi dve operaciji, njegov način prehranjevanja pa človeška vztrajnost, kot je dejal dr. Andoljšek. "Od malih nog so nam vsi govorili, da nisemo bolniki, ampak hemofiliki. Zato smo se navadili boriti. Najbrž pa je bil vmes tudi kakšen čudež. Pri moji bolezn, je vedno, ko gre na bolje, vmes tudi malo čudeža," pristavi Srečko, ki ga smisel za humor očitno nikoli ne zapusti. Prav njegov neizmiren optimizem in volja do življenja držita pokonci tudi njegovo mamo in sestro Sonjo, ki ga skrbno neguje. In prav gotovo bi njegova terapija za dobro voljo pregnala iz glave črne misli marsikomu, ki obupuje nad stvarmi, ki niso niti senca Šuštarjevih težavam. Ko mu to omenijo, se nasmehe in pokima. "Ljudje morajo imeti le cilj, pa so polovico poti do uspeha že prehodili. Moj naslednji cilj je zbrati toliko moči, da se bom lahko v postelji umedel. Potem pa bom naprej gradil načrte. Nikakor ne gre, da bi obupal," pravi Srečko Šuštar.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

O Srbiji so vedno odločali drugi!

"Računalniški fašizem(!) ameriške zunanje ministrice in predsednika britanske vlade ter prepotentnost srbskega vožda so tretjo Jugoslavijo, zlasti Srbijo, na pragu 21. stoletja pahnili za sto let nazaj - v veliko neugotovost," mi je v avtobusu med Beogradom in Čačkom, ko so se z lokalne radijske postaje, ki ves dan predvaja poročila nemške postaje Deutsche Welle, odvrtle zadnje kitice pol stoletja prepovedane srbske pesmi "Spremite se, spremiti se, četniki", povedal tridesetletni Kragujevac. Vražal se je iz dšrednje srbske bolnišnice na Banjici po poškodbi od bombardiranja tovarne Zastava, v kateri je bil skupaj z nekaj tisoč sodelavci tudi tistega dne, ko so Natova letala na največjo srbsko tovarno in tretjič odvrgla več ton streliva.

"Mar vas ni bilo strah, da bi se v hipu znašli pod ruševinami in zglede neli s ploščevino," sem ga vprašal. "Kaj neki zgoreli, saj smo bili po nekajdnevem protestnem zborovanju obveščeni, kdaj bo sovrage udaril! Nemudoma smo se umaknili v hodnike pod zemljo, nekakšne bunkerje znotraj tovarne, ko so letala odšla, smo varno prilezli ven," je še pojasnil.

Nemalo presenečen sem bil, ko sem enakim zgodbam prisluhnil še v drugih pogovorih. Vedoč približno, kdo izmed vprašanih sodi kateri hovi, odgovori neverjetno kristalno jasni. "Res nas je napadla največja vojaška pošast tega stoletja, a to ni bila vojna, v kateri bi Srbi s krvjo na fronti, v obrambi domovine, pisali svojo tretjo zgodovino. Sloba in Mira sta vedela, katerega hudiča sta poklila na svoje dvorišče, zato je bilo nulenje Srbije njuna zasebna zadeva.

Sicer pa o najnovejši kalvariji domovine, ki jo družinska stranka od pomoči hujšaka Šešlja slavi kot zmago, največ pripovedujejo "rezeristi", ki so bili poklicani, da na Kosovo branijo sveto srbsko zemljo, zdaj pa pred vojaškimi poveljstvi s zahtevajo plačilo dnevnice za dvomesečno vojskovanje.

"Vojska se je z opremo, tehniko in oborožitvijo pravočasno umaknila na rezervne lokacije. Po večjih okrog strjenih naselij. Letališča so bila prazna, najsodobnejša letala in radarско opremo so še pred političnunele okrog letališč, ki so bili že zalaganj zgrajeni," mi je zaupal častnik (to med ljudmi sploh ni več skrivnost), ki je več mesecev prebil na "Jekleni ptiči" so ves čas vojne neizprosno bombardirali zlasti letališča v Ladevcih pri Kraljevu in pri Užicu. Obramba jim je spretno pripravila zvijačo, saj so v času premora tudi iz električnih

drogov, papirja in z barvami "delali" letala (makete), ki so bila ob mraku tarča silovitega napada.

"Naslednji dan je CNN poročal, da so pri Ladevcih uničili najsodobnejši mig. Vojakom se je adrenalin dvignil, veselje je bilo še večje kot ob sestreljenem B 27 pri Šabcu. Ja, sestrelili so naš mig iz električnih drogov. Amerika ka taka, sem si mislil. Zdelo se mi je, kot da se gremo četnike in partizane," mi je pripovedoval rezervni častnik.

Zgodbe s fronte črte so še zlasti sočne ob kozarčku "prepečenec" in ljudske glasbe, v kateri so v ospredju pesmi o "Đeneralu Draži", čigar petdesete obletnice obsojbe na smrt so se spomnili sredi julija. (Vnuč nekdanjega poveljnika četniških enot je danes župan Beograda.)

Novi Sad, pravijo mu tudi srbske Atene, je zaradi porušenih mostov na Donavi razdeljeno mesto. Srbija z Vojvodino spričo tega ni bila nikoli pretirana, saj je bil glavni most prek Donave pri Beški, dvajset kilometrov od Novega Sada, kjer je administrativna meja med republiko in pokrajino, le delno pokrokovana. V manj kot štiridesetih dneh po vojni so mu obnovili lok in zdaj je spet prevozen; uradna oblast pa je dogodek označila kot zgodovinski.

V vojni je veliko utrpela zlasti Šumadija, osrčje Srbije. Čačak, Kraljevo, Kruševac, Užice, Valjevo in Šabac so ostali brez dobičkonosne industrije in več kot dvesto tisoč delovnih mest. V Čačku so letala trikrat bombardirala tovarno Sloboda. Skoraj v celoti je zravnana z zemljo, na nekdanj uspešno podjetje spominjajo le nepokrokovana dimnik in upravna stavba ter vojaški del, ki je menda pod zemljo.

To mesto na Moravi je bilo zaradi opozicijske držbe še v prejšnji Jugoslaviji odrinjeno od Beograda. "Sino moj, mi se nismo dali kralju Aleksandru, Titu in Slobodanu Miloševiću, še Vuku Draškoviću smo povedali, da ga je hudo polomil, ko je šel v rdečo-levičarsko vlado," mi je ob osrednji tržnici prišepnil Jovan, 70 letni ulični prodajalec stare šare. Sploh je bila vsa Šumadija siva lisa na političnem zemljevidu, saj o Srbiji niso skoraj nič odločali ljudje iz njene osrčja, ampak "uvoženi Srbi".

"Milošević ni Srb, saj nam drugače ne bi prizanesel toliko gorja, Šešelj in Drašković sta Hercegovca, Marjanović (predsednik vlade) je iz Knina, drugi politiki so doma iz južne Srbije. Črnogorci? Njihov rojak, vožd z Dedinja, dela zanje, a narod slepi, češ ne bomo jim dali, da se odcepijo. Naj gre do k vrugu, tudi oni (Črnogorci) so v vojski, policiji in državni upravi zasedli vsa pomembna mesta po Srbiji. Kakšna neki smo mi država, ki šteje okrog deset milijonov duš, a pred Črnogorci - menda jih je nekaj več kot pol milijona - se nam tresejo kolena,"

je bil še bolj razburjen tistega dne najstarejši trgovec na čačanski tržnici.

Vsaka po svoje! Srbija in Črna gora utirata pot v prihodnost. Nad srbsko so se že zdavnaj zgrnili sivi oblaki. Vojna je sicer močno oslomašeno gospodarstvo še bolj pahnila v brezno. Neodvisni ekonomisti so "določili" črno prihodnost: gospodarsko raven iz 1990 bo Srbija s sedanjo oblastjo ujela šele čez 30 let. Povprečna plača je julija znašala okrog 560 dinarjev (petdeset mark), seveda če jo še sploh prejmejo, potrošniška košarica pa je bila desetkrat dražja.

Zivljenje na podeželju gre svojo pot. Tam se veliko ni spremenilo, ljudje delajo kot mravljinke in se sprašujejo, kdaj bodo dobili nekdanje devizne prihranke, kaj je z denarjem od "preporoda Srbije", kam sta izginila "gazda Jezda" in "teta Dafina" (zasebni banki v času vojne na Hrvaškem in Bosni, ki so ju prevarani državljani polnili pod pretezo velikih obresti). Država se zaveda, da imajo kmetje še skrit denar pod posteljo, in z zvijačo pobira davek. Prejšnji mesec so začeli pri registraciji osebnih in tovornih avtomobilov zaračunavati še po 500 dinarjev "mostnine". Denar naj bi šel za obnovo porušenih mostov - če bo.

Vojna je iz mest na podeželje pregnala staroselce, novodobne begunce, ki so se ponekod pridružili sotrpino iz Krajine in Bosne, o kosovskih nesrečnih nihče niti ne govori (končno, vsi Srbi v eni državi, pravi ciničen grafit na vhodu v Beograd). Ti so nekakšni balkanski Palestinci, saj skoraj nihče izmed njih, razen tistih, ki so bili rojeni v Srbiji, ne more dobiti državljanstva in drugih uradnih dokumentov.

Trgovine so založene kot nikoli doslej, povsod pa prevladujejo italijanski izdelki, vedno več je nemških, nikakršnega blaga pa ni videti iz "bratskih pravoslavnih držav". Trgovina cvete tudi na ulicah, tam so zelo dejavni dilerji, ki kupujejo marke po dvanajset dinarjev, kar je za trideset odstotkov več od uradnega tečaja.

Srbija je medijsko močno okleščena, saj so do tal porušeni skoraj vsi oddajniki. Prvi televizijski program po rezervnih linijah sicer seže v domove, a ga skoraj nihče ne gleda. Ljudje čedalje več poslušajo radio Slobodna Evropa. Glas Amerike in Deutsche Welle. Na lokalnih postajah po 24 ur predvajajo narodno glasbo, vsake gostilne so nabito polne, tombola in druge razvedrilne igre so mnogim postale "duševna hrana". Posamezniki imajo v denarnicah dovolj evrenka za svojo dušo. Le kako naj drugače pojasnim "kafansko" razkošnost in njihove sičersne težave, a pri tem jim je malo mar za nevarne vožnje z izrabljenimi vozili (na cestah mrgoli Zastavinih vozil) ali neurejeno komunalno

infrastrukturo in cvetoča smetišča tudi na robu večjih mest.

"Poletje bomo nekako preživel, pozimi bo hudo. Na vasi ne bo težav, v mestih pa se bodo gledi s telovadbo. Sicer pa bodo večja mesta po Srbiji septembra "ogreli" tudi študentje, ki so že napovedali pohod na Beograd," pojasnjuje upokojeni profesor.

Poldrugi mesec se po srbskih "čaršijah" dogaja ljudstvo. Zveza za spremembe, ki jo vodi "izdajalec" Zoran Djindjić, potuje povprek in počez po Srbiji in ljudstvo prepričuje, da mora Milošević oditi. Za njimi se je "zbudil" tudi spreobrnjenec Vuk Drašković, ki Miloševiću ponuja "še eno prilikožnost"; če "popravnega" ne bi opravil, potem naj gre v - Haag.

Ljudje vse manj govorijo o bombardiranju, večina jih je prepričanih, da poseg Nata ni imel nič opraviti z Miloševićem, najbolj prizadeti so bili navadni smrtniki, na Kosovu pa so razmere ušle nadzoru mirovnihi sil, ki ne bodo mogle nikoli uresničiti miru med Albanci in Srbi. Kosovo je torej za Srbijo (navadnim ljudem je to malo mar) dokončno izgubljeno. Njegove "prodaje" se je sprva lotil Milošević, ki ni znal (hotel) pravočasno zdraviti bolnostnega tkiva nekdanje jugoslovanske federacije. Sveto srbsko zemljo, s katere je po prihodni mirovnihi sil (kakšna ironija) zbežalo več kot 120 tisoč Srbov (v pokrajini jih je ostalo še okrog 50 tisoč), je iz pravnega sistema zvezne države izrgala mednarodna skupnost.

"Bojim se, da gre takšna opozicija socialistom na mlino. Drašković bi moral v senco, Djindjić ni po volji (večinskemu) narodu, preveč je narcisoiden, v obeh po žilah teče bosanska kri. Na Balkanu smo ta hip občutili tudi za te podrobnosti, žal. Čeprav je v desetletni vojni - začela naj bi se 1989 ob Miloševićevem govoru na Gazi mestanu na Kosovu - državo zapustilo več kot dvesto tisoč mladih, bi se v (ožji) Srbiji zanesljivo našel kdo, ki bi rekel: "Dosti vas imam, hočem biti vaš Willi Brandt! Dedek Avramović, pred petimi leti po Šešljem senariju odstavljeni guverner Narodne banke Jugoslavije, in tudi biciklist Panić, nekdanji predsednik zvezne vlade, nista od muh. Srbija nikoli več ne bo potrebovala liderja. Če se to ne bo zgodilo, bomo še globlje tonili v prepad, meje nam bodo spreminjali drugi, kadar se jim bo zahtelo," je še pojasnil vsehoboi profesor.

O spreminjanju meja vic iz družinskega Marković-Miloševićevega kroga pravi takole: Zgodaj jutraj Mira prestrašeno zbudi Sloba in ga vpraša: "Mož, kaj hudiča ti vojaiki počnejo okrog naš hiše, naj nas vendarle pustijo pri spati?" "Žena, ne bodi trapasta, ali ne vidiš, da varujejo naše (državne) meje!" odvrne Sloba,

MILAN GLAVONJIC

MESNINE DEŽELE KRANJSKE, d.o.o.,
Ljubljana, Mesarska c. 1
vabi k sodelovanju
MESARJE – PRODAJALCE
za delo v PE v Novem mestu

Pogoji: - poklicna šola za mesarje, izpit za prodajalca, izpit iz hig. min.,
- komunikativnost in samostojnost pri delu.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas z 2-mesečnim poskusnim delom. Nastop dela takoj.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi na naslov:

Mesnina dežele Kranjske, d.o.o., Mesarska c. 1, Ljubljana. Prijavi priložite pisna dokazila o izpolnjevanju pogojev.

O izbiri vas bomo pisno obvestili.

Kolpa je belokranjsko morje

Avtokampi ob Kolpi so pripravili za svoje goste pestro ponudbo - Slovenci so slabo seznanjeni s turistično ponudbo Bele krajine

BELA KRAJINA - Letošnje poletje sicer ni najbolj naklonjeno Kolpi, vendar kljub temu avtokampi ob njej ne samevajo. Če niste nobenega obiskali, vas bo morda k temu spodbudil naš obisk avtokampov ob Kolpi. Obiskali smo jih pet in povprašali po njihovi ponudbi.

Eden prvih avtokampov, ki jih boste srečali na poti po Kolpi navzdol, je Madroničev avtokamp v Prelesju, ki obratuje v sklopu kmečkega turizma. Kot je povedal lastnik Ivan Madronič, je ta kraj namenjen tistim, ki iščejo mir. Gosti se ne morejo zanašati na Kolpo, saj je tukaj večinoma hladna, zato pa radi ribarijo in hodijo na lov. S tem se ukvarjajo predvsem gostje iz Italije in Nemčije,

seveda pa pridejo tudi Slovenci. Turisti lahko prebivajo v svojih prikolicah ali šotorih. Avtokamp sprejme približno deset prikolic in 20 šotorov, možna je tudi napeljava elektrike, poskrbljeno pa je tudi za sanitarije. Gostje lahko v bližini najamejo čolne, v avtokampu pa jim je na voljo namizni tenis. Tukaj je tudi gostilna, kjer turistom postrežejo s hrano in pijačo.

Na svoji poti se lahko ustavite tudi v avtokampu Kolpa na Vinici, ki spada pod Gostinstvo Bela krajina. Tudi tukaj so povedali, da je avtokamp miren in da se nekateri gostje vračajo že 20 let, avtokamp pa deluje okrog 40 let. Gostje lahko bivajo v svojih prikolicah ali šotorih, na voljo pa so jim tudi štiri sobe. Za prikolice in šotore je namenjenih 80 parcel, ki so večinoma v senci. Tudi tukaj je poskrbljeno za sanitarije, elektriko, hrano in pijačo ter športne aktivnosti; lahko najamete kanu ali raft, igrate odbojko na mivki ali namizni tenis, v bližini pa je tudi športno igrišče, ki ga lahko uporabljajo gostje. V avtokampu so pred letom 1991 prevladovali tujci, danes pa je ravno obratno, in čeprav je v bližini mejni prehod s Hrvaško, to turistov ne moti.

Obiska vreden je tudi avtokamp Kolpa na Adlešičih, ki obratuje pet let. Lastnik Anton Jankovič je dejal, da lahko sprejmejo okrog 500 gostov, ki lahko najamejo prikolice v avtokampu ali pripeljejo svoje, bivati pa je moč tudi v šotorih. Na voljo so celo skupna ležišča, in sicer jih je 25, na katera pa se lahko ob slabem vremenu zatečejo tudi gostje iz prikolic in šotorov. To se je zgodilo letos med julijem in avgustom. Sam gostinski objekt je urejen v skednju, ki so ga pripeljali z Rožanca. Skedenj je sicer obnovljen, vendar so ohranili stari stil. Gostje v avtokampu lahko najamejo čolne, igranje odbojke in namizni tenis. Del poti do avtokampa ni asfaltiran, vendar je tudi to že v načrtu, kot je dejal Jankovič. Poleg tega bodo predvidoma drugo leto začeli z gradnjo bungalovov, s čimer bodo povečali ponudbo, najem pa bo možen tudi pozimi, saj so v bližini smučišča.

Vabi vas tudi avtokamp v Podzemlju, ki spada pod Gostinstvo in turizem (GIT) Metlika in uradno deluje od leta 1994. To je edini avtokamp ob Kolpi, ki ima kategorizacijo, in sicer ima dve zvezdici od treh, kot je povedala direktorica GIT Metlika. Gostom je na voljo 50 parcel za prikolice in 30 šotorišč (večina v senci), poskrbljeno je tudi za sanitarije, elektriko ter pijačo in hrano, saj je na kopališču gostinski objekt. Od športne ponudbe sta gostom na voljo odbojka na mivki in namizni tenis, otrokom pa so namenjena različna igrala. Vsak gost dobi ob prihodu zemljevid Bele krajine in propagandni material, ki ga seznanja s turističnimi znamenitostmi in možnimi izleti po Beli krajini.

V avtokampu je ves čas na voljo oskrbnik.

Obiskali smo tudi avtokamp na Primostku, ki je v lasti Iskre Semič, vendar so ga oddali v najem. Tukaj lahko gostje bivajo v prikolicah, šotorih in bungalovih. Večina avtokampa je v senci. Možen je električni priključek, hrano in pijačo pa si lahko gosti naročijo v tamkajšnjem gostinskem objektu, poskrbljeno pa je tudi za sanitarije. Gostom je na voljo igrišče za odbojko in mali nogomet, najem čolnov, namizni tenis, za drugo leto pa upajo, da bodo lahko postavili teniško igrišče.

Gostje v avtokampih so večinoma zadovoljni, kritike so namenjene predvsem slabi zastopanosti Bele krajine v Sloveniji, saj je veliko gostov slišalo za urejene avtokampe ob Kolpi od prijateljev. Tudi turistični delavci so opozorili na slabo predstavitev belokranjskega turizma, sicer pa radi slišijo tako pohvale kot tudi kritike svojih gostov.

POLONA MOVRIČ

V senci osvetljenih

Če se malce pošalim: marsikdo pride na Pungart, ko so tam prireditve v okviru metliških mednarodnih poletnih dogajanj, tudi zaradi Tine Judnič. Samostojne podjetnice, ki ima sicer v najemu prostore v gradu. Svoj lokal je poimenovala Grajska točilnica. Že vrsto let je Tina Judnič med pokrovitelje "fešt" Pridi zvečer na grad. Za skoraj sto tisočakov stoči brezplačno pijačo nastopajočim, ki čakajo na nastop ali pa se po uspehu na odru do jutra zadržijo v hladu grajskih zidov. Letos, ko prekrivajo grajsko streho in so prireditve v glavnem na Pungartu, ima Tina tam šank in obiskovalcem se zdi to povsem naravno. Verjetno tudi njej, saj poletje v Metliki ne bi bilo to, kar je, če bi nenadoma ostalo brez vsakotredskih večernih ploskanj. Z možem Marjanom bi utegnili v tem primeru še uresničiti grožnjo, da bosta pripravila nekaj kulturnih večerov v sobi Grajske točilnice, v tisti, ki je stran od šanka, kjer je za take in podobne reči preživahno in prehrupno.

TONI GASPERIČ

MODNI KOTIČEK

Moda, osebnost in slog (1. del)

Moda - poplava novih idej, barv, materialov, krojev, vzorcev! Vse nam je, zanimiva je, privlačna v svoji svežini in drugačnosti. Izziv novega skuša zamenjati staro, preizkušeno. Toda kako v vsej tej zmedji najti tisto pravo, kar bo dejansko naše, osebno? Nekateri prav zaradi tega mode ne marajo in uveljavljajo svoj osebni izraz neodvisno od modnih zapovedi. In kljub temu, da njihov slog ni ravno odslakava najnovejših modnih trendov, lahko delujejo presenetljivo izrazno, estetsko in usklajeni sami s seboj.

Moda in modni trendi so torej lahko vir svežih idej in prenovitve, toda to še zdaleč ni dovolj. Potrebujemo še "cedilo", vrhano mero estetskega čuta in čimveč domisljivosti. Se zdaleč nam ne pristaja vse, kar nam ponuja nova moda. Zelo pomembno je tudi, da se v oblačilih dobro počutimo, zato jih moramo prilagoditi svojemu značaju, načinu življenja in okolju, v katerem živimo. Oblačila namreč pogosto tudi gibanje telesa in vedenje. Z drugimi besedami: treba jih je znati nositi!

Nekateri uživajo v tem, da so opaženi. Radi vzbujajo pozornost in so zelo komunikativni. Pravimo, da so ekstravertirani - usmerjeni v zunanji svet. Vseč so jim vpadljive pričeske in nenavadna, drugačna oblačila opaznih živahnih barv in vzorcev.

Drugi so bolj vase usmerjeni - introvertirani. Potrebujemo več miru, zato želijo biti v množici čimbolj neopazni. Ustrezajo jim oblačila klasičnih, ustaljenih krojev in manj opaznih, nevtralnijših barv.

To sta le dva skrajna tipa ljudi; mnogi pa nimamo neke vmes.

(Se nadaljuje)
JERCA LEGAN

MODERNIZACIJA DRŽAVNIH CEST SE NADALJUJE

LITJA - Direkcija za ceste Republike Slovenije je objavila javne razpise za nadaljevanje del modernizacije državne cestne infrastrukture v litjski občini, česar so se najbolj razveselili prebivalci dolinskega dela občine Litja. Tako se bodo v jeseni pričela dela na cesti med Moravčami in Tlako, nadaljevala se bo modernizacija ceste na odseku Velika Reka-Velika Preska, zaključila dela na cesti Trebeljevo-Gozd Reka in se preplastila cesta med Šmartnim in Bogenšperkom.

Mura od tod in naprej

Mura je na veliki modni reviji predstavila kolekcije za pomlad in poletje 2000

LJUBLJANA - Mura, največji slovenski konfektor, je v sredo, 18. avgusta v ljubljanskih Križankah predstavila nove kolekcije za pomlad in poletje 2000. Več kot štiristo gostov, med katerimi je bilo tudi 25 tujih modnih novinarjev, si je ogledalo kolekcije celotnega proizvodnega programa Le ona, J. G. Carniolus in Mura ter prvič kolekcijo blagovne znamke Classic Murine nemškega podjetja Trend line, ki so jo doslej tržili le v tujini.

Novosti v kolekcijah pomlad in poletje 2000 je veliko. Modne barve poletja in klasični toni tega letnega časa se spogledujejo tako s kontrasti kot zlaganjem odtentkov v tonih. Sveže, igrivo pa tudi klasično in umirjeno. Modne trende so v Muri upoštevali pri krojih, vendar se večno elegantni klasični niso odpovedali. Posebno pozornost so posvetili materialom, ki so novi in sodobni dosežki pri izdelavi in tkanju tkanin. Zaključek modne revije je nosil pečat Zdenke Ščanar s kolekcijo, poimenovano Konstelacija planetov, v katerih je avtorica

dobila navdih. Del kolekcije bo Mura v slovenskem programu ponudila za vesel zaključek tega tisočletja.

V organizaciji oglaševalske agencije Formitas je modna revija, v kateri je sodelovalo 35 slovenskih in hrvaških manekenk in manekenov, izvenela kot ena najvidnejših modnih predstavitev, v kateri je vsak kos obleke mojstrovina zase.

MAJDA LUZAR

RIC Razvojno-izobraževalni center Novo mesto

objavlja RAZPIS

za šolsko leto 1999/2000

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

• vpis v 6., 7. ali 8. razred

Program je prirejen za odrasle. Šolanje traja pol leta za vsak razred. Program je brezplačen. Število vpisnih mest: 15

POKLICNE IN STROKOVNE SREDNJE ŠOLE

• TRGOVEC za poklic PRODAJALEC
• POSLOVNI TAJNIK za poklic POSLOVNI TAJNIK

Programa priporočamo tistim, ki imate dokončano osnovno šolo ali ste obiskovali 2 ali 3-letno srednjo šolo, pa je niste dokončali.

Število vpisnih mest v posamezen program: 30

• EKONOMSKO-KOMERCIALNI TEHNIK za poklic KOMERCIALNI TEHNIK
• UPRAVNI TEHNIK za poklic UPRAVNI TEHNIK

Programa priporočamo tistim, ki imate dokončano 3-letno srednjo šolo in želite pridobiti V. stopnjo izobrazbe.

Število vpisnih mest v posamezen program: 30

• PODJETNIŠKO POSLOVANJE (PTI) za poklic POSLOVNI TEHNIK

Program je namenjen vsem, ki ste po poklicu poslovni tajniki. Šolanje nadaljujete v 4. in 5. letniku.

Število vpisnih mest: 30

• EKONOMSKO-KOMERCIALNI TEHNIK (PTI) za poklic KOMERCIALNI TEHNIK

Program je namenjen vsem, ki ste po poklicu prodajalci. Šolanje nadaljujete v 4. in 5. letniku.

Število vpisnih mest: 30

• UPRAVNI TEHNIK (PTI) za poklic UPRAVNI TEHNIK

Program je namenjen vsem, ki ste po poklicu administratorji. Šolanje nadaljujete v 4. in 5. letniku.

Število vpisnih mest: 30

PROGRAMI PREKVALIFIKACIJ

• Prekvalifikacija za poklic PRODAJALEC

Če imate končano 3-letno srednjo šolo in želite postati prodajalec, pripravimo za vas izobraževalni načrt za program prekvalifikacije.

• Prekvalifikacija za poklic KOMERCIALNI TEHNIK

Če imate končano 4-letno srednjo šolo in želite postati ekonomski tehnik za komercialno področje, pripravimo za vas izobraževalni načrt za program prekvalifikacije.

Prijave sprejemamo na obrazcih št. 1.20, ki jih dobite v Mladinski knjigi ali v RIC Novo mesto.

PROGRAM STROKOVNEGA IZPOPOLNJEVANJA

• Program usposabljanja za poklic RAČUNOVODJA

Pogoj za vpis v program je končana 4-letna srednja šola.

Prijave sprejemamo od 1. oktobra. Prijavne obrazce dobite v RIC Novo mesto.

Vse publikacije s predstavitvami posameznih programov so vam na voljo v naši informacijski pisarni.

IZREDNI ŠTUDIJ

EKONOMSKO POSLOVNA FAKULTETA Maribor visokošolski strokovni program "Poslovna ekonomija"

FAKULTETA ZA ORGANIZACIJSKE VEDE Kranj visokošolski strokovni program "Organizacija in management"

Prijave ponovno sprejemamo do uradnega vpisa. Prijavne obrazce dobite v RIC Novo mesto.

Vse publikacije s predstavitvami posameznih programov so vam na voljo v naši informacijski pisarni.

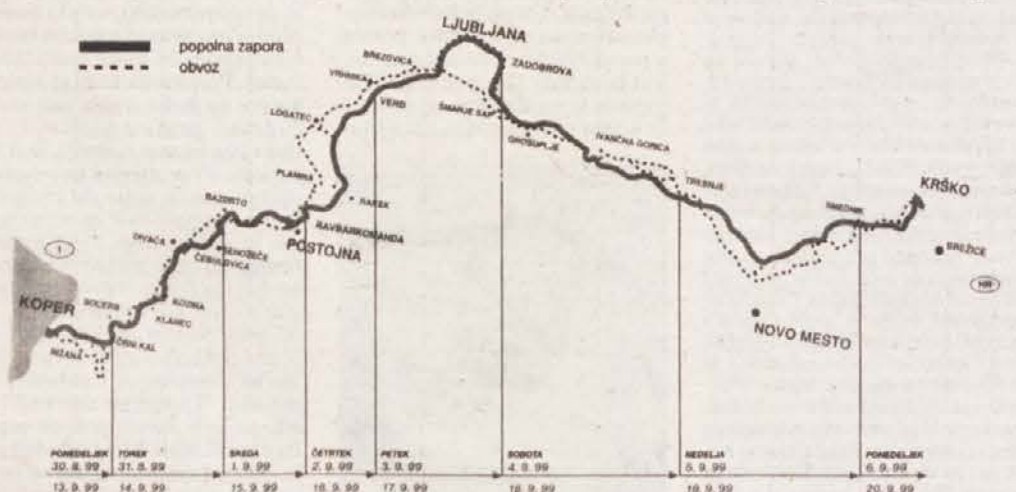
RIC NOVO MESTO, Novi trg 5
8000 Novo mesto, p.p. 25

Telefon: 068/326-319,
326-341

Delovni čas: ponedeljek - petek: 8.00 - 12.00
in 13.00 - 18.00

OBVESTILO O IZREDNEM PREVOZU DVEH NOVIH UPARJALNIKOV ZA NE KRŠKO

TRANSING d.o.o. Ljubljana obvešča, da bo v času od 30.8. do 6.9. in od 13.9. do 20.9.1999 potekal izredni prevoz dveh novih uparjalnikov iz Luke Koper do Krškega.

Voznike prosimo, da v času izrednega prevoza upoštevajo navodila spremstva in policije, hkrati pa se opravičujemo za morebitne zastoje in prosimo za razumevanje.

Poleg kegljišča na Germovi 6 v Novem mestu posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 068/321-878

Vabljeni
DOLENJSKI LIST

SANOLABOR

Družba z dolgoletno tradicijo pri prodaji medicinske, laboratorijske in zobozdravstvene opreme ter pripomočkov in zdravil **odpira prodajalno z medicinskimi pripomočki v Novem mestu** in zato vabi k sodelovanju

PRODAJALNO

- s srednjo izobrazbo farmacevtske ali medicinske smeri
- z osnovnim znanjem računalništva
- z občutkom za komuniciranje s kupci

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v osmih dneh po objavi tega oglasa.

O izbiri bomo kandidate obvestili v petnajstih dneh po izbiri.

SANOLABOR, d.d., Leskoškova 4, Ljubljana

Tel.: 061/185-42-11, fax: 061/140-13-04

REPUBLIKA SLOVENIJA, UPRAVNA ENOTA KRŠKO, CKŽ 14, KRŠKO, OBVEŠČA JAVNOST, da je na zahtevo Vinka Bogoviča in Ane Bogovič, Velika vas 31, Leskovec, v zadevi pridobitve lokacijskega dovoljenja za gradnjo govejega hleva, izdala naslednje

LOKACIJSKO DOVOLJENJE

BOGOVIČ VINKU IN ANI, VELIKA VAS 31, LESKOVEC, se daje lokacijsko dovoljenje za gradnjo govejega hleva, na parc. št. 2363, 2364 in 2365 k.o. Senuše v Veliki vasi pri Leskovcu, in sicer po predloženi lokacijski dokumentaciji št. 68/98, ki jo je v decembru 1998 izdelal Savaprojekt Krško ter z upoštevanjem poročila o vplivih na okolje, ki ga je v maju 1999 izdelal Savaprojekt Krško in sta sestavni del tega dovoljenja, pod pogoji:

1. Arhitektonsko zazidalne situacije:

- lega objektov: kot je po arhitektonsko zazidalni situaciji M 1:2000; horizontalni gabarit: 40,0 x 19,0 m (+5% odstopanja); vertikalni gabarit: zbirne jame za gnojevko 2,20 m (vkopane v zemljo) + pritličje 2,80 m; kota pritličja cca 30 cm nad koto obstoječega terena; kolenčni zid: ni predviden; streha: simetrična dvokapnica naklona min. 25 stopinj, kritina opečna ali rjave barve; konstrukcija: tipska hala betonske izvedbe, grajena po predpisih za 8. potresno cono; fasada: grobi omet svetle barve; zunanja ureditev: po končani gradnji je potrebno okolico objekta hortikulturno urediti. Zahodno od predvidenega objekta proti kmetijskim površinam je potrebno zasaditi skupine visokodebelnega avtohtonega sadnega drevja in ob južni meji po celotni dolžini hleva zasaditi gosto vrsto drevja;
- obstoječ kozolec, ki je zgrajen severno od predvidenega objekta, se poruši;
- za potrebe objekta se koristi obstoječ dovozni priključek;
- obstoječ hlev se preuredi v shrambo za kmetijske pridelke;

2. vodnogospodarski pogoji Vodnogospodarskega podjetja Novo mesto, d.d., št. 1106-65/98 z dne 29.12.1998;

3. poprejšnjega soglasja Zdravstvenega inšpektorata RS, Območne enote Novo mesto, izpostave Krško, št. 526-001/99-109 z dne 21.6.1999;

4. poročila o vplivih na okolje za postavitve govejega hleva. Lokacijsko dovoljenje preneha veljati, če v enem letu po pravnomočnosti lokacijskega dovoljenja ni bila vložena zahteva za gradbeno dovoljenje oziroma če je zahteva za gradbeno dovoljenje pravnomočno zavrnjena ali če je gradbeno dovoljenje po zakonu prenehalo veljati,

ter da je

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, UPRAVA ZA VARSTVO NARAVE, VOJKOVA 1B, LJUBLJANA, izdalo naslednje

OKOLJEVARSTVENO SOGLASJE

Stranki Bogovič Vinku in Ani, Velika vas 31, Leskovec, se daje okoljevarstveno soglasje v postopku izdaje lokacijskega dovoljenja za gradnjo hleva za govedo na parc. št. 2363, 2364 in 2365 k.o. Senuše v Veliki vasi pri Leskovcu pod naslednjimi pogoji:

- v fazi priprave projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, pri izvedbi posega in izvajanju dejavnosti mora investitor dosledno upoštevati omilitvene ukrepe in druga okoljevarstvena priporočila, navedena v "Poročilu o vplivih na okolje za postavitve govejega hleva", ki ga je v maju 1999 izdelal Savaprojekt Krško pod št. 38/99.

Načelnik

Anton PODGORŠEK, univ. dipl. prav.

Marica Trelec

Na Raki so 19. avgusta v krogu njenih najbližjih položili v družinski grob Marico Drnovšek-Trelec. Sklenjena je dolga in naporena življenjska pot zaslužne žene, ki je zadnja desetletja živel z možem Edom na novomeških Mestnih njivah, poznali in spoštovali pa so jo premnogi znanci, prijatelji in sodelavci zlasti v vrstah ZB, Rdečega križa in nekdanje AFŽ.

Rodila se je leta 1917 v družini občinskega tajnika na Raki, v kateri je bilo 9 otrok. Dvajsetletna je odpotovala k sestri v Bosno, kjer se je poročila z Ivanom Pujem, gozdarskim strokovnjakom. Leta 1941 se je skupaj z drugimi Slovenci v Olovu začela družiti s Srbi in z Židi ter nagovarjati ljudi k odporu proti okupatorjem. V novembru 1941 so ji ustaši ustrelili moža. S 4 mesece staro hčerko se je začel za Marico boleč križev pot. Zaradi dela za partizane in groženj četnikov se je leta 1942 z otrokom umaknila v Srem, kjer je

ostala aktivistka do spomladi 1945. Šele avgusta 1945 se je vrnila v krški izseljenski pas, kjer se je takoj vključila v OF in AFŽ. Med drugim je bila okrajna tajnica ženske organizacije in referentka za prosveto. Že takrat so se začele kazati tudi posledice njene trpljenja in preganjanja. Zaradi vnetja srčnih mišic in živcev se je morala pogosto zdraviti.

Z možem Edom je nato delila usodo strokovnjaka za finančna in računovodska dela ter živela z njim v Brezicah, Nazarjah, Ribnici in po letu 1958 v Novem mestu. Kar 13 let je bila z njim v Gvineji, Alžiriji, Kamerunu in Centralni afriški republiki, kamor ga je poslal Zavod za mednarodno tehnično pomoč nerazvitim. Leta 1974 je bila delegatka AFŽ Jugoslavije na afroazijskem kongresu žena v Alžiriji. Po stalni naselitvi v Novem mestu je bila Marica Trelec požrtvovalna prostovoljka v vrstah tistih, ki so se predajali humanim dejavnostim. To se je potrdilo zlasti pri Rdečem križu, kjer je bila nepogrešljiva zlasti v krvodajalstvu in zbiranju pomoči za nakupe dragih medicinskih instrumentov za bolnišnico. Radi so jo imeli tudi v vrstah ZB, kjer je bila dvakrat predsednica krajevnega združenja na Mestnih njivah.

Priljubljene javne delavke, večkrat odlikovane in povsod zares spoštovane, ki smo jo kljub bolezni pogosto srečevali na kulturnih prireditvah, se s hvaležnostjo spominjajo vsi, ki so jo poznali. Njenemu soprogu Edu, hčerki Mileni in sinu Radivoju, ki sta jo osrečila s 4 vnuki in 2 pravnukoma, izrekamo iskreno sožalje. Marica Trelec ostaja v spominu kot požrtvovalna in zavedna slovenska žena, ki je dala svobodi vse, kar je znala in zmogla.

T. GOŠNIK

Tiho je odšla od nas

MIRJANA ŠKERLJ

Od nje smo se poslovili na pokopališču v Ločni 19. avgusta v družinskem krogu. Zahvaljujemo se vsem prijateljem, sodelavcem in znancem za darovano cvetje in izraze sožalja.

Žalujoci: Katja, Barbara, Miro in Mirko

ZAHVALA

V 88. letu nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, tast, stric in pradedek

RUDI VERSTOVŠEK

iz Pavlove vasi pri Pišecah

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in sodelavcem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojniku podarili sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala pogrebni službi Žičkar, pevcem za zapete žalostinke ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite.
Spomnite se kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

V 68. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, ded, praded in tast

ALEKSANDER UDOVČ

Sokolska 10, Mirna

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, vsem ki ste nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče, svete maše in ostalo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Društvu paraplegikov, invalidov in upokojencev ter osebju Splošne bolnišnice Novo mesto. Zahvaljujemo se pevskega zboru Mokronog za lepo petje in odigrano Tišino, pogrebni službi Novak, hvala govorniku za besede slovesa ob grobu in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala tudi sodelavcem Doreme Mokronog, KPD Dob in Akropolu Trebnje.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Vse na svetu je minljivo.
Tako prišel je tudi čas,
ko si še zadnjič v svet se zaprl,
nato tiho in mirno oči si zaprl.

V 77. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

ALOJZ KRAPEŽ

Na žago 10, Straža

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v urah bolečine stali ob strani, nam izrekli sožalje in podarili sveče. Hvala tudi dr. Koklju, Mileni Čibej in vsem, ki ste ga obiskali v času njegove bolezni.

Vsi njegovi

Ta lepi poletni dan,
ki je za tvoje slovo izbran,
spomine budi
na leta mladosti,
na skupne radosti.

Naša ljubljena žena in mamica

MARICA DRNOVŠEK - TRELC

je po dopolnjenih 82 letih zaspala k večnemu počitku. Žaro z njenim pepelom smo položili v družinski grob na Raki v četrtek, 19. avgusta, v krogu njej najbližjih. Ohranimo jo v lepem spominu vsi, ki smo jo poznali. Najlepše se zahvaljujemo za izraženo sožalje.

Mož Edo, hči Milena in sin Radivoj z družinama

ZAHVALA

Mama, bila si naš ponos,
bila si nam več kot mama,
človeku človek si postala,
zato bila si vzor ljudem,
ljudem, ki vedo, kaj je prava mama,
zato adijo in hvala ti, dobra mama.

V 81. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra in teta

ALOJZIJA LINDIČ

roj. Zupančič

s Krsnjega Vrha 17, Tržišče

Iskreno se zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem, sosedom ter sorodnikom, ki ste našo drago mamo tako množično pospremili na njeni zadnji poti, v njeno čast darovali cvetje, sveče in za svete maše ter nam v težkih trenutkih pisno in ustno izrazili sožalje. Zahvaljujemo se tudi Domu starejših oskrbovancev Sevnica, g. župniku Marku za lepo opravljen obred, pevcem iz Mokronoga za zapete žalostinke, govorniku g. Mrgoletu za ganljive poslovnice besede, DU Tržišče, ZB NOV, zvonarjem ter pogrebni službi Novak za profesionalno opravljene storitve. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Šmarješke Toplice, 18.8.1999

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite.
Spomnite se kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

V 68. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, ded, praded in tast

ALEKSANDER UDOVČ

Sokolska 10, Mirna

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, vsem ki ste nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče, svete maše in ostalo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Društvu paraplegikov, invalidov in upokojencev ter osebju Splošne bolnišnice Novo mesto. Zahvaljujemo se pevskega zboru Mokronog za lepo petje in odigrano Tišino, pogrebni službi Novak, hvala govorniku za besede slovesa ob grobu in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala tudi sodelavcem Doreme Mokronog, KPD Dob in Akropolu Trebnje.

Žalujoci: vsi njegovi

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 50. letu mnogo prežgodaj zapustil naš sodelavec

ŠTEFAN KMET

pleskar

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO, d.d.

Milka Bizjak

V sredo zjutraj je zazvonil trebanjski zvon in izvedeli smo, da je po težki in kratki bolezni umrla Milka Bizjak z Odrge pri Trebnjem. Veliko je pomagala svoji družini, cerkvi in šolskim sestram. Rodila se je pred 72 leti v Vrh-trebnjem na mali kmetiji. Bila je ena izmed štirih otrok. Ker družina ni imela denarja, so morali tudi otroci delati po okoliških kmetijah. Pred približno 50 leti se je poročila z železničarjem Janczom

Bizjakom, s katerim sta imela štiri otroke. Ko je pred 26 leti umrla, je sama prevzela skrb za družino. Kljub temu je ostala vesele narave. Gojila je cvetje in ga prodajala na novomeški in ljubljanski tržnici, za cvetno nedeljo je izdelovala butarice in za božič adventne venčke pa tudi ikebane in šopke. Ljubezen do cvetja je gojila že v otroštvu.

Rada je hodila na upokojske in cerkvene izlete. Vsakega, ki jo je poznal, je ta trenutek prizadel in sočustvuje z otroki, ki jim je bila zelo predana.

R. MAJER

NOTRANJSKI RADIO SPRAŠUJE IN NAGRAJUJE

LOGATEC - Notranjski radio ta teden zastavlja dvojce nagradnih vprašanj: Kaj so to "šnerce"? (Nagrada: darilni bon v vrednosti tri tisoč tolarjev.); Tekstilna prodajalna Modiana odpira svoja nova vrata v centru naše prestolnice. Katero mesto je to? (Nagrada: lonček in pesmarica PE Modiana.) Odgovore je treba do sote, 28. avgusta, poslati na naslov: NTR Logatec, p.p. 99, Logatec, za oddajo "99 minut za obešanje, 81 minut za grde, umazane, zle". Nagradjenja z dne 8. avgusta sta: Maja Jeric iz Kranja in Franc Modrijan iz Laz v Tuhinju.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Peter Blatnik
Hrastulje 48, Škocjan
tel.: 068/770-013
mobitel: 0609/651-554
delovni čas: NONSTOP

Nudimo vam kompletne storitve, opravljamo pa tudi prevoze iz tujine in v tujino ter naredimo vse potrebne papirje.

Prevzamemo celoletno oskrbo pokopališča.

V SPOMIN

24. avgusta mineva deset let, odkar nas je zapustil naš dragi mož in oče

ŽAN ŠKRINJAR

nosilec partizanske spomenice 1941

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se kdaj spomnili nanj ali mu kakorkoli izrazili svojo pozornost.

Hvaležni: žena Ivanka in sinovi Žani, Tine in Mirko z družinami

V SPOMIN

26. avgusta minevajo štiri žalostna leta, odkar nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in sestra

MARIJA REŽEK

z Radovice 75 pri Metliki

Hvala vsem, ki se spominjate naše drage mame. Hvala za vsako lepo misel, postanek ob njenem grobu in prižgano svečo.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 79. letu starosti je prenehalo biti ljubeče srce naše mame

ANE KASTELEC

iz Šentjošta 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste našo mamo imeli radi, jo obiskovali v času bolezni in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno hvala zdravstvenemu osebju Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za vso nego in skrb. Bog poplačaj duhovnikom g. Ediju Eberletu in g. proštu J. Lapu za krščansko slovo in novo upanje.

Žalujoči: otroci z družinami
Šentjošt, 14. avgust, 1999

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustila

MARIJA PREŠEREN

Žaloviče 3

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen obred, govornici Ivanki Jeglič za poslovlilne besede in pevcem iz Šmarjete.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Pomlad na vrt bo tvoj prišla,
čakala bo, da prideš ti,
in sedla bo na rosna tla
in zajokala, ker te ni.

V 86. letu je zaprla oči

MARIJA LUKŠE

iz Dol. Lakovnic 13

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in sveče in nam izrekli sožalje. Hvala g. kaplanu za opravljen obred, pogrebni službi Oklešen, pevcem MPZ Šmihel za odpete žalostinke. Še enkrat hvala vsem, ki ste jo imeli radi.

Žalujoči: hčerka z družino

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in stara mama

JOŽEFA PUNGERČAR

iz Koti 1

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter za sv. maše. Posebna zahvala DO Labod iz Novega mesta, zdravstvenemu osebju Interne in Splošne bolnišnice Novo mesto, pogrebni službi Oklešen, gospodu za odigrano Tišino, g. župniku Janezu za lepo opravljen pogrebni obred in vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Kdor ni trpel, ne ve ničesar.
Ne pozna niti dobrega, niti zlega,
ne pozna ljudi,
ne pozna niti samega sebe.

Nepričakovano je umrla moja mama

SLAVKA GORIŠEK

Gor. Brezovica 30, Šentjernej

Iskreno se zahvaljujem sorodnikom za nesebično pomoč, prijateljem, znancem za darovano cvetje, sveče in za sv. maše. Zahvala g. župniku in g. kaplanu za lepo opravljen obred ter pogrebni službi Oklešen.

Žalujoča hči Ani

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila naša draga

ALOJZIJA PERPAR

iz Mrzle Luže 2 A

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, pomoč in spremstvo na zadnji poti. Zahvaljujemo se osebju ZD Trebnje, še posebno patronažni službi, osebju Splošne bolnišnice Novo mesto in osebju Doma starejših občanov Novo mesto za nego in skrb, pogrebni službi Oklešen, gospodu kaplanu za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje -
tvoje je bilo življenje.
Bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.

Ob smrti naše drage mame, stare mame in prababice

KATARINE MAJERLE

roj. Bohte

iz Jelševnika 5 pri Črmonlju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste jo pospremili na poti k večnemu počitku. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem iz Doblič, pogrebni službi Hiti in še posebno sosedu Štefki za izrečene besede slovesa. Obenem iskrena hvala delavcem Doma starejših občanov za skrb in nego v zadnjem letu njenega bivanja.

Žalujoči: vsi njeni
Jelševnik, avgust 1999

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očka, okata, tasta, brata in strica

NIKA FLAJNIKA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovo zadnjo pot, mu darovali cvetje in sveče ter nam izrazili ustno ali pisno sožalje. Posebno hvala osebju ZD Črnomelj, osebnemu zdravniku dr. Macanu, patronažnim sestram Zvonki in Mirjani ter negovalkam iz DSO Črnomelj, Mariji in Juliji za pomoč pri negi na domu. Hvala gospodu župniku za opravljen obred, g. Fortunu za poslovlilni govor in pevcem za zapete žalostinke.

Vsi njegovi
Črnomelj, 20.8.1999

V SPOMIN

Vse do zadnjega si upal,
da bolezni boš ugnal,
a pošle so ti moči
in zaprl si oči.

Minilo je žalostno leto, odkar nas je zapustil naš najdražji mož, oči, stari ata in tast

ALOJZ NOVAK

s Smuke 7

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki se ga še spominjate in mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njegovi

Delo, skromnost in poštenje -
tvoje je bilo življenje,
a za teboj je vsepovsod
ostalo delo tvojih pridnih rok.

ZAHVALA

Kdor živi v spominu ljubljenih,
ni mrtve;
je samo oddaljen.
Mrtve je tisti,
ki ga pozabijo!

V 71. letu starosti nas je zapustil ljubljani oče, stari oče, brat in stric

JOŽE KAVŠEK

z Dob 12 pri Kostanjevici

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše, osebju ZD Kostanjevica za vso nego in obiske na domu v času bolezni, OO Sindikatu Libne Krško, SOP-IKON Kostanjevica za darovane vence. Najtopleje se zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen obred in Simonu za zaigrano Tišino. Še enkrat hvala vsem, ki ste prišli od blizu in daleč in našega dragega pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: otroci Stane, Jožica in Vera z družinami ter ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 26. avgusta - Viktor Petek, 27. avgusta - Monika Sobota, 28. avgusta - Avgustin Nedelja, 29. avgusta - Janez Ponedeljek, 30. avgusta - Rozalija Torek, 31. avgusta - Rajko Sreda, 1. septembra - Tilen

LUNINE MENE
27. avgusta ob 1.48 - štip

kino

BREŽICE: 26. in 27.8. (ob 19. uri) ter 28. in 29.8. (ob 19. in 21. uri) in 30.8. (ob 21. uri) romantična komedija Čaka te pošta. 26. in 27.8. (ob 21. uri) drama Španski zapornik.

ČRNOMELJ: 27. in 28.8. (ob 20.30) kriminalni film Past. 29.8. (ob 18.30 in 20.30) glasbena drama Studio 54.

DOBREPOLJE: 29.8. (ob 20.30) francoska komedija Taxi.

GROSUPOLJE: 27.8. (ob 20. uri) francoska komedija Taxi.

KOČEVJE: 30.8. (ob 18. uri 20.30) francoska komedija Taxi.

KRŠKO: 27. (ob 20. uri) in 29.8. (ob 18. uri) glasbena drama Studio 54.

METLIKA: 27.8. (ob 20.30) glasbena drama Studio 54. 29.8. (ob 18.30 in 20.30) kriminalni film Past.

NOVO MESTO: Od 26.8. do 1.9. (ob 18.30 in 21. uri) akcijski ZF film Matrica.

RIBNICA: 28.8. (ob 22. uri) francoska komedija Taxi.

VELIKE LAŠČE: 28.8. (ob 20. uri) francoska komedija Taxi.

KMETIJSKI STROJI

KORUZI SILOKOMBAJN CK 80 C, malo rabljen, prodam. ☎ (068)78-062. 2943

MOTOKULTIVATOR Gorenje s priključki ter belo in rdeče vino prodam. ☎ (068)81-261. 2896

ADAPTER za koruzo za kombajn Duro Đaković M 770 ali Fahr M 66, 750 ali 770, prodam. ☎ (068)73-552. 2901

TRAKTOR UNIVERZAL 445 DT 4x4, letnik 1988, prodam. (0608)84-276. 2940

KUPIM

LEPO in dobro ohranjeno kašo ali pod v velikosti 4x5 m, lahko tudi nekaj večjo, kupim. ☎ (061)214-232. MILAN, dopolndne.

MOTORNA VOZILA

LADO SAMARO, letnik 1993, prodam. ☎ (068)53-412. 2910

R5, letnik 1988, svetlo modre barve, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)771-053. 2917

MITSOBISHI LANCER, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ (068)28-628. 2926

ŠKODA FAVORIT 135 L, dobro ohranjen, prodam. ☎ (041)871-891. 2947

SAFRANE, letnik 1997, prodam. ☎ (068)375-375. 2959

OPEL ASTRO 1.4, letnik 1992, reg. do 3/2000, prodam za 800.000 SIT ali menjam za R5. ☎ (068)51-823, (041)722-601. 2981

128 SKALO 55, letnik 1988, registriran do 6/2000, prodam. ☎ (041)881-145. 2904

SINT

- AVTOVELEKA
- AVTOPRODAJA - AVTODELI
- NAJEM VOZIL - POPRAVILA

TEL.: 068 325 192 TEL.: 068 325 172
GSM: 041 588 745 GSM: 041 618 529

MOTORNO KOLO Tomos avtomatik 35 prodam. Pirc, Dol. Vrhpolje 26a, 8310, Sentej. 2899

PASSAT 1.6, letnik 1990, registriran do 6/2000, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)27-577. 2890

R5 EXPRESS 1.9 diesel, letnik 1993, zaprt, prodam. ☎ (041)752-811. 2934

ŠKODA FAVORIT, letnik 1992, 64.000 prevoženih, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)40-152. 2935

POSEST

NOVO MESTO IN OKOLICA, ŠMARJEŠKE TOPLICE, ČRNOMELJ, ŠKOCJAN... Prodamo: stanovanja, hiše, vikende, parcele, poslovne prostore. Oddamo: poslovne prostore v centru Novega mesta in v Dolenjskih Toplicah. Medija nepremičnine. ☎ (068)325-449, (041)636-746. 2941

PARCELO (3000 m2), starejši sadovnjak, primeren za vinograd, prodam. ☎ (0608)21-628. 2963

VIKEND z inventarjem in pridelkom prodam. Mirna Peč, Kalci. ☎ (068)24-652. 2942

ZAZIDLJIVO gradbeno parcelo na Otočcu prodam. ☎ (068)75-121. 2951

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24
tel./fax: 068/322-282
tel. 068/342-470
mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

- **HIŠE:** V Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Mirni Peči, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhpolju, Dol. Brezovici, Škocjanu, Bučki, Dol. Ponikvah, Zagradu, Rajnovišču...
- **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Kranju...
- **VIKEND:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, na Šutenskem hribu pri Podobočju, Tolstem vrhu, Novi Gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljanje)...
- **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhju pri Šentruptu, v Grobljem pri Šentjerneju, Novem mestu (Čegelnica)...
- **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), v Črnomlju (picerija in diskoteka), v Žužemberku...
- **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Novem mestu (Rajnovišče), Beli krajini...
- **NAJEM:** v najem oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu in Trebnjem.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

ZIDANICO-VIKEND z opremo in vinograd v okolici Iskre Semič prodam. ☎ (068)58-214. 2930

PREKLICI

KOLEŠARSTVO BRATKOVIČ obvešča cenjene stranke, da bomo s 1.9.1999 prenehali z dejavnostjo. 2898

PRODAJ

KORUZO in KORUZNJAK (10 m³) prodam. ☎ 84-180

OPAŽ, smrekov, stropni ali talni, in zaključne letve, suhe, prve ali druge klase, prodam. Dostava brezplačna. ☎ (063)451-082. 2719

STROJ za vlečeno plastiko prodam ali dam v najem z delom in delavnico. ☎ (068)321-825. 2893

ZABOJČKE za krompir ali jabolka prodam po 600 SIT/kom. Za večje količine popust. ☎ (0608)43-059. 2936

TISKALNIK Fujitsu DL 200, 24 iglični A3, prodam. (041)593-816. 2945

POGRAD, masiven les, s predalom, ugodno prodam. ☎ (068)66-704. 2950

KOPALNIŠKO POHIŠTVO Kerrock, sestav 180 cm, prodam. ☎ (068)51-833 ali (041)866-343. 2902

SUHA hrastova kalana drva, 12 m³, ter travo za zakol prodam. ☎ (068)26-059. 2946

CVIČEK in hruskovo žganje prodam. ☎ (0608)87-611. 2912

KORUZO v zrnu, stroj za ličkanje koruze in plug IMT, 12 col, prodam. ☎ (068)82-200. 2905

BELO, rdeče vino, prodam po 120 SIT/L. ☎ (068)73-613. 2915

KOZOLČNE stebre po naročilu, prodamo. ☎ (068)45-448. 2894

SPALNICO prodam. ☎ (068)66-690. 2949

KIOSK na dobri lokaciji v centru Novega mesta prodam zaradi upokojitve. ☎ (068)66-665. 2929

KOSILNICO BCS, samonakladalko in ličkalnik, prodam. ☎ (068)87-738. 2905

DELO in tovarnjak za razvoz pekarskih izdelkov prodam. ☎ (068)85-636. 2955

RAZNO

HIŠO z vrtem in vsemi priključki na deželi dam v najem upokojenki ali upokojskemu paru. Pozneje možen odkup. ☎ (068)49-849.

DOBRO UPOLJANO VIDEOTEKO v novomeškem BTC-ju prodam. ☎ (041)779-228 ali (041)655-028. 2903

SPET je sezona za sečnjo leskovih kolov, ki jih odkupujemo za nasadila. Zaposlim delavca za nedoločen čas v obratovalnici. Anton Konte, Dvor 71, Dvor. ☎ (068)88-314. 2908

VSAKO nedeljo ob 9.30 so srečanja praksičanov v Rekreacijskem centru v Regrji vasi pri Novem mestu. Če nas želite obiskati, ste dobrodošli. 2928

ŽELITE v prostem času dodatno zaslužiti? Delo je novo, začeli boste prvi. Dobimo se 31/8 v Novem mestu, v gostilni Čefidej, ob 19. uri. 2939

V TPC Metlika damo v najem opremljen frizerski salon. Najemnina 60.000 SIT na mesec. ☎ (068)58-543. 2953

SILOKOMBAJN SIP SK 80 S, R4, letnik 1987, in vino prodam. ☎ (068)89-751. 2916

SLUŽBO DOBI

HONORARNO, za dvakrat na teden zaposlimo natakarko v okrepčevalnici As na Otočcu. ☎ 041/730-151.

STROJNIKA težke gradbene mehanizacije iščem. ☎ (041)519-314. 2889

PRODAJALEC(KA) z lastnim prevozom dobi službo za prodajo nogavic na sejmi ali tržnici. ☎ (040)204-510. 2895

V NOVO MESTU zaposlimo natakarko, kuharje, šefa strežbe, pomivalce, blagajničarke in čistilke za delo v novi restavraciji. ☎ (041)548-568. 2911

CVETLIČAR(KA) dobi zaposlitev v podjetju s tradicijo. Stimulativen OD, permanentno strokovno izobraževanje. ☎ (041)779-252. 2913

PRIJETNO DEKLE za delo v bistroju "CC" iščemo. ☎ (041)779-252. 2923

KUHARJA (ICO) z nekaj prakse redno zaposlim. Gostilna "Pri Francku", Mirna. ☎ (068)47-451. 2924

VOZNIKA E - kategorije v mednarodnem prometu zaposlim. ☎ (068)73-640, (041)689-021. 2938

IŠČEMO zastopnike za direktno prodajo na območju Dolenjske, Bele krajine, Zasavja. ☎ (041)671-414, ☎ (068)326-235. 2952

IŠČEMO zastopnika na področju Dolenjske za prodajo uel po šolah in vrtcih. ☎ (064)564-123, od 8.-14. ure. 2954

GOSTILNA ŠPRINGER Trebnje odpira nova delavna mesta natakarkarja, natakarkice, kuharja ter kuharja za peko pizze. Urejen delavni čas, nedelje in prazniki prosti. Informacije na ☎ (068)44-818. 2956

REDNO ali honorarno zaposlimo osebo za čiščenje gostinskega lokala in stanovanjske hiše. ☎ (068)375-375. 2958

AVTOGALANT Ob potoku 10 8000 Novo mesto

zaposli 3 delavce v kovinski stroki s končano srednjo šolo kovinarske smeri. Interesenti naj se osebno zgledajo na sedežu podjetja.

OBRTNIKI, UPOKOJENI OBRTNIKI IN DELAVCI, ZAPOSLENI PRI OBRTNIKI

Vabimo vas na praznovanje 30-letnice Območne obrtno-zbornice Novo mesto in 4. septembrsko srečanje, ki bo 4. septembra 1999, s pričetkom ob 16. uri v Športni dvorani Marof v Novem mestu.

V programu bodo sodelovali: Dolenjski oktet in Mačkoni, za dobro glasbo bo poskrbel ansambel Igor in zlati zvoki. Frizerji se bodo predstavili z revijo pričesk. Čaka vas še kakšno presenečenje.

Prijavite se na Območni obrtni zbornici Novo mesto, Trdinova 4, na tel. št. 324-358 ali 324-233, da vam pošljemo brezplačno vstopnico.

STANOVANJA

DVOSOBNO STANOVANJE v Trebnjem oddam. Pogoji: predplačilo. ☎ (068)45-006.

PROSTOR, 25 m², vsi priključki, oddam. ☎ (041)806-467. 2937

MLADA družina išče stanovanje ali še dobro ohranjeno starejšo hišo v okolici Krškega ali Kostanjevice. Naslov v upravi lista. 2961

OPREMLJENO (majhno) hišo na Grmu v Novem mestu oddam. ☎ (068)341-760. 2907

OPREMLJENO garsonjero v Novem mestu (Bršljin) oddam. ☎ (068)22-597. 2925

DVOSOBNO opremljeno stanovanje oddam v Novem mestu. ☎ (068)375-410, ☎ (041)638-734. 2948

ŽENITNE PONUDBE

SI ŽELITE družbe, pogovora, nasvet? Vaš prijatelj ☎ (090)46-52, 156 SIT/min. 2729

SAMSKI moški, še neoženjen, s službo in hišo, star 52 let, želi spoznati žensko, staro od 45 do 50 let, za skupno življenje. Resne ponudbe pod šifro: POLETJE. 2918

ŽIVALI

BELI PIŠČANCI, od 1-3 kg, bodev v prodaji od 4. septembra do 4. oktobra. Zaklani, pakirani po 15 kg, bodev v prodaji 8. oktobra. Jože Jeršin, Račje selo 2, Trebnje. ☎ (068)44-389, (041)708-671. 2812

PRAŠIČE, težke 140 do 190 kg, za nadaljnjo rejo ali zakol, prodam. Domača krma. ☎ (068)81-868. 2933

DOLENJSKA PROJEKTIVA, d.o.o. NOVO MESTO

Vabimo k sodelovanju

- univerzitetne diplomirane gradbene inženirje ali
- diplomirane gradbene inženirje

Nudimo zaposlitev za delo v projektivi na nacionalnem programu za izgradnjo avtocest. (NPIA). Kandidati so lahko z izkušnjami ali tudi brez.

Vloge z dokazilom o izobrazbi in kratkim življenjepisom naj kandidati pošljejo v roku 8 dni v kadrovsko službo na naslov: Dolenjska projektiva, d.o.o., Novo mesto, Ljubljanska 47, Novo mesto - "Razpis Dolenjska projektiva".

Dodatne informacije na telefon 322-531.

LJUDSKA UNIVERZA KRŠKO

nudi možnost šolanja v Krškem v 1. letniku programa:

- KUHAR, IV. stopnja,
- NATAKAR, IV. stopnja,
- GOSTINSKI TEHNIK, V. stopnja (po končani gostinski šoli)
- VISOKA UPRAVNA ŠOLA LJUBLJANA,
- VISOKA POSLOVNA ŠOLA

Vse dodatne informacije dobite na Dalmatinovi 8 v Krškem osebno ali po telefonu.

Evidenčne prijave lahko oddate po telefonu: 0608/22-811 in 22-677 do 10. septembra 1999.

Iščemo MULTIMEDIJSKE ZASTOPNIKE

za svetovanje našim strankam

Ponujamo:

- stimulativen zaslužek za s.p. ter zaposlene sodelavce
- šolanje in podporo pri delu
- zanimivo delo v novih medijih

Pričakujemo:

- veselje do dela na terenu
- izkušnje v prodaji
- lasten prevoz

Prijave z življenjepisom pošljite le pisno na naš naslov: SZT, d.o.o., Cesta v Kleče 12, 1117 Ljubljana.

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena izvida 210 tolarjev; naročnina za 14 izvodov v 3. trimesečju 2.770 tolarjev, za upokojenca 2.493 tolarjev, za pravne osebe 5.540 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvida oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 2.800 tolarjev (v barvi 3.000 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 6.000 tolarjev); za razpis 3.300 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-601-59881. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uprava, uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; propagandna in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.

ROLETARSTVO

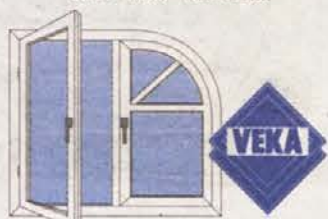
MEDLE

- ROLETE ALU IN PVC
- ŽALUZIJE
- VERTIKALNE ŽALUZIJE
- PLISEJI
- ROLJI
- TENDE
- KOMARNIKI
- FASADNI PROFILI
- SESTAVNI IN NADOMESTNI DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
- MONTAŽA IN SERVIS

Šentjernejska cesta 13,
8000 Novo mesto,
tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673

PVC STAVBNO POHIŠTVO

• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK •

zunanja žaluzija

aluminijasta roleta

notranja žaluzija

- * ravne
- * kupolaste
- * balkonske
- * senčniki

ZA VAŠ DOM
ali
POSLOVNI OBJEKT

SPAR SLOVENIJA, d.o.o.

zaposli

nove sodelavce za delo v novi trgovini

V KRŠKEM

**POSLOVODJO ENOTE
MESARJA
PEKA - PRODAJALCA
PRODAJALCE / KE**

/živilske smeri/

Pisno prijavo pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov:

SPAR SLOVENIJA, d.o.o., "za razpis"
Šmartinska 152G, 1000 Ljubljana

Telefonskih informacij ne dajemo.

AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
068/24-791

PRODAJA in SERVIS

VELIKI SUZUKI SEJEMSKI POPUSTI

JIMNY	2.495.000 SIT	popust	50.000 SIT
GRAND VITARA 3D	3.195.000 SIT	popust	200.000 SIT
GRAND VITARA 5D	4.195.000 SIT	popust	200.000 SIT

KZ KRKA, z.o.o.
PE AGROSERVIS
Knafelčeva 2, Novo mesto
Tel. 068/393-01-00

Vabi vas na tradicionalni sejem, ki bo v nedeljo, 29.8.1999, pred trgovino Agroservis. Nudimo vam veliko izbiro in ugodne predsezonske cene

**VINOGRADNIŠKE in
KLETARSKE OPREME**

- MLINI • KADI • STISKALNICE •
- POSODA ZA TRGATEV • INOX POSODE •

V času sejma bo trgovina odprta od 7. do 12. ure.

- prodaja in montaža vlečnih kljuk
- montaža in servis klimatskih naprav
- avtoalarmi - avtoakustika

Akcija:
signalnik, da ne pozabite prižgati luči
- samo 2.500 SIT z montažo.

montaža • servis

tel.: 068/323 071, fax: 068 342 235

DOLENJSKE IN ŠMARJEŠKE TOPLICE, HOTELI OTOČEC

Posebna ponudba!

Z brezplačnim avtobusnim prevozom v
Dolenjske in Šmarješke Toplice ter v Hotele Otočec
(od nedelje, 12. septembra, do nedelje, 19. septembra 1999)

Kaj vključuje program v toplicah?

- * 7 polnih penzionov,
- * pregled pri zdravniku,
- * kopanje v termalnih bazenih,
- * 1-krat biserno kopel, 1-krat savno,
- * tečaj pripravljavanja kuharskih dobrot,
- * piknik večerjo,
- * 2-krat predavanje z zdravstveno vsebino,

* sobotni ples, družabni in kulturni program.

Kaj vključuje program v Hotelih Otočec?

- * 7 polpenzionov,
- * 1-krat večerja v gradu, 1-krat večerja v zidanici (namesto v restavraciji Tango),
- * 1-krat delna ročna masaža,
- * fitnes, savna in masažni bazen,
- * 2-krat (dve-urni) najem koles,
- * popoldanska čajanka in večer z družabnimi igrami,
- * možnost kopanja v termalnih bazenih v Šmarjeških Toplicah,
- * prost vstop v Casino in na zabavne prireditve,
- * izlet v Novo mesto,
- * voden sprehod do konjeniškega centra Struga, ogled konjušnice.

Cena:

Dolenjske Toplice (Hotel Vital ali Kristal****):	49.875 SIT
Šmarješke Toplice (Hotel Krka ****):	51.450 SIT
Hoteli Otočec (Bungalovi ***):	33.736 SIT

* Cene veljajo za osebo v dvoposteljni sobi in že vključujejo vse popuste.

* Možnost plačila na tri obroke s čeki. Popusti za otroke!

* Doplačilo za enoposteljno sobo: 1.300 SIT v Dolenjskih Toplicah, 2.300 SIT v Šmarjeških Toplicah, 1.000 SIT na Otočcu.

* Turistična taksa in zavarovanje nista vključena v ceno.

Avtobus bo 12. septembra odpeljal z avtobusnih postaj ob naslednjih urah:

Vrhnika (14.00), Logatec (14.15), Kalce (14.20), Planina (14.35), Rakek (14.40), Cerknica (14.50), Grahovo (15.00), Bloška Polica (15.05), Nova vas (15.10), Sodražica (15.20), Žlebič (15.25), Ribnica (15.30), Dolenja vas (15.40) in Kočevje (16.00).

Informacije in rezervacije: Dolenjske Toplice 068/65-230, 66-012 • Šmarješke Toplice 068/73-230, 73-030 • Hoteli Otočec 067/75 419

PREVZELI DVE ORODNI VOZILI

LITJA - Na dan velikega šmar-
na je bil za Prostovoljno gasilsko
društvo Litja velik praznik. Pred
orodjarno na Velikem Vrhju so pre-
vzeli in blagoslovili ob prisotnosti
številnih gasilcev, občanov in dragih
gostov dve orodni vozili: novi mer-
cedes 4x4 in prenovljeni TAM (pre-
remont cisterne). Obe vozili sta
najsodobnejše opremljeni, za kar
gre velika zasluga litjskemu županu
in svetnikom za proračunska sred-
stva, del sredstev pa je prispevalo
tudi Ministrstvo za obrambo, upra-
va za reševanje in zaščito. Ključ-
vozil in s tem tudi vozili v upravlja-
nje sta šoferjema predala litjski
župan Mirko Kaplja ter Vinko Pra-
protnik iz Zgornjega Loga, blago-
slovil pa jih je litjski župnik Pavle
Okoliš.

**Najhitrejši prenos mednarodnih pošilk s
Pošto Slovenije
in mednarodnim kurirskim podjetjem**

Pošiljke, oddane na pošti ali prevzete pri pošiljateljih,
bodo v enem ali dveh dneh dosegale naslovnike v
Evropi, Severni Ameriki in v Aziji, do Avstralije
pa bodo potrebovale tri dni.

Pošiljanje pisemskih pošilk je preprosto in varno.
Črna koda omogoča sledenje po internetu ali
telefonu.

Za nadaljnje informacije so vam na voljo:

Ljubljana	061 174 1712, 174 1714, 174 1715
Maribor	062 449 2720
Celje	063 401 3760
Kranj	064 262 4724
Koper	066 452 6724
Nova Gorica	065 122 5720
Novo mesto	068 371 8710
Murska Sobota	069 377 9650

POŠTA SLOVENIJE

sky pak international couriers

Franci Beg

Kdo je človek, ki ponavadi stoji kje blizu klopi za rezervne igralce in se ob krivičnih odločitvah košarkarskih sodnikov ali napakah Krkinih košarkarjev v novomeški dvorani Marof razburja, da je ves deč v obraz, ob koncu tekme pa ponavadi ostane brez glasu. Vsi ki poznajo Sineta, kot prijatelji pravijo Franciju Begu, vedo, zakaj je tako. Franci Beg je človek, ki mu košarka in novomeški košarkarski klub pomenijo skoraj vse na svetu. V košarko se je zaljubil, ko je kot gimnazijec na Loki ljubosumno opazoval vrstnike, kako spretno in strastno mečejo na koš. Poprej se je pri Elanu že srečal z nogometom in pri rokometnem klubu z roketom, a nič na svetu ga ni tako zasvojilo kot košarka. Bil je dovolj spreten in zagnan, da mu je kmalu po prihodu v klub, kjer ga je vzel v roke legendarni vzgojitelj vseh mlajših rodov novomeških košarkarjev Slavko Kovačević, uspelo priti v kadetsko in mladinsko vrsto. V članskem moštvu sicer nikoli ni prišel med zvezde novomeškega parketa, predvsem pri trenerju Jožetu Splichalu pa je kar pogosto stopil na parket in sodeloval pri zgodovinskem uspehu novomeškega košarkarskega kluba, ki se je v osemdesetih letih uvrstil v drugo jugoslovansko ligo.

IGOR VIDMAR

Scenic s štirikolesnim pogonom

Stalni štirikolesni pogon - Dva motorja - Septembra v Frankfurtu, spomladi 2.000 na trgu

V salonu terenskih in rekreativnih vozil v francoskem Val d'Isere je Renault prikazal Scenic s štirikolesnim pogonom, ki je hkrati tudi prvi kompaktni enoprostorec s pogonom na vsa štiri kolesa. Model se imenuje Scenic RX4.

Tako se Renault po šestletni odsotnosti vrača v hitro rastoči segment avtomobilov s štirikolesnim pogonom. Renault je tako tudi prvi evropski množični proizvajalec avtomobilov, ki bo v segmentu avtomobilov za prosti čas s štirikolesnim pogonom, tako imenovanih Sports Utility Vehicle (SUV), ponudil svoj model, in to kot popolno novost enoprostorec na osnovi modela Scenic. Rekreativno-terenski avtomobil, katerih prodaja tudi v Evropi strmo narašča, najbolj privlačijo mlajše kupce, pogosto ženske. Poglavitna odlika teh avtov je njihova mnogostanska uporabnost. Scenic RX4 bo tako neposreden tekme avtomobilom, kot so Honda CRV, Rover Freelander in Toyota RAV 4. Scenic RX 4 ob sposobnostih terenskega avtomobila ohranja udobje, dobre vozne lastnosti in zmogljivosti cestnega Scenica.

Tudi sicer Scenic RX4 ne skriva svoje povezanosti z novim Scenicom, seveda pa štirikolesni pogon in rekreativno-terenski značaj zahtevata nekaj posebnosti. Tako ima Scenic RX4 na bokih visoko segajoče zaščitne obloge, prednji del pa je zaradi obilnega odbijača in zajetnejših blatnikov videti dirši. Oblika zadnjega dela avtomobila pa se precej razlikuje od cestnega brata. Namesto z dviznimi petimi vrati se dostop v zadnji del odpre v dveh delih: spo-

daj z velikimi krilnimi vrati, nad katerimi je dvizno zadnje steklo z okvirjem. Slednje se samodejno odpre s pomočjo električnega stikala v kljuki zadnjih vrat. Rezervno kolo je pritrjeno na zunanji strani, na sredini zadnjih vrat.

Glavni tehnični novosti tega avtomobila sta stalni štirikolesni pogon, ki ga uravnava viskozna sklopka, in elektronsko krmiljen sistem proti zdrsu prednjih koles. Scenic RX4 je za približno 6 cm višje od tal in ima velika 16-palčna kolesa s pnevmatikami 215/65/16. Na voljo bo z 2-litrskim bencinskim motorjem s 16 ventili in močjo 140 KM ali pa z 1,9-litrskim dCi turbo dizlom s tehniko skupnega voda in močjo 105 KM. Scenica RX4 bodo sredi septembra prikazali na mednarodnem avtomobilskem salonu v Frankfurtu, napredaj pa bo spomladi leta 2000.

A. B.

KIKIRIKI VABI K POSLUŠANJU

ŠENTJERNEJ - Studio D tudi letos organizira v okviru praznovanja Jernejevo 99 lokalno radijsko postajo pod imenom Kikiriki Šentjernejskega. Program na frekvenci 105,5 MHz bo mogoče poslušati v petek, 27. avgusta, od 15. do 24. ure, in v soboto, 28. avgusta, od 9. do 24. ure. Studio D v petek, 3. septembra, vabi še na veliki koncert skupine Kingston, ki bo ob 20. uri v športni dvorani Marof.

Najvišja nagrada za Labodov koledar

Na mednarodnem natečaju Cresta so ocenjevali 4000 del iz 32 držav - Grand prix v konkurenci poslovnega oglaševanja

NOVO MESTO - Letošnji Labodov koledar, avtorjev oblikovalke Bojane Fajmut in fotografa

Francija Viranta iz ljubljanskega Studia 4, je osvojil veliko nagrado na mednarodnem natečaju Cresta. To je sploh prva tovrstna nagrada za kakšen slovenski izdelek.

Natečaj Cresta od leta 1993 prireja mednarodno oglaševalsko združenje IAA, njegov namen pa je spodbujati in nagradjevati kreativno odličnost na področju oglaševanja. Prijavljena dela ocenjujejo glede na originalnost kreativne ideje in kakovost njene izvedbe. Letos so za Cresto prijavili več kot 4.000 del iz 56 držav. Med finalistje je žirija uvrstila 233 del iz 32 držav, med njimi sta bila tudi Labodov koledar Studia 4 in metrski koledar Ministrstva za kulturo, ki so ga zasnovali v agenciji Luna. Finaliste je ocenjevalo 49 vodilnih svetovnih kreativnih direktorjev in grafičnih oblikovalcev.

Najvišje priznanje, veliko nagrado v konkurenci poslovnega oglaševanja Grand prix Cresta 1999 so, kot rečeno, podelili Labodovemu koledarju. Ta koledar je že predtem dobil priznanje zlati MM in veliko nagrado na slovenskem oglaševalskem festivalu v Portorožu. Koledar sestavljajo Labodovi izdelki: bluze, srajce, suknjiči, krila, in to iz papirja v naravnih velikosti na obešalniku. Oblačila so namesto koledarskih listov in jih seveda glede na mesec različno kombiniramo.

Slovesna podelitev nagrad bo na svetovni konferenci IAA 28. septembra v Budimpešti.

A. B.

TERENSKI SCENIC - Scenic RX4 s štirikolesnim pogonom, ki bo napredaj spomladi prihodnje leto, ob sposobnostih rekreativno-terenskega avtomobila ohranja udobje, dobre vozne lastnosti in zmogljivosti cestnega brata.

SREČANJE HARMONIKARJEV IN CITRARJEV

NOVO MESTO - Kot prejšnja leta se bodo tudi na letošnjem združenem sejmju Graben '99 v Novem mestu srečali harmonikarji in domači glasbeni ansambli. Srečanje prireja glasbena produkcija in založba Sraka iz Novega mesta, namenjeno pa je predvsem mlajšim, še neveljavljenim harmonikarjem in ansamblom. Če bo nastopilo

dovolj kvalitetnih izvajalcev, bo založba Sraka izdala tudi priložnostno kaseto. Srečanje ne bo tekmovalnega značaja, nastopil pa bo lahko vsakdo, ki se bo prijavil. Narodnozabavni ansambli se bodo na letošnjem združenem sejmju na Grabnu predstavili v petek, 3. septembra, od 16. do 18. ure. Zatem pa bo nastopil trenutno najbolj priljubljeni ansambel Frajnkclari. Prijave sprejema radio Sraka, p.p. 338, Novo mesto ali po telefonu 068/23 174.

LISIČKI IN ZAJČKOV NA PRETEK, JURČKI SE ČAKAJO - Pravnje vreme prejšnji teden je poglalo iz zemlje neverjetno količino lisic in zajčkov, medtem ko jučkov ni bilo prav veliko. Jakšetovi iz Novega mesta so imeli pravi gobji dan, tako velikega šopa zajčkov kot tokrat pa še niso našli. Poznavalci gob napovedujejo za prve jesenske dni tudi obilico jurečkov. (Foto: Majda Luzar)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Nasmeh Iva Longarja - Čestitke za koruzo! - Železnikova polemika - Novomeško pasje vprašanje - Vodo v Podzemlju! - Telefoniade na tuj račun - Župan in drugi - Po kakšni ceni dom

P. L. iz Novega mesta je razjezila fotografija Iva Longarja v Dolenjskem listu. Prepričan je, da se je Ivo Longar kot nekdanji direktor v bivši Iskri v Novem mestu premalo potrudil, da bi ta tovarna obstala. "Bivši iskriši bi lahko imeli službe, on se pa zdaj smehlja že tretjič v Dolenjskem listu," je rekel P. L.

Krajan iz Mirne Peči ugovarja "krajani iz Mirne Peči", ki je pred časom poklical dežurnega novinarja zaradi koruze ob glavni cesti od Mirne peči proti železniški postaji. "Meni se srce spočije in oko, ko se peljem mimo obdelanega polja. Koruza da ovira pešce? Meni je lepše pogledati obdelano polje kot revščino. Koruza ne more biti izgovor za morebitne nesreče ali za varno vožnjo. Nikogar ne ogroža, saj ne visi na cesti. Hvalevredno je, da ga polje obdelano. Žalosti me, nad čim se ljudje zgražajo, namesto da bi čestitali človeku, ki dela," je povedal tokratni klic.

Janez Kavšek iz okolice Šentjerneja je sporočil, da ga moti Železnikova polemika. "Železnikovo poročanje ni objektivno,

tako tudi ne njegov sestavek v Dolenjskem listu št. 33 Miting laži in pogostitve."

Marija z Grma iz Novega mesta je prepričana, da niso zgolj romski psi problem, ampak pomenijo problem tudi neromski psi v blokih v Novem mestu. "Ni prav, da imajo velike pse po stanovanjih. Vse zelenice so polne pasjih iztrebkov. Tudi potepuški psi so po mestu. Zvečer jih spuščajo. Videla sem, kako je pes napadel invalida, ki se opira s palico." Marijo moti tudi kurjenje pri blokih v Novem mestu. "Kurijo pod tujimi okni. Tudi koruzo pečejo. Treba bi se pozanimati, kje tukajšnji stanovanjci dobijo koruzo. Kar delajo, je nesramno." - Marijino opozorilo o nadležnih psih očitno ni osamljeno. Malce smo podrezali v "pasje vprašanje" v Novem mestu in izvedeli na skupnosti novomeških krajevnih skupnosti, da je ta ustanova doslej tudi že opozorila na težave zaradi mestnih psov. Opozorila so naletela na ušesa, ki nočejo poslušati. Izvedeli smo še, da je v obtoke besedilo bodočega občinskega odloka, s katerim bi lahko tudi odločneje urejali novomeško pasje vprašanje. Kurjenje ter nabiranje in pečenje koruze nedvomno omenja jo posamezni predpisi. Vendar pridejo v poštev že pravila o lepem vedenju in ne nazadnje zapovedi zoper krajo.

Domačin iz okolice Metlike je ugotovil, da v prejšnji številki Dolenjskega lista hvalijo direktorja metliške komunale. Vendar naj komunala ureduje oskrbo z vodo v Podzemlju. V tej vasi v višje ležečih predelih so hiše brez vode že več mesecev, je rekel domačin, ki je poklical.

Jože iz Okolice Rake je sporočil, da dobiva že več mesecev zelo visok račun za telefon. Ko je dal telefon blokirati, visokega računa ni bilo, takoj ko so telefon spet vklopili, je bil račun spet visok. - Kdo telefonira na Jožetov račun, bo novinar skušal poizvedeti pri

pristopnih v naslednjih dneh in bo o tem poročal posebej.

Moški glas na drugi strani žice se je zavzel za trgovke v Dolenjski prodajalni Pod Trško goro. "Trgovke so zelo prijazne in ustrezljive. Vsaj tamkajšnje stalno osebe je je tako. Ne vem, zakaj je Urška dala v časopis, da so neprijazne."

Poklicalec je avtoprevoznik iz okolice Šentjerneja in povedal svojo slabo izkušnjo s cesto, ki jo pravkar gradijo na njegovem koncu. Cesta je zaradi robnikov prezoka za vožnjo s kamioni. Opisal je tudi svojo slabo izkušnjo s šentjernejskim županom. Župan v tej zgodbi nastopa v izvorni drži klenega jezega Podgorca, ker pa v času pisanja poročila ni bil dosegljiv in ga nismo mogli vprašati, kako se je držal v nedavnem pogovoru z avtoprevoznikom, podrobnejšega opisa dogodka tokrat ne bo.

Ivan Kapušin iz Brežic predlaga, naj uredniki ne posegajo preveč v vsebino poslanih tekstov. "Predvsem ne tistih, ki so podpisani. Zdi se mi, da ste mi pri mojem zadnjem pisanju spremeni bisto, oziroma do bralca ni prišlo sporočilo, kakršno sem želel dati."

Iz novomeškega doma starejših občanov nam je pisala Jožeta Koščak, ki jo zanima, zakaj mora plačevati dva dodatka na mesec, čeprav ima le svojo sobo, nima pa niti svojega stranišča niti svojega vhoda, stranišče si deli s tremi stanovalkami. Pravi tudi, da plača za enako hrano na dan več kot soseda. - Socialna delavka Jolanda Švent iz doma starejših občanov v Novem mestu je povedala, da je cena za enoposteljno sobo pač taka, kot je, cena oskrbnega dne pa je odvisna od tega, koliko nege kdo potrebuje, medtem ko je cena hrane za vse enaka razen v primeru, ko gre za dietno prehrano ali postrežbo v sobi. Sicer pa varovanci predlaga, da se o vsem, kar jo teži, pogovori z njimi osebno.

L. M.

DOLENJSKI LIST

28. avgusta 1975

Na novomeški tržnici goljufajo kupce

25. avgusta so imeli na novomeški tržnici obisk: tržna in davčna inšpekcija sta izvedli kontrolo, če imajo zasebni prodajalci pravilne uteži in tehtnice in če imajo pogodbeni prodajalci-trgovci račune za blago, ki ga prodajajo. Obenem je davčni inšpektor ugotavljal, kako trgovci vodijo predpisane knjige z vsakodnevnimi zaključki. Glede uteži in tehtnic je kontrola pokazala porazno stanje. Niti en zasebni proizvajalec ni imel uteži in tehtnice, ki bi ustrezala pravilom. Našli so uteži, ki so imele žige še iz stare Avstrije ali bivše Jugoslavije. Ugotovili so še, da tudi Dominvest, ki daje tehtnice in uteži, ni dajal prodajalcem pravih, temveč v nekaterih primerih pokvarjene uteži.

Potrošniki so zadovoljni

Kaj pomenijo primerno urejeni prodajni prostori, dokazuje tudi primer brežiške "Kozmetike", v kateri se je obisk pol leta po otvoritvi močno povečal. Okusna urejenost in precejšnja izbira lažje "odpira žepa" za lepoto, marsikdo pa seže tudi po zlatini, urah in spominkih. Da bi se posledje kupcem še bolj približali, nameravajo zaposliti še strokovno kozmetičarko, ki bo lahko vsakomur svetovala, kaj naj kupi.

Potrebujejo delavce

V Donitu Sodražica je letos porastla zaposlenost za 2 odstotka, možnosti pa so še za nadaljnjo zaposlitev. Zato je Donit razposlal te dni 45 zdromcem z območja Sodražice pisma, s katerimi jih vabi na razgovor. V Donitu žele namreč zvedeti, na koliko delavcev se lahko računajo v prihodnosti. Domačini pa jim pridejo še posebno prav zato, ker bo manj stroškov z gradnjo stanovanj.

Po stelnikih...

Te dni, ko je bila zaradi popravil zaprta cesta od Vranovičev do Črnomlja, so se nekateri drzni avtomobilisti podali do mesta kar čez stelnike po kolovozu. Marsikdo je to bližnjico preklel, jezo pa stresal tudi na tiste, ki ob znaku v Gradcu, da je cesta zaprta, niso napisali: obvezen obvoz skozi Stransko vas.

Črni gradenj - ni

"Ribiška občina je ena izmed redkih v Sloveniji, kjer se črne gradnje niso razpasle," je povedal urbanistični inšpektor Florjan Uhl, ki prihaja v ribniško občino dvakrat tedensko. Med črne gradnje bi lahko uvrstili le gradnjo vikenda v Gorenjih Lazih, ki je zgrajen do prve plošče, in morda še gradnjo bivalne barake sredi gozda pri Dolenjih Lazih. Vendar si je to barako postavil neki bolnik, ki so mu menda zdravniki priporočili, naj bo čimveč na prostem, oziroma na svežem zraku.

Le čevlje sodi naj čevljar...

Ko je akademski slikar Centa na vrtu restavracije "Breg" stikal izbrani motiv, je dobil pomočnika, ki je nekoliko "popravil" mojstrove poteze. Centa se s "popravkom" ni strinjal, zato je s platna postrgal - ptičji drekec.

NAGRAJENI KOLEDAR - Labodov koledar, ki je dobil najvišjo nagrado na mednarodnem natečaju Cresta.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristihnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnul.